

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010 – 2020”

Opracowanie:
Fabryka Projektów
Firma Marketingowa
HEKTOR Sp. z o.o.
ul. Sokoła 3
33-100 Tarnów

26 marca 2010

Zespół redakcyjny:

- mgr Stanisław Lis** – Prezes Zarządu,
ekspert ds. polityki regionalnej i funduszy UE i EOG,
- mgr Marta Rygiel** – Dyrektor Fabryki Projektów,
ekspert ds. funduszy UE i EOG,
- mgr Monika Gucwa** – ekspert ds. funduszy UE i EOG,
- mgr Olga Stadelmeyer - Dunaj** – ekspert ds. funduszy UE i EOG,
- mgr Katarzyna Boruch** – referent ds. opracowywania i obsługi projektów,
- mgr Justyna Dulęba** – referent ds. opracowywania i obsługi projektów,
- mgr Lilianna Leśniak** – referent ds. opracowywania i obsługi projektów.

Na zlecenie

Gminy Człuchów

na podstawie umowy zawartej w dniu 11 marca 2010 r. pomiędzy:

Gminą Człuchów,

77-300 Człuchów, ul. Szczecińska 33,

NIP: 843-15-37-401,

reprezentowaną przez: Adama Marciniaka – Wójta Gminy,

a

Firmą Marketingową HEKTOR Sp. z o.o.,

wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego Rejestru Przedsiębiorców przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieście w Krakowie Wydział XII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dnia 15.02.2002 r. pod numerem KRS: 0000088647 z siedzibą w Tarnowie, ul. Sokoła 3, reprezentowaną przez Stanisława Lisa – Prezesa Zarządu.

Skład i korekta:

Fabryka Projektów

F.M. Hektor Sp. z o.o.

Druk i oprawa:

Józef Komarewicz – Kierownik Oficyny Wydawniczej WEKTORY, specjalista ds. public relations,

Oficyna Wydawnicza WEKTORY

F.M. Hektor Sp. z o.o.

Spis treści

Wstęp	1
CZĘŚĆ I. DIAGNOZA	3
Rozdział 1. Charakterystyka Gminy Człuchów	6
Rozdział 2. Diagnoza problemów pomocy społecznej	42
2.1. Ubóstwo	
2.2. Bezrobocie	
2.3. Problemy dotyczące zdrowia, w tym niepełnosprawność i długotrwała choroba	
2.4. Problemy dotyczące edukacji	
2.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	
2.6. Wielodzietność, rodziny niepełne	
2.7. Przystępność i trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	
2.8. Uzależnienie od alkoholu i narkotyków oraz przemoc w rodzinie	
2.9. Ochrona macierzyństwa	
2.10. Bezdomność	
2.11. Podsumowanie	
Rozdział 3. Działalność instytucji z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Człuchów	61
CZĘŚĆ II. REALIZACJA STRATEGII	67
Rozdział 4. Analiza SWOT	80
Rozdział 5. Misja i wizja	86
Rozdział 6. Strategia pomocy – cele strategiczne, operacyjne i szczegółowe	87
Rozdział 7. Zgodność strategii z innymi dokumentami planistycznymi	101

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Rozdział 8. Polityka wdrażania Strategii	125
Rozdział 9. Monitorowanie i ewaluacja	127
SPIS TABEL I WYKRESÓW	129

Wstęp

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020” zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w powiecie oraz z podmiotami działającymi w szerokim obszarze polityki społecznej, jest dokumentem zawierającym cele i kierunki rozwoju w obszarze polityki społecznej.

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Powyższy obowiązek wynika z art. 17 ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728).

Opracowanie strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych jest szansą pełniejszego wykorzystania wszystkich zasobów publicznych i niepublicznych i ich koordynacji. Przy opracowaniu „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020” dokonano przeglądu najistotniejszych problemów życia społecznego analizując ich źródła oraz poziom natężenia. Ustalono zostały słabe i mocne strony tego stanu rzeczy, a także prognozy szans i zagrożeń jakie należy brać pod uwagę przy planowaniu sposobów rozwiązywania problemów.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2 ust. 1 ustawy). Ustawa o pomocy społecznej określa:

- 1) zadanie z zakresu pomocy społecznej;
- 2) rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania;
- 3) organizacje pomocy społecznej;
- 4) zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Ustawa wymienia również przypadki, w jakich udziela się pomocy społecznej. Według ustawy o pomocy społecznej, pomoc udzielana jest osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Do najważniejszych uregulowań prawnych dotyczących pomocy społecznej należą:

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92.),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (tj. Dz.U. 2002 nr 11 poz. 109 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej (tj. Dz.U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2003r. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 1964r. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. z 2003r. Nr 135, poz. 1268 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tj. Dz.U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1695 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2001r. Nr 71, poz. 734 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2003r. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.).

Część I. Diagnoza

Rozdział 1. Charakterystyka Gminy Człuchów

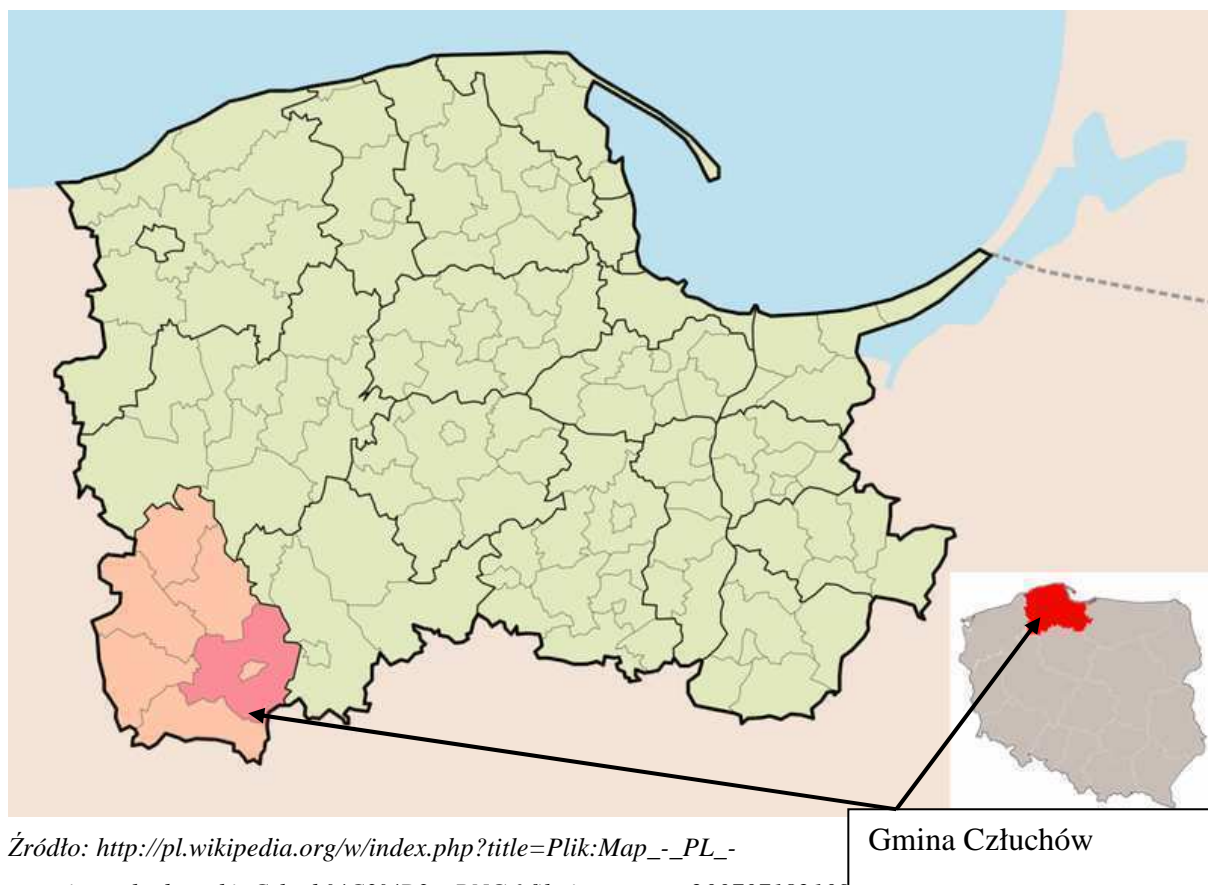
1. Opis uwarunkowań społeczno - gospodarczych występujących na obszarze oddziaływania projektu.

Położenie Gminy Człuchów.

Gmina Człuchów to gmina wiejska w województwie pomorskim, w powiecie człuchowskim. W latach 1975-1998 gmina położona była w województwie śląskim. Gmina Człuchów położona jest w południowo - zachodniej części województwa pomorskiego, na Pojezierzu Krajeńskim, w odległości ok. 140 km na południe od Gdańska.

W skład gminy wchodzi 58 miejscowości, składających się na 24 sołectwa: Barkowo, Biskupnica, Brzeźno, Bukowo, Chrzastowo, Czarnoszyce, Dębica, Dobojewo, Głędowo, Jaromierz, Jęczniki Wielkie, Kołdowo, Krępsk, Kiełpin, Mosiny, Nieżywieć, Polnica, Płonica, Rychnowy, Sieroczyn, Skarszewo, Stołczno, Wierzchowo, Wierzchowo-Dworzec.

Rys.1.1. Położenie Gminy Człuchów na mapie Polski.

Źródło: http://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Plik:Map_-_PL_-_powiat_człuchowski_Człuch%C3%B3w.PNG&filetimestamp=20070718210952

Gmina Człuchów

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Rys.1.2. Mapa Gminy Człuchów.

Źródło: Urząd Gminy Człuchów

Wykaz sołectw oraz wiosek wchodzących w ich skład

1. **Barkowo**
 - Barkowo
 - Rogowo
2. **Biskupnica**
 - Biskupnica
 - Gębarzewo
3. **Brzeźno**
 - Brzeźno
4. **Bukowo**
 - Bukowo Człuchowskie
 - Mirogńiew
5. **Chrzastowo**
 - Chrzastowo
 - Chrzastówko
6. **Czarnoszyce**
 - Czarnoszyce
 - Czarnoszki
7. **Dębica**
 - Dębica
 - Przytok

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

- Płonica
- 8. **Dobojewo**
- 9. **Głędowo**
- 10. **Jaromierz**
- 11. **Jęczniki**
 - Jęczniki Wielkie
 - Jęczniki Małe
- 12. **Kiełpin**
 - Kiełpinek
 - Zielątkowo
- 13. **Kołodowo**
 - Dąbki
 - Murzynowo
 - Nowosiółki
 - Piaskowo
 - Zbrzyca
- 14. **Krępsk**
 - Krępsk
 - Kujanki
- 15. **Mosiny**
- 16. **Nieżywięc**
- 17. **Polnica**
 - Czarze
 - Gostudź
 - Grzybowo
 - Jeziorno
 - Kątki
 - Polniczka
 - Sokole
 - Stara Rogoźnica
- 18. **Rychnowy**
 - Krzyżanki
 - Zagórki
 - Krery
- 19. **Sieroczyn**
 - Gozdnicza
 - Skórzewo
 - Śniaty
- 20. **Skarszewo**
- 21. **Stołczno**
- 22. **Wierzchowo**
 - Wierzchowo- wieś
 - Mąkowo
- 23. **Wierzchowo Dworzec**
 - Wierzchowo- osada PGR
- 24. **Płonica**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Struktura powierzchni.

Gmina Człuchów sąsiaduje z gminami powiatu człuchowskiego: Debrzno, Czarne, Przechlewo, Rzeczenica, gminą miejską Człuchów, gminami powiatu człuchowskiego: Koczała i Chojnice. Niewielkim fragmentem od strony południowo - wschodniej graniczy z województwem kujawsko – pomorskim, z gminą Kamień Krajeński. Według podziału fizyczno - geograficznego Polski (Kondracki 1994) gmina Człuchów znajduje się w makroregionie Pojezierza Południowopomorskiego. Wg szczegółowego podziału pojezierza położona jest w obrębie mezoregionów: Pojezierza Krajeńskiego (314.69) oraz Równiny Charzykowskiej (314.67).

Powierzchnia Gminy Człuchów wynosi 361,65 km². Procentowy udział poszczególnych użytków w ogólnej powierzchni gminy przedstawia się następująco:

- użytki rolne 55%,
- użytki leśne 36%.

Poniższa tabela przedstawia strukturę użytkowania gruntów na terenie Gminy Człuchów.

Tab.1.1. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Człuchów.

Powierzchnie gruntów na terenie Gminy Człuchów	
Grunty orne, sady, łąki i pastwiska	196,63 km ²
Lasy i grunty leśne	131,88 km ²
Pozostałe grunty i nieużytki	33,14 km ²

Źródło: <http://www.ugczluchow.pl>.

Jak widać w powyższej tabeli na terenie gminy występuje bardzo dużo gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk. Tereny te zajmują ok. 55% całej powierzchni gminy. Lasy i grunty leśne stanowią ok. 36 % całkowitej powierzchni gminy, pozostałe grunty i nieużytki ok. 9%. Zgodnie z wynikami powszechnego spisu rolnego w 2002 roku na terenie gminy jest 1179 gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni 17781 ha, w tym 1173 to gospodarstwa indywidualne. Najwięcej jest gospodarstw o powierzchni 1-5 ha – 356 i gospodarstw do 1 ha – 335, ale też jest 235 gospodarstw o powierzchni 15 ha i więcej. Ogólna powierzchnia zasiewów w gospodarstwach rolnych wynosi 11937 ha, z czego w gospodarstwach o powierzchni 15 i więcej – 9826 ha tj. 82,3%. Ponad dwie trzecie ogólnej liczny gospodarstw – 794, prowadzi wyłącznie działalność rolniczą. Zboża podstawowe stanowią 84,7% powierzchni zasiewów ogółem (w województwie – 76,7%), ziemniaki – 5,4%, a rośliny pastewne – 4,7%. Wśród zbóż największą powierzchnię zasiewów mają żyto – 38,2% i owies – 20,4%. Blisko 40% gospodarstw utrzymuje drób, 28% - trzodę chlewną i 20,5% - bydło.

W 2002 roku w gminie było 2210 sztuk bydła i 13466 sztuk trzody chlewniej (co daje odpowiednio 124 i 757 sztuk na 1000 ha powierzchni wszystkich gospodarstw – dla porównania w województwie wskaźniki te wynoszą odpowiednio – 197 i 1018). Ciągniki znajdują się w 491 tj. 41,6% wszystkich gospodarstw (łącznie 721 w gminie), a kombajny zbożowe w 112 i ziemniaczane w 110 tj. nieco poniżej 10% w obu przypadkach wszystkich gospodarstw w gminie.

Utwory czwartorzędu pokrywają ciągłą warstwą cały obszar gminy. Miąższość tych osadów jest różna i zmienia się w zależności od ukształtowania podłoża i współczesnej powierzchni terenu. Obszar gminy Człuchów należy do wewnętrznej części krainy klimatycznej Pojezierza Pomorskiego (część północna, w obrębie Równiny Charzykowskiej) oraz do Krainy Borów Tucholskich. W południowej części gminy na utworach miocenu zalegają osady pliocenu wykształcone w postaci iłów. Gmina posiada stosunkowo dobre gleby IV i III kl.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

bonitacyjnej, przedstawiające dużą wartość dla produkcji rolnej. Na terenie gminy zlokalizowano 2 złoża kruszywa naturalnego (o znacznych zasobach geologicznych): Polnica II i Nieżywiec oraz 2 złoża kredy jeziornej w miejscowości Czarnoszyce i Polnicy (nieeksploatowane). Duże kompleksy leśne występują w północnej i południowo – zachodniej części gminy.

Demografia

Gmina Człuchów należy do największych gmin wiejskich województwa pomorskiego, zarówno pod względem obszarowym, jak i liczby ludności. W 2008 roku Gminę Człuchów zamieszkiwało 10.326 mieszkańców (stan na dzień 05.05.2008r.). Gmina należy do grupy gmin gęsto zaludnionych – średnia gęstość zaludnienia wynosi 28 osób / km².

Tab.1.2. Liczba ludności gminy w poszczególnych latach wg płci.

	2006	2007	2008
Ludność wg grup wieku i płci			
ogółem			
ogółem	10 264	10 344	10 397
mężczyźni	5 263	5 282	5 302
kobiety	5 001	5 062	5 095
0-4			
ogółem	582	578	613
mężczyźni	299	298	331
kobiety	283	280	282
5-9			
ogółem	662	614	619
mężczyźni	341	298	296
kobiety	321	316	323
10-14			
ogółem	878	891	848
mężczyźni	466	483	443
kobiety	412	408	405
15-19			
ogółem	979	949	892
mężczyźni	514	482	485
kobiety	465	467	407
20-24			
ogółem	968	976	971
mężczyźni	523	524	503
kobiety	445	452	468
25-29			
ogółem	790	851	904
mężczyźni	405	438	479
kobiety	385	413	425
30-34			
ogółem	721	741	751
mężczyźni	375	386	369
kobiety	346	355	382
35-39			
ogółem	675	668	673
mężczyźni	339	338	356

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

	2006	2007	2008
kobiety	336	330	317
40-44			
ogółem	673	671	652
mężczyźni	364	356	332
kobiety	309	315	320
45-49			
ogółem	789	784	750
mężczyźni	424	430	411
kobiety	365	354	339
50-54			
ogółem	651	708	760
mężczyźni	352	376	399
kobiety	299	332	361
55-59			
ogółem	545	557	578
mężczyźni	290	295	299
kobiety	255	262	279
60-64			
ogółem	326	348	380
mężczyźni	170	181	206
kobiety	156	167	174
65-69			
ogółem	295	276	274
mężczyźni	145	134	134
kobiety	150	142	140
70 i więcej			
ogółem	730	732	732
mężczyźni	256	263	259
kobiety	474	469	473
70-74			
ogółem	283	281	274
mężczyźni	122	124	113
kobiety	161	157	161
75-79			
ogółem	228	231	224
mężczyźni	78	89	90
kobiety	150	142	134
80-84			
ogółem	132	130	137
mężczyźni	31	26	32
kobiety	101	104	105
85 i więcej			
ogółem	87	90	97
mężczyźni	25	24	24
kobiety	62	66	73

Źródło: Bank Danych Regionalnych

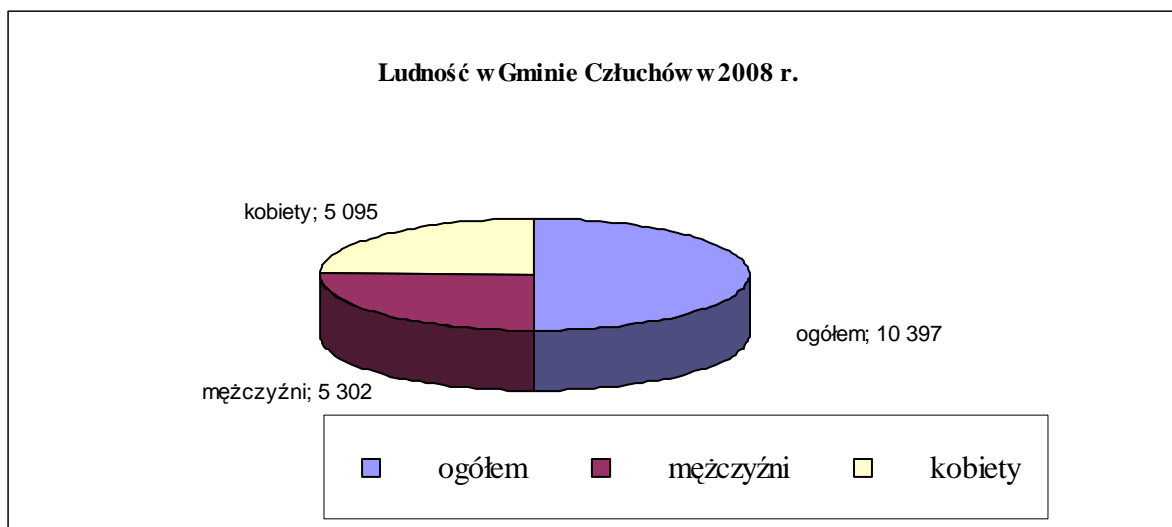
Analizując powyższą tabelę możemy stwierdzić że największy procent ludności gminy to osoby w przedziale wiekowym od 20 do 24 lat, ogółem 971 mieszkańców, kolejną grupą są osoby w przedziale wiekowym od 25-29

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

lat – 904 oraz osoby w przedziale wiekowym 50 – 54 - 760 mieszkańców, najmniejszy odsetek stanowią osoby po 85 roku życia tj. 97 mieszkańców (dane z 2008 roku).

Rys.1.3. Ludność w Gminie Człuchów w 2008 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych.

Tab.1.3. Struktura wiekowa ludności gminy Człuchów, powiatu, województwa i kraju.

Jednostka terytorialna	Ludność (%) stan na rok 2008		
	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
Gmina Człuchów	57,7	45,0	17,9
Powiat człuchowski	22,0	65,2	12,8
Województwo pomorskie	20,6	64,6	14,8
Polska	19,3	64,5	16,2

Źródło: Bank Danych Regionalnych.

W strukturze ludności rozpatrywanej według ekonomicznych grup wiekowych dominuje ludność w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Udział ludności w wieku produkcyjnym wynosi 45,0% ogółu mieszkańców i jest niższy od powiatu człuchowskiego, województwa pomorskiego i kraju. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, a więc młodzież i dzieci stanowią 57,7%. Wielkość tej grupy jest znacznie wyższa niż wartość dla województwa małopolskiego i kraju.

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

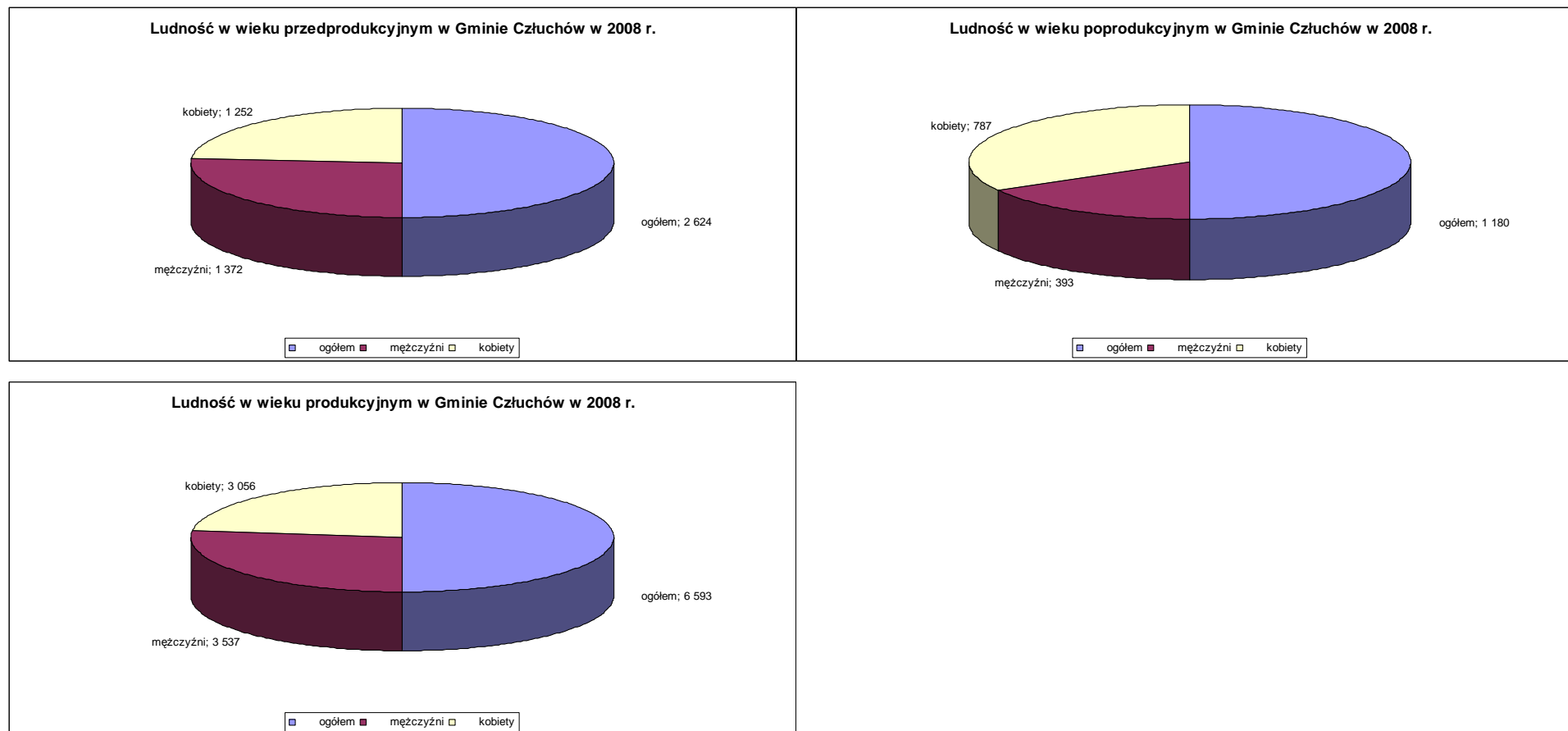
Tab 1.4. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci.

J. m.		2006	2007	2008
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci				
ogółem				
ogółem	osoba	10 264	10 344	10 397
mężczyźni	osoba	5 263	5 282	5 302
kobiety	osoba	5 001	5 062	5 095
w wieku przedprodukcyjnym				
ogółem	osoba	2 696	2 622	2 624
mężczyźni	osoba	1 421	1 361	1 372
kobiety	osoba	1 275	1 261	1 252
w wieku produkcyjnym				
ogółem	osoba	6 387	6 547	6 593
mężczyźni	osoba	3 441	3 524	3 537
kobiety	osoba	2 946	3 023	3 056
w wieku poprodukcyjnym				
ogółem	osoba	1 181	1 175	1 180
mężczyźni	osoba	401	397	393
kobiety	osoba	780	778	787

Źródło: Bank Danych Regionalnych.

Rys.1.4. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Źródło: Bank Danych Regionalnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Rynek pracy

W roku 2008 w Gminie Człuchów pracowało 1451 osób, w tym 1001 mężczyźni i 450 kobiet. Liczba zatrudnionych wzrosła w porównaniu z rokiem 2006 i zmalała w porównaniu do roku 2007. Wśród osób zatrudnionych przeważają mężczyźni.

Tab. 1.5. Pracujący w głównym miejscu pracy w Człuchowie w latach 2006, 2007, 2008.

	J. m.	2006	2007	2008
PRACUJĄCY W GŁÓWNYM MIEJSCU PRACY				
Pracujący wg płci				
ogółem	osoba	1 258	1 612	1 451
mężczyźni	osoba	801	1 074	1 001
kobiety	osoba	457	538	450

Źródło: Bank Danych Regionalnych.

Liczba zatrudnionych w stosunku do liczby mieszkańców w gminie jest bardzo mała, prowadzi to do wysokiego bezrobocia. Dane prezentuje poniższa tabela.

Tab. 1.6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Człuchowie w latach 2006, 2007, 2008.

Lata		2006	2007	2008
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym				
mężczyźni	%	13,4	7,2	6,9
kobiety	%	22	15,8	17

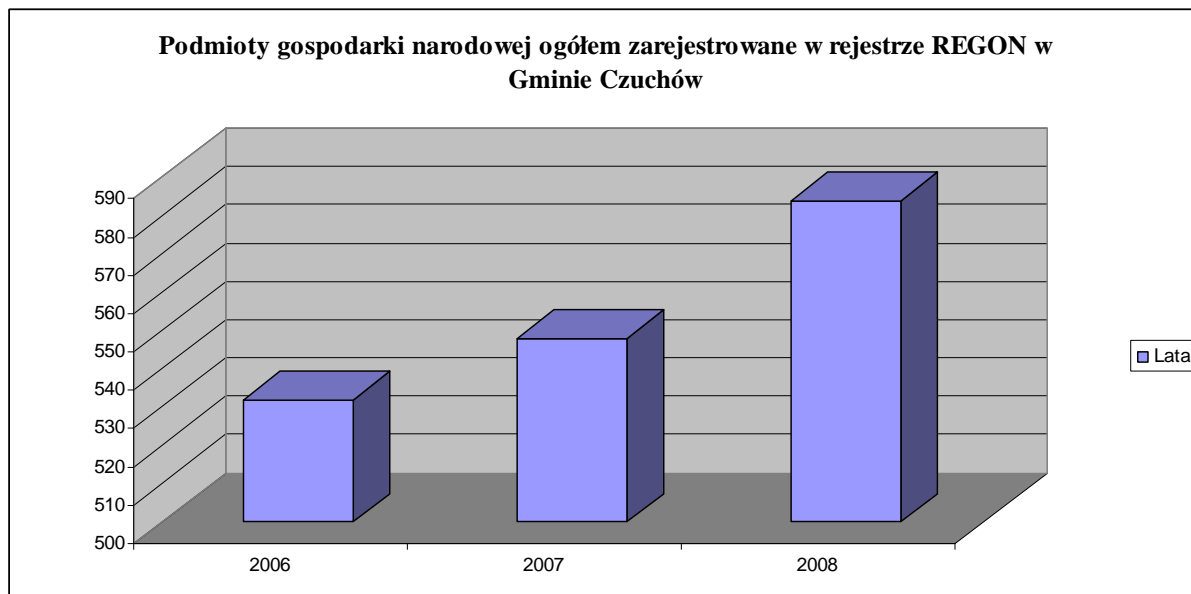
Źródło: Bank Danych Regionalnych.

Jak podają dane bezrobocie w gminie przeważa wśród kobiet. Wysoki poziom bezrobocia wśród kobiet utrzymuje się na podobnym poziomie na przestrzeni trzech ostatnich lat. Bezrobocie wśród mężczyzn spada, co jest tendencją pozytywną.

Na terenie gminy działa 584 podmioty gospodarki narodowej. Patrząc na trzy ostatnie lata możemy zauważyć tendencję wzrostową w ilości powstających firm. Wzrost ten możemy zauważyć zarówno w ilości powstających firm w sektorze publicznym i prywatnym. Dane obrazują poniższe rysunki.

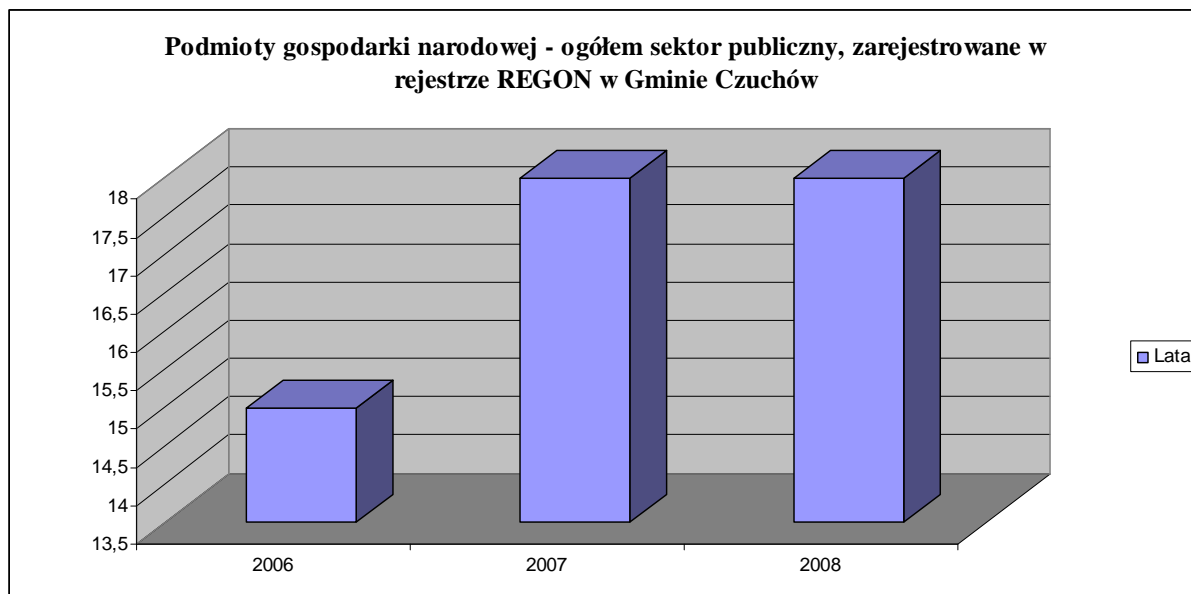
Rys. 1.5. Podmioty gospodarki narodowej ogółem w Gminie Człuchów.

Źródło: Bank Danych Regionalnych.

W 2008 roku na rynku działało 584 podmiotów, co stanowi wzrost o 8,9 % w stosunku do roku 2006, oraz wzrost o 6,16% w stosunku do roku 2007.

Rys. 1.6. Podmioty gospodarki narodowej ogółem w Gminie Człuchów.

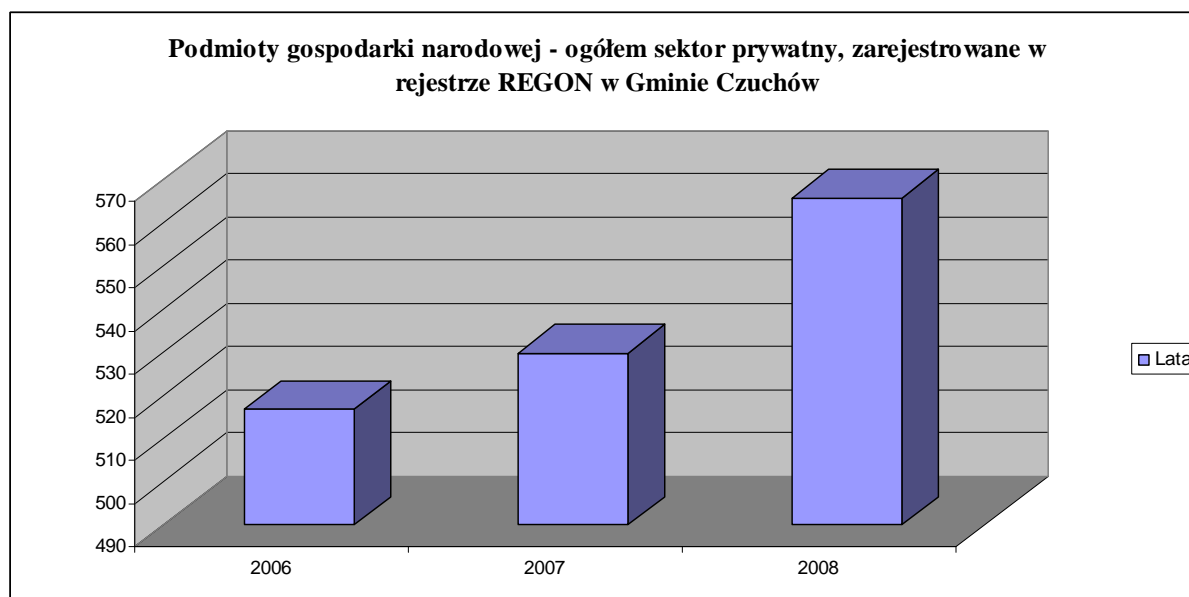
Źródło: Bank Danych Regionalnych.

W 2008 roku w sektorze publicznym działało 18 podmiotów, co stanowi wzrost o 16,6 % w stosunku do roku 2006. W roku 2007 i 2008 ilość podmiotów nie uległa zmianie.

W 2008 roku na rynku działało 566 podmiotów, co stanowi wzrost o 8,66 % w stosunku do roku 2006, oraz wzrost o 6,36% w stosunku do roku 2007 (por. tabela 1.7. poniżej).

Rys. 1.7. Podmioty gospodarki narodowej ogółem w Gminie Człuchów.

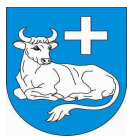
Źródło: Bank Danych Regionalnych.

Zasoby naturalne

W granicach gminy Człuchów występują niewielkie fragmenty obszarów chronionego krajobrazu obejmujące najcenniejsze krajobrazowo tereny o różnych ekosystemach. Łącznie z rezerwatami obszary chronione zajmują 2,4 tys. ha powierzchni terenu tj. 6,7% powierzchni gminy. Tereny gminy Człuchów należą do wewnętrznej części krainy klimatycznej Pojezierza Pomorskiego (część północna, w obrębie Równiny Charzykowskiej) oraz do Krainy Borów Tucholskich, położona jest w I strefie klimatycznej, w tzw. III rejonie zasobów energii słońca. Gmina Człuchów znajduje się w zlewniach rzek Gwdy i Brdy. Sieć rzeczna tworzy system cieków, z których największymi są rzeki Chrzastawa, Cynlica, Szczyra, Kamionka i Czerwona Struga. Największym jeziorem na terenie gminy jest Krępsko mające wody II klasy czystości. Inne jeziora znajdujące się w gminie to: Jeziora Wielządz, Gostyńskie, Gostudno, Niwskie, Tuczo. Tożsamość przyrodnicza Gminy Człuchów jest bezwzględnie atutem wpływającym na rekreacyjno-wypoczynkowy kierunek rozwoju gminy.

Na terenie Gminy Człuchów znajdują się następujące rezerваты przyrody:

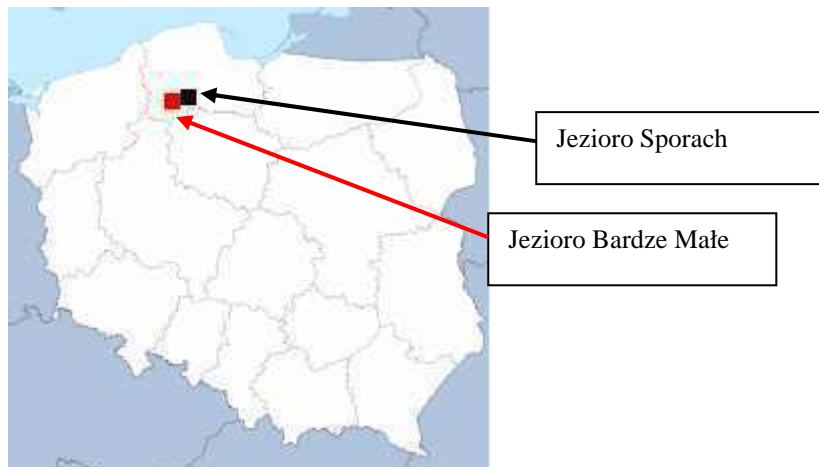
- Jezioro Bardze Małe (Regnickie) (kas. Jezoro Mólé Bardzé) – wodno-florystyczny rezerwat położony na południowym skraju Równiny Charzykowskiej, na pograniczu Zaborskiego Parku Krajobrazowego i na obszarze gminy Człuchów, powiat człuchowski, województwo pomorskie (utworzony w roku 1981 o powierzchni 7,37 ha),
- Jezioro Sporacz (Jezioro Sporackie) (kas. Spòracczé Jezoro) – wodno-florystyczny rezerwat na południowym skraju Równiny Charzykowskiej w obrębie Zaborskiego Parku Krajobrazowego i na obszarze gminy Człuchów, powiat człuchowski, województwo pomorskie (utworzony w roku 1965 o powierzchni 11,36 ha). Ochronie rezerwatu podlega jezioro lobeliowe oraz fragment torfowiska przejściowego ze stanowiskami rzadkiej roślinności słodkowodnej. Najbliższa miejscowość to Babilon, położona na północny wschód od jeziora,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- Rezerwat przyrody Sosny – leśny rezerwat przyrody na obszarze gminy Człuchów (utworzony w 1984 r., o powierzchni 1,49 ha). Ochronie rezerwatu podlega naturalne stanowisko starodrzewia iglastego w postaci lasu sosnowego. Najbliższą miejscowością jest Sieroczyn.

Rys.1.8. Położenie jezior: Bardze Małe, Sporach.

Źródło: <http://pl.wikipedia.org>.

Bliskość rezerwatów przyrody stwarza bardzo dobre warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki. Powiat człuchowski, posiada wyjątkowe walory krajobrazowo - przyrodnicze oraz czyste, nieskażone środowisko. Wspaniałe lasy, które zajmują połowę powierzchni powiatu, liczne jeziora i rzeki, urozmaicona rzeźba terenu, duża ilość rezerwatów przyrody i obszarów chronionego krajobrazu to niewątpliwie atrakcyjne walory turystyczne dla tych, którzy preferują cichy i spokojny wypoczynek na łonie natury, z dala od wielkomiejskiego zgiełku.

Ponadto na terenie Gminy Człuchów można wyróżnić kilkanaście interesujących stanowisk obejmujących: buczyny, olsy i lasy dębowo – grabowe, brzeziny bagienne i bory bagienne oraz zespoły roślin wodnych:

- park przypałacowy w stylu krajobrazowym z poł. XIX w. - Stołczno
- okolice jezior Krępsko i Szczytno są obszarem skupisk ptaków gniazdujących- Natura 2000.

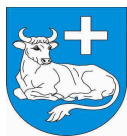
Walory przyrodnicze gminy i uwarunkowania terenu pozwalają mieszkańcom gminy na długie spacery i odpoczynek nad licznymi jeziorami, w okolicznych lasach. Często odwiedzane są parki dworskie z XIX/ XX w. zlokalizowane w następujących wsiach: Bukowo, Dębica, Jęczniki Wielkie, Kielpin, Krępsk, czy Stołczno.

Jako jedne z najbardziej atrakcyjnych rejonów Gminy Człuchów, które rokuje na rozwinięcie specjalistycznej turystyki sieciowej można wymienić:

- rejon stanowiący otoczenie jeziora Krępsko jako potencjalny Park Kulturowy,
- potencjalny Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy rejonu Polnica – Czarnoszyce,
- otoczenie zespołu kurhanów w rejonie Chrząstowa, które może być rozważane jako potencjalny Park Kulturowy.

Zabytki.

Na terenie gminy Człuchów zlokalizowane są następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Tab. 1.7. Obiekty wpisane do rejestru zabytków na terenie Gminy Człuchów.

Miejscowość, adres	Opis obiektu
Barkowo	kościół filialny p.w. Św. Trójcy, murowany z pocz. XX w.,
Brzeźno	cmentarz ewangelicki z I poł. XIX w.
Dębница	kościół parafialny p.w. Św. Krzyża, murowany z 1894r., wieża drewniana z 1796r.,
Głędowo	kościół filialny p.w. Narodzenia NMP, murowany, wieża – XV w., nawa – XVIII w. wraz z cmentarzem przykościelnym, katolickim z XVIII w.
Kiełpin	kościół filialny p.w. Św. Andrzeja Apostoła, drewniany z 1788r. wraz z cmentarzem przykościelnym, ewangelickim, katolickim z XVIII w.
Krępsk	kościół filialny p.w. Wszystkich Świętych, drewniany z 1737r. wraz z cmentarzem przykościelnym, katolickim z XVIII w.
Polnica	kościół parafialny p.w. Św. Trójcy, drewniany z 1737r. wraz z cmentarzem przykościelnym, katolickim z 1780r.
Stołeczno	park przypałacowy w stylu krajobrazowym z poł. XIX w.

Źródło: Urząd Gminy Człuchów.

Na terenie gminy zlokalizowane są także obiekty posiadające wartość historyczną i poznawczą, jednakże nie wpisane do rejestru zabytków, natomiast ujęte w ewidencji konserwatorskiej. Z 53 obiektów dzieł budownictwa i architektury należy zwrócić szczególną uwagę na następujące obiekty:

* **BARKOWO** - kościół p.w. św. Trójcy, murowany z pocz. XX w.; sześć budynków mieszkalnych z poł. XIX w. i z pocz. XX w.; młyn murowany z pocz. XX w.

* **BISKUPNICA** – cmentarz ewangelicki z I poł. XIX w. (nr rej. A- 7), kościół filialny p.w. Św. Krzyża, neoromański, z kostki granitowej, zbudowany w 1885 r.; budynek mieszkalny murowany z k. XIX w. z murowanym budynkiem gospodarczym z k. XIX w.; budynek mieszkalny o konstrukcji szachulcowej z II poł. XIX w. i murowana stodoła z k. XiX w.;

* **BRZEŹNO** – cmentarz ewangelicki z I poł. XIX w. (nr rej. A- 11); zespół budynków folwarcznych murowanych z pocz. XX w.;

***BUKOWO** - zespół budynków folwarcznych murowanych z lat 1930;

***CHRZĄSTOWO** – dwa budynki mieszkalne drewniane z II poł. XIX w.; budynek mieszkalny murowany z II poł. XIX w.; budynek mieszkalny o konstrukcji szachulcowej z II poł. XIX w.;

* **DĘBNICA** – kościół parafialny p.w. Św. Krzyża, murowany z 1894 r.; wieża drewniana z 1796r.; budynki mieszkalne drewn./murowany: 1 - z poł. XIX w. 2 - z k. XIX w.; budynek mieszkalny murowany z poł. XIX w.; budynek mieszkalny murowany z pocz. XIX w.; 2 - budynki mieszkalne murowane z pocz. XX w.; budynek gospodarczy murowany z k. XIX w.; budynek mieszkalny drewniany z 1785 r. i z II poł. XIX w.;

* **GŁĘDOWO** - kościół filialny p.w. Narodzenia NMP, murowany, wieża – XV w., nawa – XVIII w. wraz z cmentarzem przykościelnym, katolickim z XVIII w. (nr rej. A - 49); 2 budynki mieszkalne murowane z pocz. XX w.; budynek mieszkalny drewniany: z I poł. XIX w. oraz trzy budynki z II poł. XIX w., kapliczka przydrożna murowana z 1862 r.;

* **JAROMIERZ** - kuźnia murowana z końca XIX w., budynek mieszkalny murowany z 1910r.;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

* **JĘCZNIKI WLK.** - budynek mieszkalny murowany z k. XIX w.; dawny dwór murowany z poł. XIX w.; zespół budynków folwarcznych murowanych z pocz. XX w.;

* **KIELPIN** - kościół filialny p.w. Św. Andrzeja Apostoła, o konstrukcji szachulcowej, otynkowany, zbudowany w 1788 r., remontowany w 1830 r.; jednonawowy, z sześcioboczną wieżą frontową wraz z cmentarzem przykościelnym, ewangelickim katolickim z XVIII w. (nr rej. A - 59); budynek mieszkalny murowany z poł. XIX w.; pałac murowany z 1907 r.; zespół budynków folwarcznych murowanych z lat 1900-1938; zespół folwarczny murowanych z pocz. XX w.;

* **KRĘPSK** - kościół filialny p.w. Wszystkich Świętych konstrukcji szachulcowej, oszalowany, zbudowany w latach 1737-41; jednonawowy z wtopioną wieżą frontową wraz z cmentarzem przykościelnym, katolickim z XVIII w. (nr rej. A - 67); szkoła murowana z 1907 r.; 2 budynki mieszkalne drewniane z II poł. XIX w.; budynek mieszkalny murowany z pocz. XX w.; budynek mieszkalny drew./mur/ z k. XIX w.; zespół budynków folwarcznych murowanych z k. XIX w.;

* **NIEŻYWIĘĆ** – budynek szkoły, murowany z pocz. XX w.;

* **POLNICA** – kościół parafialny p.w. Św. Św. Trójcy konstrukcji szachulcowej z 1737 r. wraz z cmentarzem przykościelnym, katolickim z 1780 r. (nr rej. A - 108); budynek mieszkalny murowany z 1906 r.; budynek mieszkalny o konstrukcji szachulcowej z poł. XIX w.; kościół rzym.- kat. p.w. Św. Józefa, murowany z 1912 r.;

* **RYCHNOWY** – kościół parafialny p.w. Św. Trójcy i Św. Jadwigi z 1901 – 1902 r.; trzy budynki mieszkalne drewniane z II poł. XIX w.; budynek mieszkalny drew./mur. z I poł. XIX w.; zespół folwarczny murowany lata 30-te XX w.;

* **WIERZCHOWO** – kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej, murowany z lat 1928 – 1930; kościół filialny p.w. Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych, murowany z lat 20 –tych XX w.; zespół budynków folwarcznych murowanych z pocz. XX w.;

* **STOŁCZNO** – park przypałacowy w stylu krajobrazowym z poł. XIX w (nr rej. A - 342). Strefy ochrony konserwatorskiej obejmują zabytkowe układy historycznych miejscowości i zostały wyznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów.

Na terenie gminy znajdują się 62 stanowiska do badań i nadzoru archeologicznego. Stanowiska archeologiczne wpisane, przeznaczone do wpisania do rejestru zabytków oraz przeznaczone do bezwzględnej ochrony wraz z ich strefami ochrony krajobrazowej to:

* **BARKOWO** – 12 obiektów kulturowych, grodzisko wczesnośredniowieczne IX – X w.;

* **BISKUPNICA** - grobowiec megalityczny, cmentarzysko kurhanowe,

* **CHRZĄSTOWO** - cmentarzysko kurhanowe 11 kurhanów, cmentarzysko kurhanowe 3 kurhany, cmentarzysko kurhanowe 3 kurhany z kręgami,

* **KRĘPSK** – 5 osad wczesnośredniowiecznych VIII-IX w.; grodzisko i osada wczesnośredniowieczna VIII – IX w.;

* **PŁONICA** – cmentarzysko,

* **SIEROCZYN** – grodzisko wczesnośredniowieczne.

Ponadto znajduje się na terenie gminy 20 stref obserwacji archeologicznej. Na terenie gminy Człuchów do rejestru zabytków zostało wpisanych 7 obiektów, w ewidencji konserwatorskiej dzieł budownictwa i architektury znajduje się 53 obiekty. Przez obszar gminy przebiega szlak rowerowy znaczenia regionalnego Człuchów – Sępólno Krajeńskie – Koronowo.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Ponadto na uwagę zasługują liczne zabytkowe budynki mieszkalne z XIX / XX wieku oraz budynek mieszkalny drewniany z 1785 roku we wsi Dębica. Inne obiekty wpisane do ewidencji konserwatorskiej to zespoły folwarczne z końca XIX w. / początku XX w. zlokalizowane w następujących wsiach: Brzeźno, Bukowo, Jęczniki Małe, Kiełpin, Kiełpinek, Kujanki, Krzyżanki, Wierzchowo Dworzec. Ponadto we wsi Barkowo znajduje się zabytkowy młyn murowany z początku XX wieku.

Rozdział 2.

Diagnoza problemów pomocy społecznej

2.1. Ubóstwo

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem „podstawowe potrzeby” kryją się, poza wyżywieniem, którego niezbędności nikt nie kwestionuje, takie potrzeby jak: ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie wykształcenia, zaspokojenie sfer intelektualnych.

Ubóstwem najbardziej są zagrożone rodziny wielodzietne, niepełne, z osobami niepełnosprawnymi, osoby o niskim poziomie wykształcenia. Istnieją dwa rodzaje ubóstwa:

- a) już od dawna dotykające rodzinę, a bezrobocie pogłębia je,
- b) rodziny odczuwające brak stałych dochodów, chociaż ich gospodarstwa domowe posiadają różne dobra trwałe wcześniej nabyte.

Ubóstwo powoduje zaburzenia w wykonywaniu podstawowych funkcji rodziny i pogłębiającą się dysfunkcyjność tych rodzin. Zapobieganie ubóstwu jest jednym z celów polityki społecznej. Większość państw prowadzi świadomą, planową działalność w zakresie zabezpieczenia społecznego, pomocy najuboższym i zwalczaniu ubóstwa, co znajduje wyraz w konstrukcji budżetu i wydatkach na pomoc społeczną.

Źródłem problemów społecznych występujących na terenie Gminy Człuchów jest przede wszystkim bezrobocie. Według danych Urzędu Gminy Człuchów za 2008 r. udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 24,8%. Sytuację obrazującą poziom ubóstwa na terenie Gminy Człuchów przedstawiają poniższe dane.

Tab. 2.1. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.

Lata	2007			2008			2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi		Ogółem	w tym na wsi		Ogółem	w tym na wsi	
Ubóstwo	248	248	248	256	256	1 023	263	263	941

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

W roku 2009 z pomocy społecznej podając za powód ubóstwo korzystało 263 rodziny – 941 osób, w roku 2008 – 256 rodzin, 1023 osoby, w 2007 roku – 248 rodzin, 248 osób. Z pomocy społecznej w 100% korzystają osoby zamieszkujące tereny wiejskie. Problem ubóstwa wpływa na pogłębiające się zjawisko wykluczenia społecznego. Ubóstwo jest bardzo groźnym zjawiskiem, gdyż pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk. Jest źródłem przestępczości, a także wielu zachowań, które nie są społecznie akceptowane. Doprowadza do wszelkich przejawów patologii, rozluźnienia więzi rodzinnych. U podstaw tworzenia się ubóstwa leży głównie bezrobocie, przejawy wszelkiego rodzaju patologii, a także bezradność w sprawach opiekuńczo –

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin objętych pomocą społeczną z wyróżnieniem powodów trudnej sytuacji życiowej. Wszystkie one w dłuższym okresie czasu przyczyniają się do ubóstwa i biedy.

Tab. 2.2. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.

Lata	2007			2008			2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi		Ogółem	w tym na wsi		Ogółem	w tym na wsi	
Ubóstwo	248	248	248	256	256	1 023	263	263	941
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	3	3	5
Bezdomność	15	15	15	16	16	22	18	18	23
Potrzeba ochrony macierzyństwa	24	24	152	66	66	406	59	59	360
Wielodzietność	16	16	121	56	56	363	49	49	317
Bezrobocie	417	415	1 762	352	351	1 451	386	386	1 470
Niepełnosprawność	251	249	963	236	234	776	221	221	739
Długotrwała lub ciężka choroba	247	246	1 010	258	257	998	256	256	945
Bezradność w sprawach opieki, wychowania i prowadzenia gospodarstwa domowego - Ogółem	57	57	281	56	56	252	44	44	195
w tym rodziny niepełne	36	36	149	39	39	145	32	32	123
Rodziny wielodzietne	22	22	136	18	18	111	10	10	67
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0	2	2	12
Alkoholizm	7	7	17	11	11	20	14	14	25
Narkomania	1	1	4	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	5	11	5	5	12	0	0	0
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	2	2	7	3	3	6	3	3	12
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Wśród najczęstszych przyczyn korzystania z pomocy społecznej wyróżnić możemy: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, potrzebę ochrony macierzyństwa, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm, narkomanię, trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze, zdarzenia losowe, trudność w integracji uchodźców, klęski żywiołowe. Wszystkie grupy osób, należące do wyżej wymienionych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

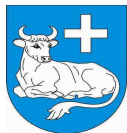
kategorii dotyka mniejsze lub większe ubóstwo. Jego negatywne skutki próbuje eliminować Urząd Gminy Człuchów w partnerstwie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Obecnie ubóstwo traktowane jest jako jeden z podstawowych czynników należących do strukturalnych wad współczesnych społeczności.

Do przyczyn, które mogą to zjawisko wywoływać zalicza się przede wszystkim:

- zjawisko pełnego lub częściowego bezrobocia,
- brak równowagi i adekwatności między wysokością płac a wykonywaną pracą,
- bardzo intensywne zmiany, jakie zachodzą w strukturze gospodarki nie pozwalające pracownikom do adaptacji się do powstających nowych zawodów,
- brak doskonałości w zakresie systemu podziału narodowego dochodu,
- źle funkcjonujący system szkolnictwa,
- zjawisko niepełnosprawności,
- źle funkcjonujący system ubezpieczeń,
- zjawisko dyskryminacji na rynku pracy (także rasowej dyskryminacji),
- zanikanie tradycyjnej rodziny.

Poniższa tabela obrazuje ilość i rodzaj udzielonych świadczeń przez ostatnie 3 lata.

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Tab. 2.3. Udzielone świadczenia - zadania własne gminy.

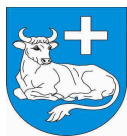
Formy Pomocy	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie			Liczba świadczeń			Kwota świadczeń w zł			Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Lata															
Razem	1 219	1 219	1 220	X	X	X	768 487	943 050	1 071 056	623	575	597	2 912	2263	2 203
Zasiłki okresowe-ogółem	140	60	114	442	195	413	110 773	69 477	159 323	139	60	113	622	246	430
w tym: środki własne	X	X	X	X	X	X	41 127	9 646	41 033	X	X	X	X	X	X
dotacja	X	X	X	X	X	X	69 646	59 831	118 290	X	X	X	X	X	X
w tym przyznane z powodu bezrobocia	121	X	101	375	165	371	94 572	63 119	145 105	120	51	100	541	217	370
długotrwałej choroby	13	3	10	43	9	33	10 510	1 449	12 479	13	3	10	62	3	48
niepełnosprawności	6	6	3	24	21	9	5 691	4 909	1 739	6	6	3	19	26	12
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Schronienie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Posiłek	830	746	658	97 331	85 885	82 812	259 265	276 356	258 365	427	386	351	2 092	1 864	1 667
w tym dla: dzieci	830	746	658	97 331	85 885	82 721	259 265	2 763 560	258 365	427	386	351	2 092	1 864	1 667
Ubranie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze ogółem	16	17	17	12 601	9 165	11 933	173 077	212 600	176 797	16	17	17	17	17	17
w tym: specjalistyczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
w tym dla: osób bezdomnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Formy Pomocy Lata	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie			Liczba świadczeń			Kwota świadczeń w zł			Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	3	3	1	6 500	3	350	6 500	19 500	1	3	3	1	6	12
Zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sprawienie pogrzebu	0	1	0	0	1	0	0	3 852	0	0	1	0	0	1	0
w tym osobom: bezdomnym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	324	454	511	X	X	X	225 022	374 265	457 071	313	433	500	1 226	1 679	1 863
w tym zasiłki specjalne celowe	41	44	48	49	54	62	13 047	21 993	25 485	40	44	47	152	121	137
Pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie - ogółem	0	0	0	X	X	X	0	0	0	0	0	0	0	0	0
w tym: w naturze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
zasiłki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pożyczka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	0	0	0	0	0	0
Interwencja kryzysowa	X	X	X	X	X	X	X	X	X	12	0	0	56	0	0
Praca socjalna	X	X	X	X	X	X	X	X	X	515	525	468	2 256	2 362	1 683

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

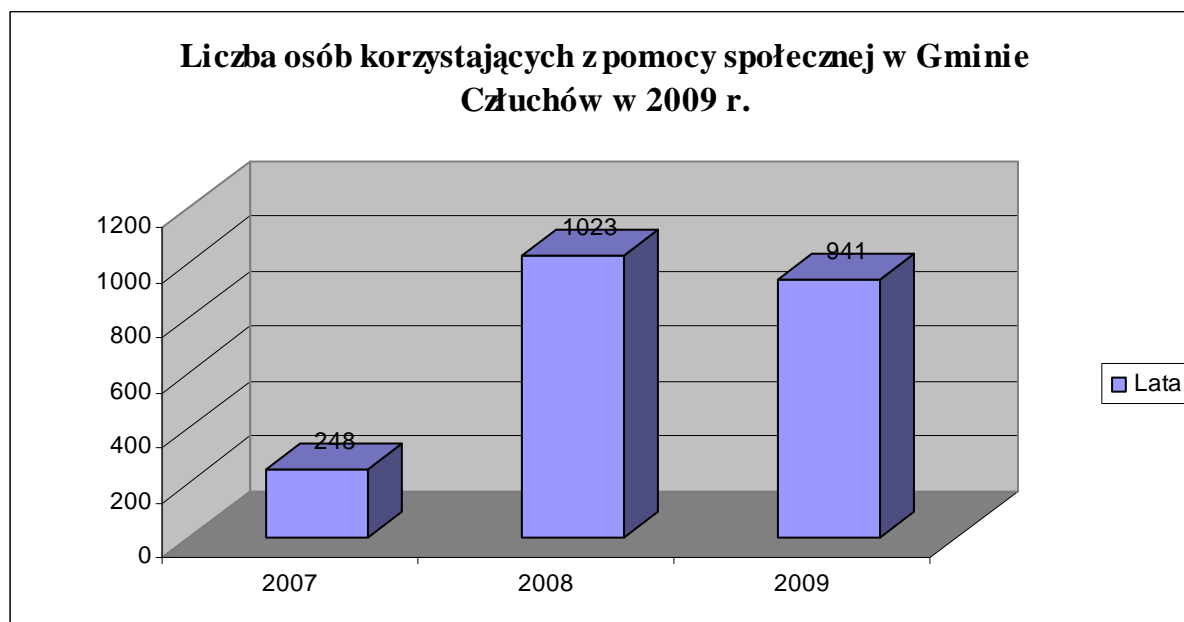
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

W 2009 roku pomocy udzielono 1220 osobom oraz 597 rodzinom, całkowita wartość pomocy wyniosła 1 071 056 zł. Głównymi formami wsparcia w 2009 roku były:

- zasiłki,
- dofinansowanie posiłków dla dzieci,
- usługi opiekuńcze.

Gmina Człuchów zmierza w kierunku przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie za pomocą aktywizacji społeczno – zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wsparciem rodzin z dziećmi wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Rys. 2.1. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa na terenie Gminy Człuchów.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Z powyższych danych wynika, iż z powodu ubóstwa w 2009 r. 941 osób korzystało ze świadczeń pomocy społecznej. W 2008 roku nastąpił gwałtowny wzrost liczby osób potrzebujących pomocy, w roku 2009 odnotowano minimalny spadek.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

2.2. Bezrobocie

Bezrobocie jest to zjawisko braku pracy zarobkowej dla osób zdolnych do pracy i jej poszukujących. Bezpośrednią przyczyną bezrobocia jest z reguły niewystarczająca liczba wolnych miejsc pracy dla ubiegających się o nie. Przyczynami mogą być również: wadliwa organizacja rynku pracy, brak odpowiednich kwalifikacji bezrobotnych, trudności mieszkaniowe uniemożliwiające przesuwanie nadwyżek siły roboczej do ośrodków wykazujących jej niedobór, oferowanie zbyt niskich stawek płac.

Bezrobocie zaczęło towarzyszyć gospodarce od chwili przemian politycznych 1989 r. Skutki dotyczą bezpośrednio ludzi, pogłębiając ubóstwo i patologię, powodując utratę kwalifikacji i zmniejszenie poczucia własnej wartości. Straty społeczne, które powoduje bezrobocie są trudne do oszacowania. Pojawia się, na niepokojącą skalę, degradacja dużych grup społecznych i to nie tylko bezrobotnych, ale także ich rodzin. Brak pracy, przejście na zasiłek, ostatecznie korzystanie z pomocy społecznej - prowadzi do ubóstwa ze wszystkimi tego konsekwencjami.

Bezrobocie powoduje zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci. Częstym zjawiskiem jest izolacja społeczna – ograniczone zostają kontakty interpersonalne wszystkich członków rodziny bezrobotnego zarówno ze znajomymi, jak i z dalszą rodziną. Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na układ stosunków wewnątrzrodzinnych, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyzny ma znacznie bardziej negatywne skutki dla rodziny, niż bezrobocie kobiet. Bezrobotny mężczyzna doświadcza obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu i silnej frustracji, które powodują sięganie po alkohol, co wśród bezrobotnych staje się zjawiskiem masowym. Okres bezrobocia jakiegoś członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych szczególnie trudny. W krótkim czasie pojawiają się problemy finansowe, rodzi się konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny.

Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodziny, ale również na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Przymusowe pozostawanie bez pracy pozbawia osobę bezrobotną poczucia własnej wartości. Stres i utrata stabilizacji powoduje niemożność podejmowania jakichkolwiek decyzji, pojawia się apatia i zniechęcenie, zmiana rozkładu czasu w ciągu dnia. Bezrobotni często sięgają po używki, głównie w celu rozładowania stresu. U osób o niewielkich szansach na rynku pracy (zaawansowany wiek, brak kwalifikacji) rodzi się rozczarowanie, przygnębienie ze względu na nadmiar wolnego czasu sięgają po alkohol. Bardziej aktywnie starają się wykorzystywać swój wolny czas młodzi bezrobotni poprzez przekwalifikowanie się, zdobycie poszukiwanego zawodu.

Złe warunki materialne są jednym z głównych czynników wywołujących stany depresyjne związane z poczuciem braku stabilności i bezpieczeństwa socjalnego. Niskiej kondycji psychosomatycznej towarzyszy wzrost zapadalności na niektóre choroby zakaźne, choroby społeczne – nerwice, choroby serca, choroby psychiczne, a niekiedy nawet czynną gruźlicę płuc uznaną za chorobę będącą wynikiem biedy i niedożywienia. Jest to wyraźny dowód jak silnie negatywnym doświadczeniem może być bezrobocie. Oprócz dolegliwości somatycznych część bezrobotnych zauważa u siebie pogorszenie samopoczucia. Prawie wszyscy odczuwają lęk i przygnębienie.

Bezrobocie burzy klimat życia rodzinnego, najbardziej bolesnym jest odczuwanie zagrożenia bezpiecznej egzystencji własnej rodziny. Dla podopiecznych GOPS-u dotkniętych bezrobociem dużym problemem jest regulowanie opłat za media lub zakup opału. Obserwując zachowanie bezrobotnych korzystających z pomocy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

GOPS-u zauważa się, że stosują ostrzejszy rygor oszczędnościowy mniej wydając na żywność, odzież, leki, sprzęt rehabilitacyjny i kształcenie dzieci. Bezrobocie rodziców dla dzieci i młodzieży kończy pewien etap edukacji, niejednokrotnie oznacza zmianę i ograniczenie planów dalszego kształcenia, obniżenie ich aspiracji edukacyjnych, co niekorzystnie odbija się ograniczeniem kontaktów z rówieśnikami, rezygnacją z usług placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Odczuwanie przez dzieci własnej sytuacji jako gorszej prowadzi do stopniowej izolacji środowiskowej, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Zawęża się krąg wspólnych zainteresowań rówieśniczych, dzieci przestają być zapraszane do wspólnej nauki i zabawy. Zdarza się także, że jednocześnie z odrzuceniem przez rówieśników z powodu trudnej sytuacji materialnej rodziny dzieci popadają w sytuacje konfliktowe w szkole z wychowawcami i nauczycielami. Odbija się to wszystko emocjonalnie na postawach dzieci i młodzieży, na ich zachowaniu w dalszym życiu. Bezrobocie w rodzinie (obydwójga rodziców) jest skutkiem osłabienia ich autorytetu. W opinii dzieci zwłaszcza nastolatków taka sytuacja jest przejawem braku zaradności, nieumiejętności dostosowania się do nowej rzeczywistości społeczno – ekonomicznej. Powoduje to zachwianie systemu wartości młodego pokolenia i obniżenie takich wartości jak: wykształcenie, uczciwa praca, utrata autorytetu rodziców i może być przyczyną niebezpiecznych konsekwencji społecznych.

Obok wcześniej wymienionych skutków bezrobocia występuje jeszcze taki element jak nieplanowane, bezzadaniowe funkcjonowanie rodziny, bez bliżej określonych celów i zadań oczekujących na realizację. Racjonalne planowanie życia rodzinnego może odbywać się jedynie przy założeniu wydolności finansowej rodziny oraz poczuciu stabilności dochodów. Jeśli zachwianie stabilności finansowej rodziny jest krótkotrwałe, nastąpić może czasowe zachwianie realizacji wydolności finansowej, natomiast dłuższe trwające braki mogą wywołać rezygnację z pewnych planów bez szansy na ich realizację w przyszłości.

Według danych urzędu Gminy Człuchów za rok 2008, udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 24,8%. Poniższa tabela obrazuje dane dotyczące bezrobocia w Gminie Człuchów.

Tab. 2.4. Udzielone świadczenia - zadania własne gminy.

J. m.		2006	2007	2008
Bezrobotni zarejestrowani wg płci				
mężczyźni	osoba	461	253	243
kobiety	osoba	648	478	520
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym				
mężczyźni	%	13,4	7,2	6,9
kobiety	%	22,0	15,8	17,0

Źródło: Bank Danych Regionalnych.

Jak widać w powyższej tabeli zjawisko bezrobocia przeważa wśród kobiet. Bezrobocie na terenie całej gminy jest wysokie. Według danych Banku Danych Regionalnych w Gminie Człuchów bezrobotnych było 1 109 osób, w tym 648 stanowiły kobiety. W porównaniu do danych publikowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie bezrobocie w Gminie Człuchów (24,8%) jest wyższe niż zanotowane w powiecie człuchowskim

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

(18,3%), województwie pomorskim (8,9%) jak również w całym kraju (9,6%)¹. Udział bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej obrazuje tabela 2.5.

Tab. 2.5. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia na terenie Gminy Człuchów w 2009 r.

Lata	2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi	
Bezrobocie	386	386	1 470

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Na terenie gminy w 2009 roku z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia korzystało 386 rodzin (1470 osób), Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił w 2009 roku 371 świadczeń na kwotę 145 105 zł. Poniższy rysunek obrazuje zmiany w liczbie osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w latach 2007, 2008, 2009.

Rys. 2.2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa na terenie Gminy Człuchów w latach 2007, 2008, 2009.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Z powyższych danych wynika, iż liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2008 i 2009 zmniejszyła się w stosunku do roku 2007, jednak przez ostatnie 2 lata utrzymuje się na podobnym poziomie. Działania Gminy Człuchów skierowane są na niwelowanie przyczyn bezrobocia oraz pomoc osobom najbardziej zagrożonym długotrwałą utratą pracy.

¹ Dane PUP w Człuchowie za I kw. 2008 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

System pomocy rodzinie z problemem bezrobocia realizowany jest poprzez następujące zadania świadczone przez GOPS w Człuchowie:

- przygotowanie i wspieranie bezrobotnego w trakcie poszukiwania pracy,
- zobowiązanie do aktywnego, dokumentowanego poszukiwania pracy,
- przyznanie świadczeń umożliwiających zaspokojenie niezbędnych potrzeb,
- niwelowanie psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin,
- zwiększanie aktywności i zaangażowania osób bezrobotnych w działaniach służących usamodzielnieniu,
- pomoc w uzyskaniu kwalifikacji dostosowanych do sytuacji na rynku pracy,
- zatrudnianie osób bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych,
- współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w celu pozyskania informacji o dostępnych ofertach pracy dla klientów GOPS,
- działania podejmowane w celu redukcji psychospołecznych skutków bezrobocia, przede wszystkim ochronę dzieci przed skutkami bezrobocia rodziców poprzez zapewnienie, ciepłego posiłku w szkole, podstawowego wyposażenia do szkoły, możliwości uczestniczenia w zajęciach świetlicy socjoterapeutycznych.

Gmina Człuchów zakończyła realizację programu pt.: „Otwarcie na zmianę na rynku pracy – rozwój dialogu między pracodawcami i osobami poszukującymi pracy na człuchowskim rynku pracy” realizowanym w partnerstwie społecznym z Powiatem Człuchowskim i Gdańskim Związkiem Pracodawców w ramach, którego przeprowadziła badania społeczne dla 185 bezrobotnych i 200 pracodawców, utworzono portal dialogu, wydano 1000 publikacji promującej rozwój dialogu. Gmina stara się cały czas przyciągnąć na swój teren inwestorów, również zagranicznych (tereny inwestycyjne na stronie internetowej).

2.3. Problemy dotyczące zdrowia, w tym niepełnosprawność i długotrwała choroba

Niepełnosprawność to stan będący efektem dysfunkcji natury fizycznej lub psychicznej, ubytku anatomicznego lub dysfiguracji, wynikły z urazów, schorzeń lub zaburzeń rozwojowych i powodujący znaczące ograniczenie możliwości wykonywania przez jednostkę podstawowych czynności życiowych.

Osoby niepełnosprawne stanowią w Polsce bardzo liczną społeczność. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego uzyskanych dzięki Narodowemu Spisowi Powszechnemu w 2002 roku liczba osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Człuchów wynosiła 1 218 osób. Dane podaje tabela poniżej.

Tab. 2.6. Osoby niepełnosprawne w Polsce wg Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 r.

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE		
Niepełnosprawni w wieku 15 lat i więcej		
ogółem		
ogółem	osoba	1 218
prawnie	osoba	1 063
tylko biologicznie	osoba	155
mężczyźni		
ogółem	osoba	617
prawnie	osoba	551

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE		
tylko biologicznie	osoba	66
kobiety		
ogółem	osoba	601
prawnie	osoba	512
tylko biologicznie	osoba	89

Źródło: Bank Danych Regionalnych.

Przyspieszony wzrost liczby osób niepełnosprawnych daje coraz większą rangę temu zjawisku wśród innych problemów społecznych. Dynamika wzrostu niepełnosprawności związana jest nie tylko z tradycyjnymi jej przyczynami, lecz także z nowymi zjawiskami, które mają podłoże w zmianach społeczno – gospodarczych. Często niepełnosprawność jest wynikiem wypadków bądź przebytych chorób.

Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczony przez zespół d/s orzekania o niepełnosprawności, lekarzy orzeczników ZUS, KRUS, jak również inne osoby, z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne uznać należy osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwale lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów. Choroba i niepełnosprawność to czynniki, które prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej każdej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno – zawodową i miejsce.

Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami protezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitacją. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu. Osoby niepełnosprawne jako pełnoprawni obywatele mają takie same prawa jak inni – prawo do poszanowania godności, równego traktowania, niezależnego życia i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Głównym celem długoterminowej strategii UE na rzecz aktywnej integracji społecznej jest umożliwienie tym osobom korzystania z przysługujących im praw. Szczególne miejsce w strategii UE w sprawie niepełnosprawności (2004–2010) zajmuje plan działania w sprawie niepełnosprawności.

Niepełnosprawność może stać się przyczyną ubóstwa, nieumiejętności w życiu społecznym, alienacji, wiążą się także z trudnościami w zdobyciu pracy. Niepełnosprawni spotykają się również z problemami psychologicznymi i społecznymi, które wynikają z trudności w akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z braku zrozumienia ze strony ludzi zdrowych.

Sytuację obrazującą poziom problemów związanych z niepełnosprawnością na terenie Gminy Człuchów pokazują poniższe dane.

Tab. 2.7. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na terenie Gminy Człuchów w 2009 r.

Lata	2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
Powód trudnej sytuacji życiowej	Ogółem	w tym na wsi	
Niepełnosprawność	221	221	739

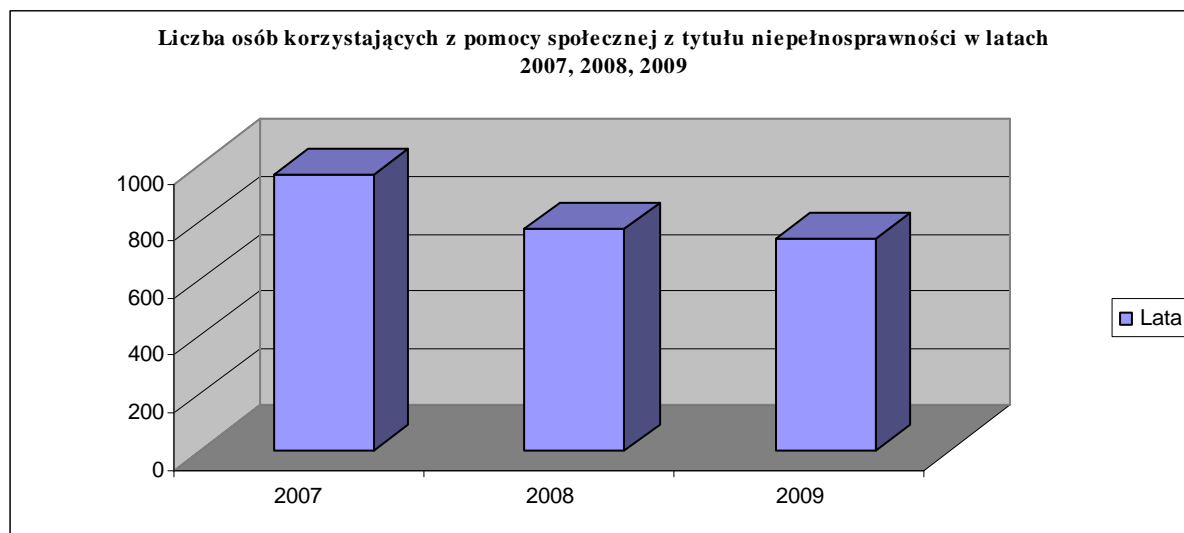
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

W Gminie Człuchów z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w 2009 r. korzystało 221 rodzin, liczących w 739 osób.

Rys. 2.3. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na terenie Gminy Człuchów w latach 2007, 2008, 2009.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Z powyższych danych wynika, iż liczba osób korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się na podobnym poziomie. Przez 2 ostatnie lata (tj. 2008, 2009) liczba osób korzystających z pomocy zmalała w stosunku do analogicznego okresu w 2007 r.

Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za wsparcie osób niepełnosprawnych na terenie gminy Gminy Człuchów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Niepełnosprawność w dużej mierze utrudnia funkcjonowanie w środowisku społecznym. Bardzo wiele osób boryka się z długotrwałą chorobą, która, podobnie jak niepełnosprawność w dużej mierze wyklucza z czynnej aktywności społecznej. W przeważającej większości problem ten dotyczy osób starszych, borykającymi się z przewlekłymi chorobami, na skutek szybkiego tempa życia i związanych z nim chorób cywilizacyjnych problem ten zaczyna dotyczyć także ludzi młodych.

Sytuację obrazującą poziom problemów związanych z długotrwałą chorobą na terenie Gminy Człuchów w 2009 r. pokazują poniższe dane.

Tab. 2.8. Liczba oraz procentowy udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej choroby na terenie Gminy Człuchów.

Lata	2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
Powód trudnej sytuacji życiowej	Ogółem	w tym na wsi	
Długotrwała lub ciężka choroba	256	256	945

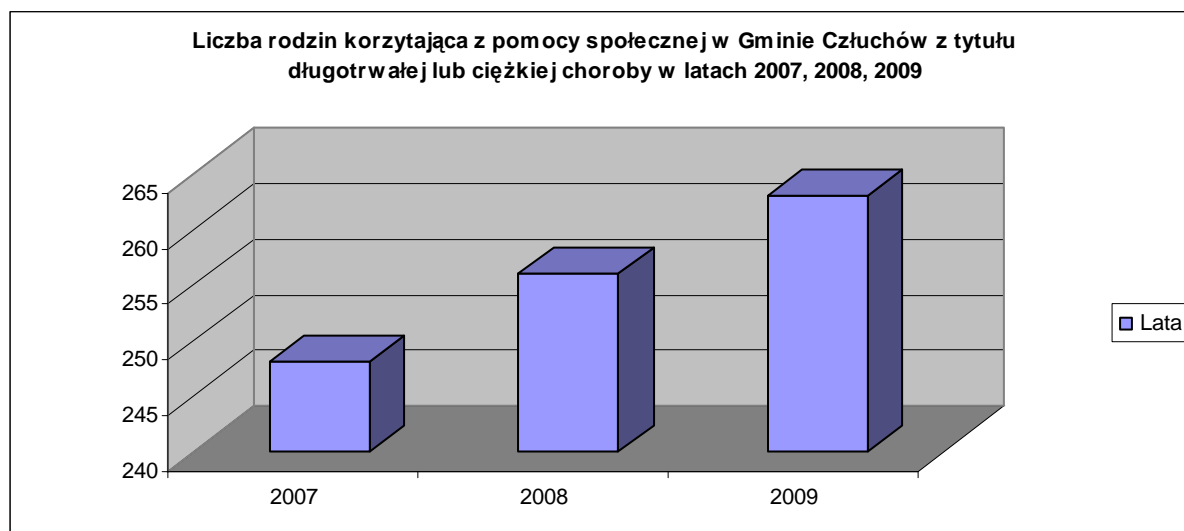
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

W roku 2009 w Gminie Człuchów z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby korzystało 256 rodzin, liczących łącznie 945 osób.

Rys. 2.4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej choroby na terenie Gminy Człuchów.

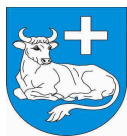

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Z powyższych danych wynika, na przestrzeni 3 ostatnich lat wzrosła liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej choroby. Zauważamy tu tendencję wzrostową. Zwiększenie liczby przewlekle chorych związane jest w dużej mierze ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa, jak również chorób cywilizacyjnych.

Na gminny system ochrony zdrowia składają się publiczne i prywatne Zakłady Opieki Zdrowotnej. W Człuchowie znajduje się Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Potencjalnie leczone schorzenia to:

- artropatie i choroby grzbietu,
- choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz choroby autoimmunologiczne,
- choroby oka i przydatków oka,
- choroby skóry i tkanki podskórnej,
- choroby tkanek miękkich, kości i grzbietu,
- choroby ucha i wyrostka sutkowatego,
- choroby układu krążenia,
- choroby układu moczowo-płciowego,
- choroby układu nerwowego,
- choroby układu oddechowego,
- choroby układu trawiennego,
- choroby zakaźne i pasożytnicze,
- ciąża, poród i połów,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym,
- nowotwory,
- urazy, zatrucia i inne skutki czynników zewnętrznych,
- wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe,
- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania,
- zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywienia i przemiany metabolicznej.

Wśród zdiagnozowanych słabych stron Gminy Człuchów występuje niewystarczająca ilość zakładów opieki zdrowotnej oraz słaby dostęp do wysokiej jakości opieki zdrowotnej i rehabilitacyjnej.

2.4. Problemy dotyczące edukacji.

Gmina Człuchów posiada dobrze rozwiniętą bazę edukacyjną. Szkoły są odnowione i zmodernizowane.

Wykaz szkół na terenie Gminy Człuchów:

1. Szkoła podstawowa w Stołcznie
 - z klasami w Biskupnicy.
2. Szkoła podstawowa w Polnicy.
3. Szkoła podstawowa w Rychnowach.
4. Szkoła podstawowa w Wierzchowie Dworcu
 - z klasami w Bukowie.
5. Gimnazjum Gminne w Rychnowach:
 - z klasami w Polnicy,
 - z klasami w Wierzchowie,
 - z klasami w Barkowie.

Przedszkola na terenie Gminy Człuchów:

1. Przedszkole Wierzchowo Dworzec- 26 dzieci.
2. Głędowo- 49 dzieci.
3. Polnica- 26 dzieci.
4. Rychnowy- 18 dzieci.
5. Biskupnica- 15 dzieci.

Na terenie gminy działają 4 biblioteki i 19 świetlic, a przy oddziałach szkolnych i przedszkolnych zlokalizowane są place zabaw.

Biblioteki, świetlice

Działalność kulturalna w Gminie Człuchów prowadzona jest w oparciu o świetlice wiejskie zlokalizowane we wsiach: Mosiny, Kołdowo, Polnica, Płonica, Krępsk, Jęczniki Wielkie, Jaromierz, Chrząstowo, Głędowo, Barkowo, Wierzchowo, Biskupnica, Bukowo, Bukowo PKP, Dębica, Stołczno, Rychnowy, Brzeźno, Nieżywięc.

Na terenie gminy działają 4 placówki biblioteczne:

1. Polnica.
2. Rychnowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

3. Barkowo.
4. Wierzchowo.

Place zabaw

Na terenie Gminy Człuchów znajduje się ponad 20 nowoczesnych placów zabaw, zlokalizowanych w poniższych miejscowościach Gminy Człuchów:

1. Rychnowy
2. Ględowo
3. Bukowo
4. Nieżywiec Wieś
5. Jęczniki Małe
6. Kujanki
7. Brzeźno
8. Brzeźno Osada
9. Biskupnica
10. Płonica
11. Wierzchowo Dworzec
12. Kiełpin
13. Chrzastówko
14. Kiełpinek
15. Gębarzewo
16. Kołdowo
17. Jęczniki Wielkie
18. Stołeczno
19. Barkowo
20. Chrzastowo
21. Mosiny
22. Sieroczyn
23. Dębica
24. Dobjewo Osada Leśna
25. Polnica
26. Wierzchowo Wieś
27. Wierzchowo Osada
28. Dobjewo
29. Krępsk

Oprócz bazy edukacyjnej, bibliotecznej, czynnych świetlic uczniowie mają zapewnione dogodne warunki sprzyjające rozwojowi kultury fizycznej poprzez bazę boisk i stadionów, a także działalność wielu organizacji o charakterze sportowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Boiska, stadiony

Na terenie gminy znajduje się 20 pełnowymiarowych boisk, tym m. in. kompleks boisk sportowych w Dębnicy w którego skład wchodzi:

- pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej o nawierzchni naturalnej wraz z instalacją nawadniającą, ogrodzeniem wewnętrznym i zewnętrznym, trybunami na 650 miejsc, nagłośnieniem, chodnikami oraz drogami wewnętrznymi zapleczem parkingowym,
- 2 boiska wielofunkcyjne zbudowane w ramach rządowego projektu Moje boisko Orlik 2012 w skład którego wchodzi:
 - boisko piłkarskie z trawy syntetycznej o wymiarach 30 m x 62 m (pole gry 28 x 57 m), ogrodzonego do wysokości 4 m wraz z piłko-chwykami o wysokości 6 m
 - boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej i wymiarach 30 x 50 m (pole gry 20 x 40 m mieszczące boisko do piłki ręcznej, 2 boiska boczne do koszykówki, kort tenisowy), ogrodzone do wysokości 4 m.

Organizacje sportowe:

1. GKS „KORAL” Dębница
2. LZS Kolejarz Wierzchowo
3. LZS Tęcza Bukowo
4. LZS Zryw Jęczniki
5. LZS Grom Kiełpinek
6. LZS Skra Bińcze
7. LZS Ardar Brzeźno
8. LZS Orzeł Rychnowy
9. LZS Grom Barkowo
10. LZS Pionier Biskupnica
11. UKS Rychnowy
12. UKS Polnica

W ramach działań z zakresu oświaty na przestrzeni ostatnich lat zrealizowano następujące zadania.

Inwestycje zakończone:

1. Budowa hali sportowo – widowiskowej w Polnicy.
2. Budowa kotłowni na słomę w Gminie Człuchów w latach 2003-2005
 - szkoła w Wierzchowie Dworcu - kotłownia o mocy 400 kW (ogrzewa 2 budynki szkolne oraz salę gimnastyczną),
 - szkoła w Barkowie - kotłownia o mocy 300 kW (ogrzewa 2 budynki szkolne oraz salę gimnastyczną),
 - szkoła w Polnicy - kotłownia o mocy 600 kW (ogrzewa 2 budynki szkolne, halę gimnastyczną oraz ośrodek zdrowia).
3. Budowa kompleksu boisk sportowych w Dębnicy w którego skład wchodzi:
 - pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej o nawierzchni naturalnej wraz z instalacją nawadniającą, ogrodzeniem wewnętrznym i zewnętrznym, trybunami na 650 miejsc, nagłośnieniem, chodnikami oraz drogami wewnętrznymi zapleczem parkingowym,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- 2 boiska wielofunkcyjne zbudowane w ramach rządowego projektu Moje boisko Orlik 2012 w skład którego wchodzi:
 - boisko piłkarskie z trawy syntetycznej o wymiarach 30 m x 62 m (pole gry 28 x 57 m), ogrodzonego do wysokości 4 m wraz z piłko-chwytnymi o wysokości 6 m
 - boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej i wymiarach 30 x 50 m (pole gry 20 x 40 m mieszczące boisko do piłki ręcznej, 2 boiska boczne do koszykówki, kort tenisowy), ogrodzone do wysokości 4 m.

Inwestycje w trakcie:

1. Budowa oraz remont obiektów sportowych w Rychnowach, Głędowie i Polnicy.

- Remont boiska sportowego w Głędowie obejmujący wykonanie:
 - a) boiska pełnowymiarowego do piłki nożnej o pow. 5986,06 m².
 - b) ogrodzenia terenu z siatki o wysokości 2,05 m na słupkach stalowych. Długość ogrodzenia 526,0 m. Montaż bramy wejściowej i furtki (2 szt.);
 - c) wyposażenie boiska sportowego w bramki do piłki nożnej 2 szt. o wymiarach 7,32*2,44 m montowane w tulejach, głębokość siatki 2,0 m.
 - d) trybuny na 74 miejsca - konstrukcja trybun modułowa, stalowa o przekroju kwadratowym. Trybuny wyposażone w balustrady boczne i tylne. Siedziska wykonane z tworzywa sztucznego, odporne na warunki atmosferyczne i promieniowanie DV.
 - e) utwardzenie terenu pod trybunami o powierzchni 104,0 m² - kostki betonowej gr. 8cm kolor szary na podsypce cementowo - piaskowej gr. 3 cm .
- Budowa boiska wielofunkcyjnego w Rychnowach.
Zakres inwestycji obejmuje wykonanie:
 - a) płyty wielofunkcyjnej o pow. 1056,0 m² o nawierzchni z trawy syntetycznej wykonanej z włókien polipropylenowych lub polietylenowych, odpornej na mróz i wysokie temperatury, promieniowane UV, neutralnej dla środowiska naturalnego, wypełnionej piaskiem kwarcowym. Na płycie wytyczone zostaną następujące boiska do gier sportowych :
 - boisko do piłki ręcznej o wym. 44,0x22,0 m;
 - boisko do piłki nożnej o wym. 44,0x22,0 m;
 - boisko do piłki siatkowej o wym. 18,0x9,0 m;
 - 2 boiska do koszykówki o wymiarach 24,0x13,0m.
 - b) instalacji odwodnienia płyty boiska wielofunkcyjnego poprzez drenaż podziemny z odprowadzeniem wód opadowych do istniejącej instalacji wód popłucznych z hydroforni wiejskiej;
 - c) ogrodzenia terenu z siatki o wysokości 4,0 m na słupkach stalowych, długość ogrodzenia 636,0m, montaż bramy wejściowej i furtki (2 szt.);
 - d) Wyposażenie boiska sportowego :
 - Bramki do mini futbolu i piłki ręcznej wraz z siatkami - 2kpl.
 - Kosze do gry w koszykówkę - 4kpl.
 - Słupki z siatką do gry w piłkę siatkową- 1kpl.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

e) Opaska z polbruki wokół boiska wielofunkcyjnego -utwardzenie terenu o powierzchni 412 m² z kostki betonowej gr. 6cm na podsypce cementowo - piaskowej gr. 3cm.

- Remont boiska sportowego w Polnicy.

Zakres inwestycji obejmuje wykonanie:

a) boiska pełnowymiarowego do piłki nożnej o wym. 65,0x100,0m - pow. 6500 m².

b) instalacji nawadniającej z zastosowaniem 15 szt. zraszaczy RAIN BIRD. Pierścień nawadniający wykonany jako sieć otwarta, z rury polietylenowej PE 0 63 PN 10, ułożony wzdłuż długiego boku linii bocznej boiska. Całkowita długość sieci wynosi około 483,30 mb.

c) wyposażenie boiska sportowego :

- w bramki do piłki nożnej 2 szt. o wymiarach 7,32*2,44m montowane w tulejach, głębokość siatki 2,0 m.

- trybuny na 208 miejsc - konstrukcja trybun modułowa, stalowa o przekroju kwadratowym. Trybuny wyposażone w balustrady boczne i tylne. Siedziska wykonane z tworzywa sztucznego w kolorze niebieskim oraz żółtym, odpornego na warunki atmosferyczne i promieniowanie UV.

- boksy dla zawodników 2 kpi. - konstrukcja stalowa z elementami aluminiowymi, pokryta wysokiej jakości powłoką lakierniczą. Pokrycie z bezbarwnej płyty poliwęglanowej odpornej na uderzenia.

d) utwardzenie terenu pod trybunami o powierzchni 150 m² - kostki betonowej gr. 8cm kolor szary na podsypce cementowo - piaskowej gr. 3cm.

2. Budowa hali sportowo-widowiskowej w Wierzchowie Dworcu

3. Budowa placów zabaw na terenie Gminy Człuchów

Na stronie 3 wymieniono miejscowości w których wykonano place zabaw. W skład każdego zestawu wchodzi:

- zestaw zabawowy tzw. „zamek”

- huśtawka podwójna

- huśtawka wagowa - 2szt.

- sprężynowiec - 2 szt.

- ławka - 2 szt.

- regulamin placu zabaw.

Planowane inwestycje:

1. Budowa placów zabaw na terenie miejscowości Polnica oraz Jaromierzu.
2. Rozbudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Brzeźno wraz z zagospodarowaniem terenu.
3. Budowa hali sportowo-widowiskowej w Rychnowach.
4. Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Polnica.
5. Budowa elektrowni wiatrowych w obrębie wsi Dębница, Skarszewo, Rychnowy, Brzeźno, Jęczniki, Wierzchowo, Bukowo, Jaromierzu.
6. Rozbudowa kotłowni na słomę przy Szkole Podstawowej w Wierzchowie Dworcu oraz wykonanie systemu centralnego ogrzewania w Szkole Podstawowej w Bukowie.
7. Budowa boiska typu „Orlik” w Wierzchowie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Ponadto planowana jest budowa placów zabaw w następujących miejscowościach:

1. Jaromierz
2. Polnica
3. Czarnoszyce
4. Krzyżanki

Gmina Człuchów przeprowadza szereg inwestycji mających na celu poprawę warunków życia jej mieszkańców. W tym celu kładzie szczególny nacisk na budowę infrastruktury kanalizacyjnej, w celu zmniejszenia kosztów gospodarstw domowych przy jednoczesnej poprawie stanu środowiska. Ponadto poprzez modernizację budynków oświaty, zakup nowoczesnego sprzętu, Gmina stara się zapewnić jak najwyższy poziom kształcenia dzieci i młodzieży. Zaplecze sportowo – rekreacyjne w gminie jest na wysokim poziomie, stwarza to dogodne możliwości dla rozwoju kultury fizycznej i osiągnięć naukowych młodzieży zamieszkującej Gminę Człuchów.

2.5. Bezradność w opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym rodziny niepełne.

O bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych mówimy wówczas, kiedy rodziny nie posiadają wystarczających zasobów osobistych i zasobów systemu rodzinnego, by same mogły poradzić sobie w trudnych sytuacjach życiowych. Uogólniając rodziny te charakteryzują się niskim poziomem spójności, elastyczności i wytrzymałości w sytuacji kryzysu. Jest to jeden z powodów szukania wsparcia w pomocy społecznej.

W Gminie Człuchów w roku 2009 z pomocy społecznej z tytułu bezradności korzystało 44 rodziny, w tym rodzin niepełnych było 32. Dane obrazuje poniższa tabela.

Tab. 2.9. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w roku 2009.

Lata	2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi	
Bezradność w sprawach opieki, wychowania i prowadzenia gospodarstwa domowego - Ogółem	44	44	195
w tym rodziny niepełne	32	32	123

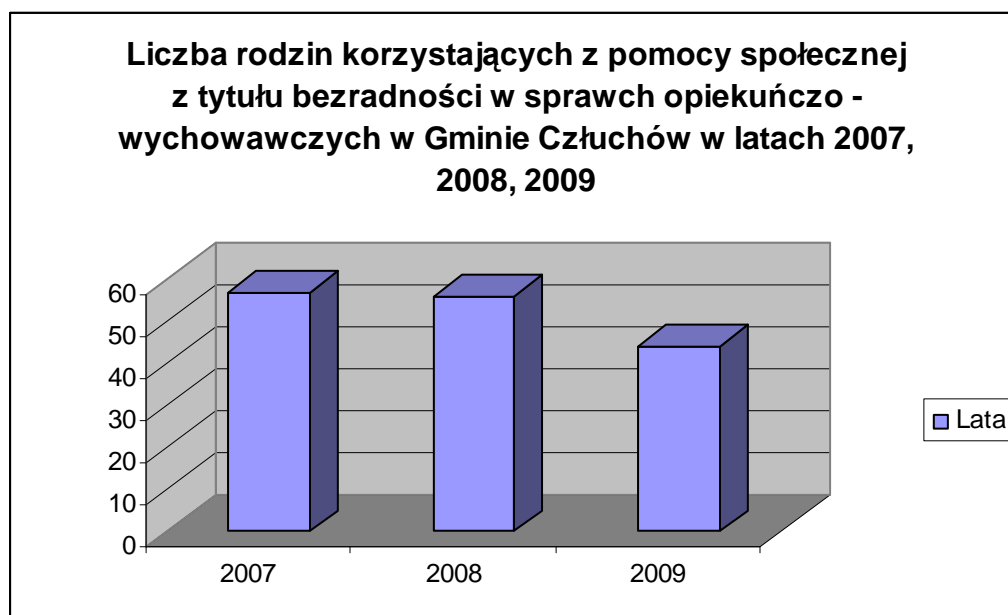
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Poniższy rysunek obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni 3 ostatnich lat.

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Rys. 2.5. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w roku 2007, 2008, 2009.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Jak widać z powyższego wykresu, w Gminie Człuchów z roku na rok spada liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

1.6. Wielodzietność.

Na terenie Gminy Człuchów z pomocy społecznej z tytułu wielodzietności korzystało 49 rodzin w 2009 r.

Tab. 2.10. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu wielodzietności w roku 2009.

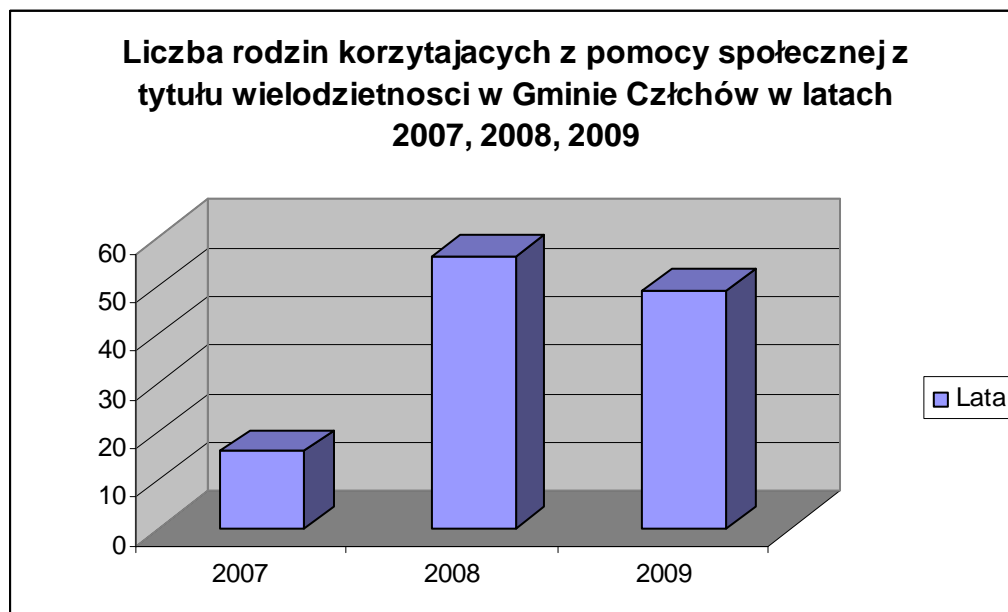
Lata	2007			2008			2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi		Ogółem	w tym na wsi		Ogółem	w tym na wsi	
Powód trudnej sytuacji życiowej									
Wielodzietność	16	16	121	56	56	363	49	49	317

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Poniższy rysunek obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni 3 ostatnich lat.

Rys. 2.6. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu wielodzietności w roku 2007, 2008, 2009.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Z analizy powyższych danych możemy zaobserwować gwałtowny wzrost udzielonych świadczeń w roku 2008 w porównaniu do roku 2007. W 2009 roku obserwuje się minimalny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu wielodzietności w stosunku do roku 2008.

2.7. Przystępność i trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Resocjalizacja to powtórne uspołecznianie jednostek trudnych, które mają problem z dostosowaniem się do norm społecznych. Przystosowanie się do życia osoby opuszczającej Zakład Karny jest procesem złożonym i wymaga dużo pracy, gdzie przy wielkim nakładzie sił znikomość efektów. Powrót do społeczeństwa osoby z marginesu kryminalnego trudno nazwać powrotem, gdy często konkretna osoba wywodzi się ze środowisk przestępczych, patologicznych i nie zna zdrowych kontaktów rodzinnych, a w życiu społecznym nigdy nie uczestniczyła. Dany człowiek musi sam tego chcieć. Bez jego woli wszelkie działania są daremne. Nie można pomóc człowiekowi, który nie chce sobie pomóc. Tu musi być ważne nie tylko, co możemy dla niego zrobić, ale i to co on chce by się dla niego uczyniło.

Należy pozostawić człowiekowi opuszczającemu zakład karny dostateczną swobodę formowania swoich zajęć na wolności. Konieczne jest podjęcie pracy lub kontynuacja wykształcenia, rozwijanie zainteresowań bądź opowiedzenie się w jakiejś religii – zajęcie konkretnego stanowiska życiowego. Ogólnie wszystko to co pozwoli zapłacić wielką lukę jaka powstała po zerwaniu z tym wszystkim z czym się wcześniej identyfikował. Jest to związane z potrzebą przynależności.

Trudności w procesie integracji będą stwarzały takie bariery jak brak pracy – wynikające z bezrobocia „przerwy w życiorysie”, obecności blizn i tatuaży, używania wulgaryzmów. Brak środków do życia stwarza wręcz przymus powrotu do przestępstwa. Były więzień będzie też borykał z nieakceptacją społeczną i podejrzliwością

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

ludzką nawet, gdy zmieni swoje postępowanie. Czynniki te mogą warunkować zniechęcenie i jeszcze bardziej izolować od środowiska.

Na terenie Gminy Człuchów z pomocy społecznej z tytułu przestępczości i trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego w 2009 r. nie korzystała żadna rodzina.

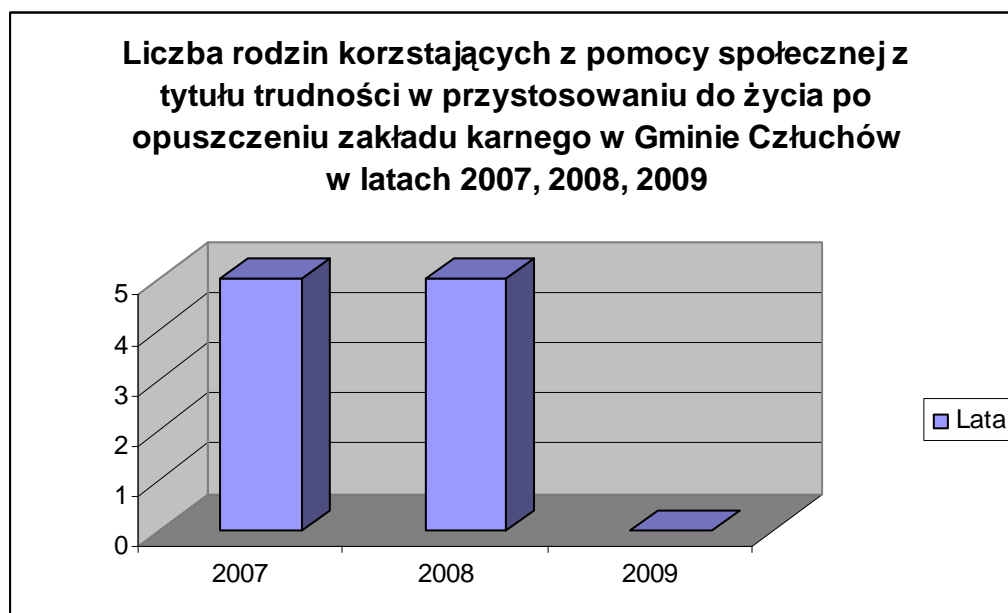
Tab. 2.11. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego w roku 2009.

Lata	2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi	
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Poniższy rysunek obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni 3 ostatnich lat.

Rys. 2.7. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego w roku 2007, 2008, 2009.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Diagnoza sytuacji w Gminie Człuchów pozwala stwierdzić, iż przejawy braku umiejętności dostosowania się do życia w społeczeństwie po opuszczeniu zakładu karnego zostały zniwelowane.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

2.8. Uzależnienie od alkoholu i narkotyków oraz przemoc w rodzinie.

Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz wynikami polskich badań społecznych, liczba osób uzależnionych w Polsce można oszacować na ok. 700–900 tys., zaś osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie na ok. 2,5 – 4 mln. Na mocy artykułu 21 ust. 1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w zakładach leczenia odwykowego i jest bezpłatne. Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i nakierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia dla wielu mieszkańców i nie zależy od płci, wieku ani poziomu wykształcenia. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie daje się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej. Bezrobocie, ubóstwo, niezaradność życiowa oraz brak perspektyw na przyszłość ma duży wpływ na szerzenie się alkoholizmu i innych patologii społecznych wśród osób dorosłych i młodzieży. W związku z powyższym gmina musi dołożyć wszelkich starań, aby zapobiec powstawaniu zjawisk patologicznych, rozwiązywać problemy już istniejące i podejmować działania w kierunku propagowania zdrowego stylu życia wśród jej mieszkańców. Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat, niepokojącym jest jednak fakt wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholu i obniżania wieku pierwszego z nim kontaktu.

W rodzinach, które objęte są pomocą socjalną pracownicy dość często obserwują stwarzanie sytuacji sprzyjających picciu alkoholu, stosowanie zachęty do jego spożywania i przedstawianie łatwości jego zdobywania. Szczególnego znaczenia w tych rodzinach nabiera wzorzec picia alkoholu i niekorzystny wpływ rozbieżności między zachowaniem rodziców a wymaganiami stawianymi wobec dziecka, co do spożywania alkoholu, brak kontroli ze strony rodziców i stosowanie niewłaściwych metod wychowawczych. W wielu środowiskach daje się zauważyć zjawisko “dziedziczenia” alkoholizmu. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest bardzo skomplikowany, ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i zdrowotne. Alkoholizm to częsta przyczyna interwencji sądu w sprawy opiekuńczo – wychowawcze.

Chorobę alkoholową charakteryzują takie zjawiska jak:

- codzienne wypijanie alkoholu,
- ciągi picia występujące na przemian z okresami trzeźwości,
- zmiany tolerancji na alkohol,
- utrata kontroli nad piciem,
- zaburzenia pamięci i świadomości,
- nawroty picia po próbach utrzymania okresowej abstynencji.

O uzależnieniu od alkoholu możemy mówić wówczas, gdy co najmniej trzy z pośród wymienionych objawów występowały co najmniej przez 1 miesiąc w ciągu ostatniego roku. Jednym z najczęstszych i najbardziej rozpowszechnionych problemów w Polsce, przynoszącym ogromne straty w życiu osobistym, rodzinnym oraz społecznym jest uzależnienie od alkoholu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Jak podaje WHO (Światowa Organizacja Zdrowia) alkohol jest przyczyną występowania około 60 różnego typu chorób, w tym niektórych nowotworów. Jest trzecią co do częstości przyczyną zgonów na świecie (z powodu urazów, wypadków, samobójstw i chorób)

Gmina Człuchów boryka się z problemem alkoholizmu wśród społeczności lokalnej organy gminy podejmują każdego roku działania mające na celu zapobieżenie temu problemowi poprzez Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Z uwagi na potrzebę pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków Gmina Człuchów co roku opracowuje Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień i Gminny program przeciwdziałania narkomanii. Wydatki poniesione na pomoc osobom uzależnionym od alkoholu wyniosły:

- w 2007 roku 105 000,-zł
- w 2008 roku 105 000,-zł
- w 2009 roku 117 000,-zł

Wśród głównych zadań zmierzających przeciw alkoholizmowi w Gminie Człuchów realizowane są:

- I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- IV. Wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 (1) i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- VI. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Działania te realizowane są przez cele szczegółowe:

1. Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.
2. Kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.
3. Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu do biegłego, celem ustalenia stopnia uzależnienia i wskazania zakładu leczenia.
4. Pomoc w uzyskaniu miejsca w placówkach lecznictwa odwykowego
5. Udzielanie ofiarom przemocy pomocy doraźnej w zakresie:
 - wypełniania Niebieskiej Karty
 - przygotowaniu wniosków (zawiadomień) do sądu lub prokuratury.
6. Organizowanie i dofinansowanie wyjazdu dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych na obozy o charakterze profilaktycznym i terapeutycznym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

7. Prowadzenie i finansowanie programów opiekuńczo – wychowawczych o charakterze profilaktycznym w świetlicach środowiskowych i szkołach oraz wyposażenie tych placówek w odpowiedni sprzęt i materiały oraz dożywianie.

8. Organizowanie imprez, spotkań, kulturalnych, zajęć sportowych i wycieczek, itp. mających odniesienie profilaktyczne, połączonych z edukacją antyalkoholową i propagowaniem trzeźwego stylu życia.

9. Edukacja antyalkoholowa i propagowanie trzeźwego stylu życia

10. Współpraca z policją i strażą gminną przy monitorowaniu, kontrolowaniu i wzajemnym informowaniu o przestrzeganiu ustawy przez podmioty prowadzące sprzedaż alkoholu.

Głównym partnerem Gminy w prowadzeniu Gminnego programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień jest GKRPA.

Na terenie Gminy Człuchów z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu w 2009 r. korzystało 25 rodzin, którym zamieszkiwało 25 osób.

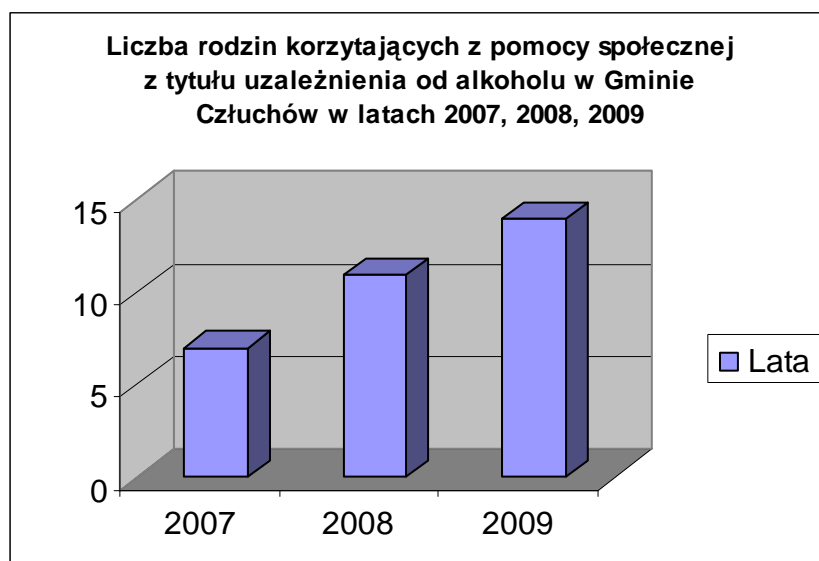
Tab. 2.12. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu alkoholizmu w roku 2009.

Lata	2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi	
Powód trudnej sytuacji życiowej			
Alkoholizm	14	14	25

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Poniższy rysunek obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni 3 ostatnich lat.

Rys. 2.8. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu uzależnienia od alkoholu w roku 2007, 2008, 2009.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Diagnoza sytuacji w Gminie Człuchów pozwala stwierdzić, iż na przestrzeni 3 ostatnich lat liczba rodzin Człuchów korzystająca z pomocy społecznej wzrosła z poziomu 7 rodzin do 14 rodzin (wzrost o 50%). Stwarza to dla gminy ogromny problem i potrzebę szybkiej interwencji oraz niwelowania negatywnych skutków uzależnienia.

Gmina Człuchów została ambasadorem ogólnopolskiej kampanii „Sprawdź, czy twoje picie jest bezpieczne”. To kolejny krok w kierunku uświadomienia społeczeństwu konsekwencji nadużywania alkoholu. Działalność kampanii polegać będzie między innymi na dystrybuowaniu przez gminę materiałów związanych z tematem kampanii. Skierowana jest ona do dwóch grup – dorosłych i gimnazjalistów. Przesłanie do młodzieży jest jednoznaczne – młodzi w ogóle nie powinni pić alkoholu. Osobom dorosłym kampania uświadamia i informuje o skutkach społecznych i zdrowotnych spożywania alkoholu oraz o ilościach alkoholu, które można spożywać bezpiecznie i takich, które stanowią zagrożenie” Do akcji planują się włączyć członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów oraz funkcjonariusze straży gminnej. Planowana jest także ścisła współpraca z policją w akcji informacyjnej skierowanej do kierowców. Do mieszkańców gminy Człuchów trafią ulotki i plakaty przygotowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a na stronie internetowej gminy umieszczone zostaną spoty promujące kampanię.

Monitorowanie problemów narkotykowych w Polsce jest zagadnieniem nowym i wciąż napotykanym na wiele problemów. Na poziomie lokalnym brak jednolitego systemu gromadzenia i przekazywania danych z szeregu instytucji. Niemniej jednak działania podejmowane w ostatnich latach przez KBPN oraz Ekspertów Wojewódzkich pozwalają na uporządkowanie dostępnych informacji, zwiększenie ich ilości, a także poprawienie ich jakości, co pozwala na dokonywanie coraz bardziej zaawansowanych analiz i porównań. Wydatki poniesione na pomoc osobom uzależnionym od narkotyków w Gminie Człuchów wyniosły:

- w 2007 roku 8 000,-zł
- w 2008 roku 3000,-zł
- w 2009 roku 3000,- zł

Do zadań własnych gminy Człuchów przeciwdziałaniu narkomanii należy:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzicom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pomocy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Działania te realizowane są poprzez następujące cele:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

1) Zwiększenie dostępności punktów pomocy terapeutycznej:

- współpraca z Poradnią Uzależnień w Człuchowie,
- współpraca z Ośrodkiem Leczenia Uzależnień EKO Szkoła Życia w Wandzinie,
- współpraca z innymi placówkami leczenia uzależnień.

2) Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie informowania o działalności profilaktycznej i terapeutycznej w gminie oraz o możliwościach podjęcia terapii.

3) Pomoc informacyjna, terapeutyczna, psychologiczna, prawna w ramach działalności Ośrodka Leczenia Uzależnień Eko Szkoła Życia w Wandzinie, Poradni Uzależnień w Człuchowie.

4) Organizowanie i wspieranie zajęć edukacyjnych dla rodziców.

Organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, zwłaszcza w postaci obozów terapeutycznych, organizowanie zajęć pozalekcyjnych ukierunkowanych na promocję zdrowia i propagowanie trzeźwych obyczajów, wypoczynek letni, zimowy oraz półkolonie przy współpracy z instytucjami i stowarzyszeniami.

5) Wspieranie merytoryczne i finansowe działalności profilaktycznej szkół, wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów wychowawczych: obozy wycieczki z programami profilaktycznymi.

6) Współpraca ze służbą zdrowia na terenie Gminy Człuchów i miasta Człuchów. Działalność profilaktyczna i edukacyjna oraz informacyjna obejmująca: uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnień, metody wczesnego diagnozowania.

7) Zakup narkotestów dla szkół, zakup środków prewencyjnych (min. Rejestratory, foto video) dla Straży Gminnej w Człuchowie i szkół, mających na celu zapobieganie handlu i rozprzestrzeniania narkotyków.

8) Współpraca z innymi instytucjami, stowarzyszeniami, osobami fizycznymi zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

9) Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Wójtem Gminy Człuchów i innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami.

Na terenie Gminy Człuchów z pomocy społecznej z tytułu narkomanii w 2009 r. nie korzystała żadna rodzina.

Tab. 2.13. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu narkomanii w roku 2009.

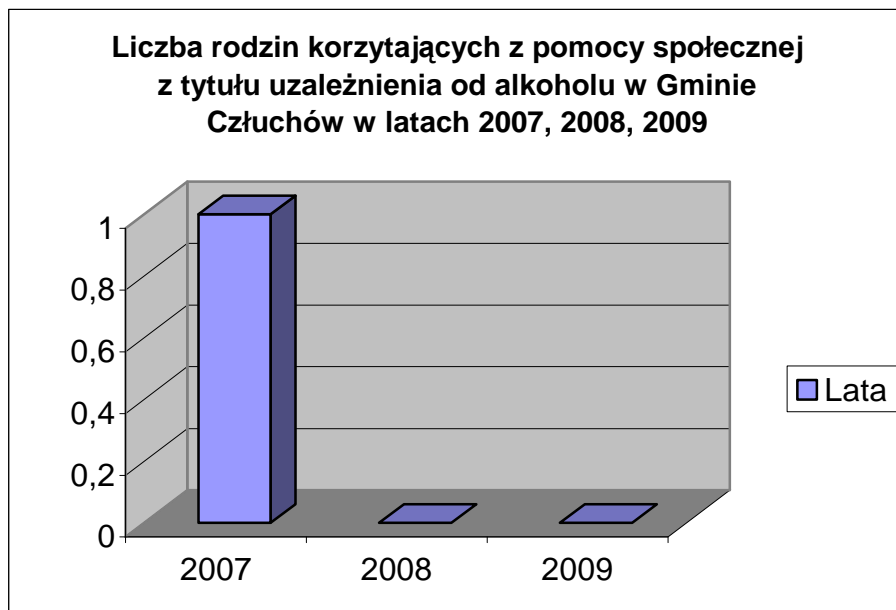
Lata	2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi	
Narkomania	0	00	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Poniższy rysunek obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni 3 ostatnich lat.

Rys. 2.9. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu uzależnienia od narkotyków w roku 2007, 2008, 2009.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Diagnoza sytuacji w Gminie Człuchów pozwala stwierdzić, iż w roku 2008 i 2009 r. w Gminie Człuchów żadna rodzina nie korzystała z pomocy społecznej tytułu uzależnienia od narkotyków.

Problem przemocy w rodzinie.

Prawa człowieka dotyczą w tym samym stopniu kobiet, co mężczyzn. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, w art. 2, zapewnia każdej osobie, bez względu na rasę, kolor skóry lub płeć, równe korzystanie ze wszystkich praw i wolności. Kolejne artykuły Deklaracji gwarantują każdemu prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego (art. 3), zakazują stosowania tortur oraz okrutnego, nieludzkiego i poniżającego traktowania (art. 5). Wszystkie te prawa, stanowiące kanon fundamentalnych praw człowieka, gwarantowane są zarówno w krajowych konstytucjach, jak i w wiążących dokumentach prawa międzynarodowego. W październiku 2007 roku TNS OBOP na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, przeprowadził w Polsce badania dotyczące przemocy rodzinnej. Jego wyniki są alarmujące. Co trzeci Polak (36%) przynajmniej raz doświadczył jakiejś formy przemocy w swojej rodzinie, a co piąty (20%) przynajmniej raz zastosował przemoc wobec innego członka rodziny, 57% ofiar przemocy w Polsce to kobiety. Blisko co piąty Polak (18%) uważa, że szarpanie czy popychanie współmałżonka nie jest przejawem przemocy w rodzinie, a 24% społeczeństwa uważa, że obrażanie i wyzywiska podczas kłótni są zjawiskiem normalnym. 80% rodzin, w których wystąpił problem przemocy nie korzystało z żadnej formy pomocy.

Na terenie Gminy Człuchów z pomocy społecznej z przemocy w rodzinie w 2009 r. korzystało 2 rodziny.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Tab. 2.14. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu przemocy w rodzinie w roku 2009.

Lata	2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi	
Powód trudnej sytuacji życiowej			
Przemoc w rodzinie	2	2	12

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Poniższy rysunek obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni 3 ostatnich lat.

Rys. 2.10. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu przemocy w rodzinie w roku 2007, 2008, 2009.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Diagnoza sytuacji w Gminie Człuchów pozwala stwierdzić, iż w 2009 r. nastąpił wzrost liczby rodzin borykających się z problemem przemocy w rodzinie (z 0 rodzin w 2007 i 2008 r. do 2 rodzin w 2009 r.).

2.10. Ochrona macierzyństwa.

Wśród klientów systemu pomocy społecznej w Gminie Człuchów znajdują się kobiety korzystające z tytułu ochrony macierzyństwa, będące w trudnej sytuacji materialnej. Sytuację obrazującą poziom problemów związanych z potrzebą ochrony macierzyństwa na terenie Gminy Człuchów pokazują poniższe dane.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

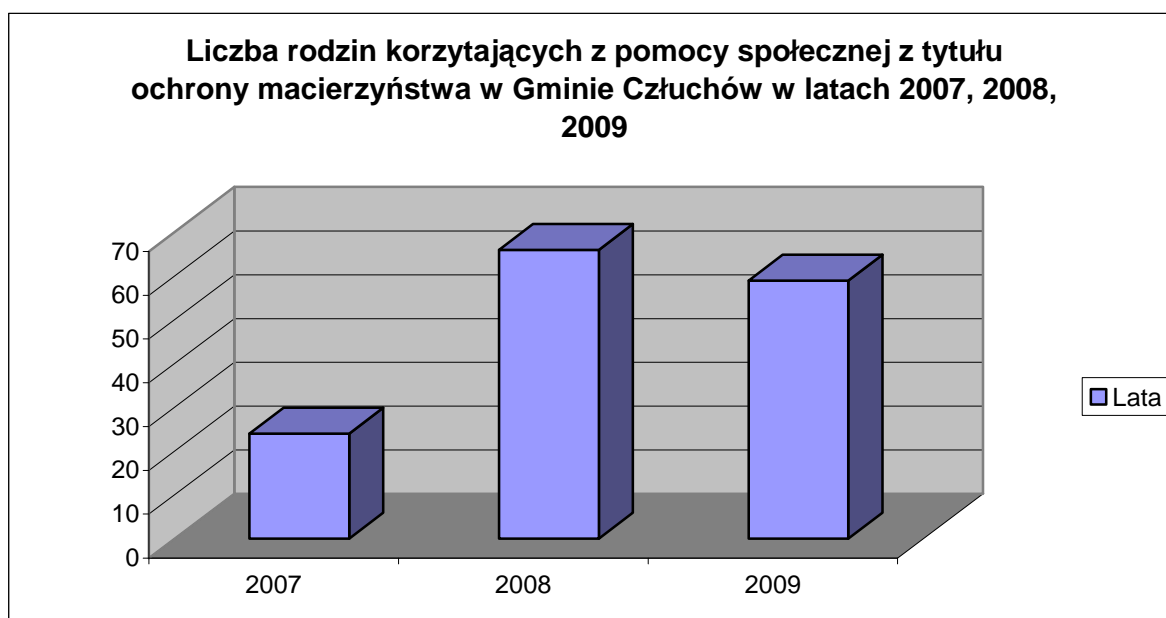
Tab. 2.15. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu ochrony macierzyństwa w roku 2009.

Lata	2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
Powód trudnej sytuacji życiowej	Ogółem	w tym na wsi	
Potrzeba ochrony macierzyństwa	59	59	360

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Poniższy rysunek obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni 3 ostatnich lat.

Rys. 2.11. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa w roku 2007, 2008, 2009.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Diagnoza sytuacji w Gminie Człuchów pozwala stwierdzić, iż w 2008 r. nastąpił wzrost liczby rodzin, u których zdiagnozowano problem związany z ochroną macierzyństwa w stosunku do roku 2007. W 2009 r. zauważono minimalny spadek liczby rodzin objętych pomocą.

2.11. Bezdomność.

Bezdomność to w ujęciu socjologicznym problem społeczny charakteryzujący się brakiem miejsca stałego zamieszkania – brakiem domu. Bezdomność w ujęciu psychologicznym to kryzysowy stan egzystencji osoby nie posiadającej faktycznego miejsca zamieszkania, pozbawionej środków niezbędnych do zaspokojenia elementarnych potrzeb, trwale wykorzenionej ze środowiska w wyniku rozpadu więzi społecznych i akceptującej swoją rolę społeczną. Jako stan ewidentnej i trwałej deprivacji potrzeb mieszkaniowych, w sytuacji, gdy dotknięta bezdomnością osoba nie jest w stanie jej zapobiec, wiąże się z poważnym upośledzeniem

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

psychicznego i społecznego funkcjonowania człowieka. Natura bezdomności wyklucza zamkniętą i jednoznaczną klasyfikację jej przyczyn, ponieważ doprowadza do niej cały zespół nakładających się na siebie sił sprawczych, zespół postaw, zachowań determinowanych predyspozycjami osobowościowymi, którym sprzyjają sytuacje społeczne i sposób funkcjonowania służb socjalnych.

Termin bezdomny upowszechnił się w polskim słownictwie na przełomie XVIII/XIX w i był kojarzony z ofiarami wojen i powstań. Przeszedł on następnie do polskiego języka prawa i oznaczał osoby, które utraciły zamieszkanie. Nie ma jednej uznanej definicji bezdomności. Określa się m.in. bezdomność jako sytuację osób, które w danym czasie nie posiadają i własnym staraniem nie mogą zapewnić sobie takiego schronienia, które mogłyby uważać za swoje i które spełniałoby minimalne warunki, pozwalające uznać je za pomieszczenie mieszkalne. Bezdomność jest określana również jako względnie trwała sytuacja człowieka pozbawionego dachu nad głową albo nieposiadającego własnego mieszkania. Istnieje również definicja prawna zawarta w "Ustawie o pomocy społecznej", zgodnie z którą, za osobę bezdomną uważa się "osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania".

Tego typu definicje jednak trudno odnosić do sytuacji bezdomności, bowiem za bezdomnych w takim rozumieniu uznawać należałoby także mieszkańców krajów Trzeciego Świata nie ewidencjonowanych lub zamieszkujących slumsy na obrzeżach wielkich metropolii. Z tego względu przy definiowaniu bezdomności należy uwzględnić upośledzenie społeczne wynikające z braku posiadania odpowiedniego standardu mieszkalnego typowe dla społeczeństw przemysłowych. Z drugiej strony osoby bezdomne starają się często zagospodarowywać przestrzeń publiczną np. dworców kolejowych w celu wytworzenia poczucia własnego miejsca. Definiuje się zatem osoby bezdomne poprzez nieprzystosowanie społeczne, pozbawienie środków do życia oraz przynależność do grup, np. osób z zaburzeniami psychicznymi, po długotrwałym pobycie w zakładzie karnym, uzależnionych. Bezdomność jest również zjawiskiem społecznym, niepoddającym się opisowi w kategoriach czysto prawnych. Ani formalne prawo do zamieszkania w danym lokalu ani brak tego prawa nie przesądzają bowiem kwestii bezdomności. Możliwe są sytuacje, gdy konflikty rodzinne uniemożliwiają faktyczne współzamieszkiwanie w lokalu, w którym jest się zameldowanym, lub też zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych pomimo braku zameldowania i formalnego prawa do zamieszkiwania w danym lokalu.

Przyczyny bezdomności

Stan ten jest uwarunkowany wieloczynnikowo, między innymi poprzez zmniejszoną zdolność do samodzielnego życia i radzenia sobie, poddania się wymaganiom społeczeństwa, niewielką odporność na sytuacje trudne, czy marginalizację społeczną. Według Teresy Sołtysiak, badaczki zjawiska, jest to wypadkowa splotów determinant i okoliczności egzystencjalno-losowych, jednostek uwikłanych w mikro- i makrospołeczne warunki życia.

Klasyfikacja przyczyn bezdomności wg podziału Eugeniusza Moczuka

Wyróżnia on przyczyny wynikające:

- z sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju, w tym wzrostu bezrobocia, postępującej likwidacji hoteli robotniczych, braku miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, braku opieki nad wychowankami domów dziecka po ukończeniu 18 lat, braku ośrodków dla nosicieli wirusa HIV,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- z sytuacji prawnej, polegającej na możliwości wyeksmitowania lokatora "donikąd" za zaległości w opłatach czynszowych,
- z przyczyn związanych z patologiami, w tym z powodu alkoholizmu, przestępczości, odrzucenia lub braku opieki ze strony najbliższych, rozwodu lub trwałego rozpadu więzi formalnych lub nieformalnych, prostytucji kobiet, przemocy w rodzinie,
- z przyczyn natury socjopsychologicznej, w tym świadomego wyboru innego sposobu życia, odrzucenia obowiązującego systemu wartości,
- przyczyn osobowościowych, w tym poczucia niższości, osamotnienia, wstydu, przekonania o złej naturze świata i ludzi.

Wśród przyczyn leżących po stronie samych bezdomnych E. Moczuk wymienia:

- czynniki związane z zakłóconym procesem socjalizacji w grupach pierwotnych, w tym złego przygotowania do samodzielnego życia, brakiem możliwości samodzielnego mieszkania, niemożnością zamieszkania z najbliższymi po rozwodach, separacjach, powrotach z więzienia,
- przyczyny związane z nieumiejętnością przystosowania się do sytuacji społeczno-ekonomicznej, w tym poddawanie się przedmiotowemu traktowaniu przez pracodawców, brakiem możliwości zatrudnienia się za godziwą płacę,
- przyczyny związane z nieprzystosowaniem się do sytuacji obyczajowo-kulturowej, w tym traktowanie współmałżonków jako własności, rozwody, niełożenie na rodzinę,
- przyczyny związane z piciem i nadużywaniem alkoholu.

Powody bezdomności według materiałów rządowych

- rozpad rodziny,
- eksmisja,
- powrót z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania,
- brak stałych dochodów,
- przemoc w rodzinie,
- brak tolerancji społecznej,
- uzależnienia,
- likwidacja hoteli pracowniczych,
- opuszczenie domu dziecka,

Z informacji posiadanych przez organizacje pozarządowe wynika, iż wśród populacji osób bezdomnych wyraźnej zmianie ulega przekrój zawodowy i społeczny. Do placówek dla bezdomnych coraz częściej zgłaszają się osoby posiadające wykształcenie średnie i wyższe. Obniżeniu ulega wiek bezdomnych, w szczególności samotnych matek z dziećmi oraz narkomanów i nosicieli wirusa HIV.

Jako współwystępujące z bezdomnością wymieniane są najczęściej: alkoholizm, przestępczość, narkomanie, dezintegrację rodziny, choroby psychiczne, obniżenie poziomu rozwoju intelektualnego, przemoc w rodzinie, prostytucję, żebractwo, zespół nabytej bezradności, kalectwo i zaniedbane leczenie różnorodnych schorzeń. Trzeba zaznaczyć, że rzadko jedna przyczyna wyjaśnia sytuację osoby bezdomnej, przyczyny przeplatają się i wzajemnie warunkują. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc bezdomnym należy do zadań własnych gminy. Pomoc ta może mieć formę udzielenia schronienia, posiłku, ubrania, a także zasiłku celowego na leczenie. Gminy mogą zlecać wykonywanie tych zadań organizacjom pozarządowym. Jednymi z najbardziej

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

znanych ogólnopolskich organizacji specjalizujących się w tym zakresie są Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta oraz założone przez Marka Kotańskiego Stowarzyszenie "Monar" i jego wyspecjalizowana jednostka organizacyjna "Markot". Problem bezdomności został uznany za na tyle poważny, że w 2000 roku w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej opracowano resortowy Program "Bezdomność", w którym zostały uwzględnione działania o charakterze: profilaktycznym – zapobiegające utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności, skierowane do najbardziej zagrożonych bezdomnością grup społecznych osłonowym – zapobiegające degradacji biologicznej i społecznej osób bezdomnych z zastosowaniem standardowych rodzajów i form świadczeń pomocy społecznej oraz podstawowych elementów pracy socjalnej aktywizującym, zmierzające do wyprowadzania z bezdomności konkretnych osób i grup społecznych, rokujących perspektywy przezwyciężenia tej sytuacji. Przykładem takiej formy pomocy jest miesięcznik dla bezdomnych "Homo Miserus" tworzony przez zespół bezdomnych redaktorów.

Wśród klientów systemu pomocy społecznej w Gminie Człuchów znajdują się rodziny korzystające z pomocy z tytułu bezdomności, będące w trudnej sytuacji materialnej.

Sytuację obrazującą poziom problemów związanych z potrzebą ochrony macierzyństwa na terenie Gminy Człuchów pokazują poniższe dane.

Tab. 2.16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu bezdomności w roku 2009.

Lata	2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
Powód trudnej sytuacji życiowej	Ogółem	w tym na wsi	
Bezdomność	18	18	23

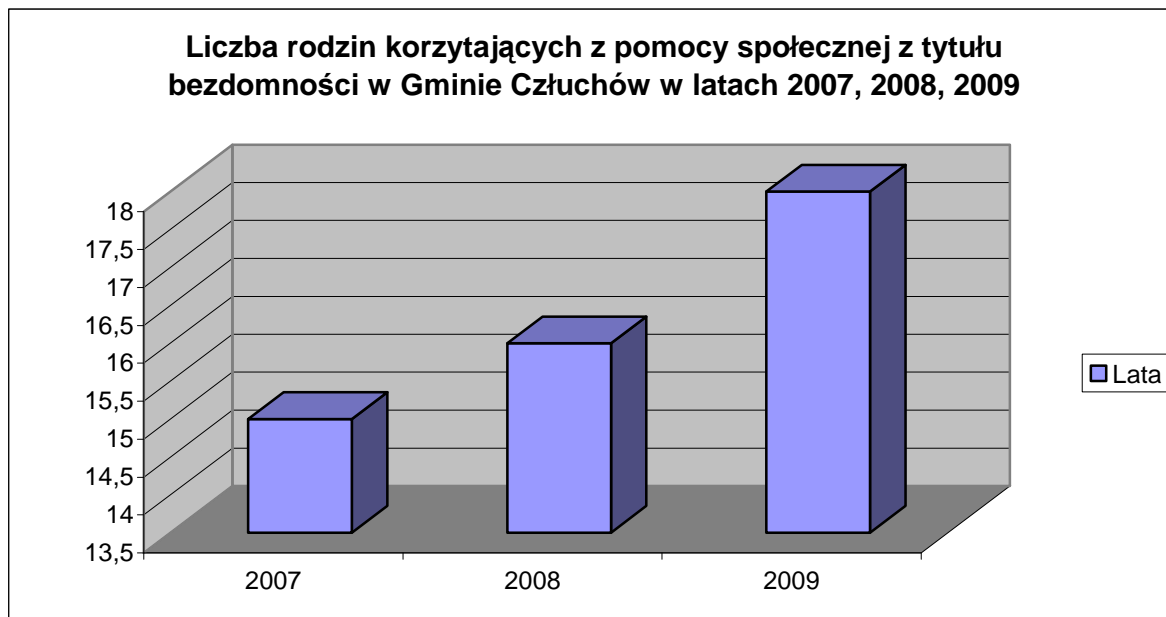
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Poniższy rysunek obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni 3 ostatnich lat.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Rys. 2.12. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu bezdomności w roku 2007, 2008, 2009.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

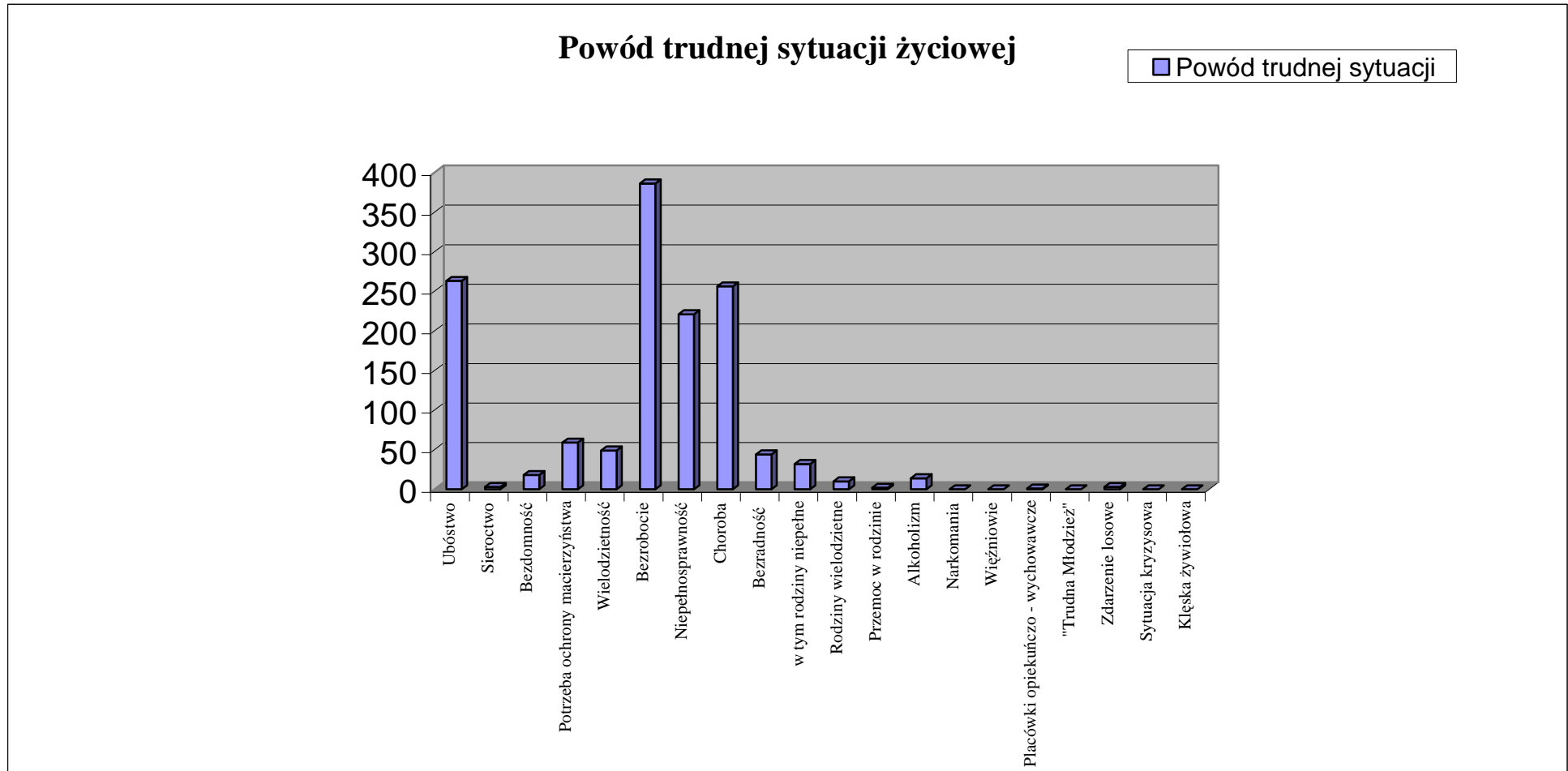
Diagnoza sytuacji w Gminie Człuchów pozwala stwierdzić, iż liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu bezdomności utrzymywała się przez ostatnie 3 lata na podobnym poziomie. W statystykach możemy jednak zauważyć minimalną tendencję wzrostową.

2.11. Podsumowanie

Z pomocy społecznej w 2009 r. z tytułu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opieki, wychowania i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym rodziny niepełne, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, zdarzeń losowych, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej, korzystało łącznie 1361, do których należało łącznie 5235 osób. Poniższa tabela pokazuje ilość rodzin korzystających z poszczególnych rodzajów pomocy społecznej.

Rys. 2.13. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów w roku 2009.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Jak widać na powyższym wykresie największy odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej to rodziny, w których największym problemem jest bezrobocie (29 % wszystkich rodzin korzystających z pomocy), niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz ubóstwo.

Tab. 2.17. Procentowy udział rodzin korzystających z poszczególnych rodzajów świadczeń w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów w roku 2009.

Powód trudnej sytuacji życiowej	% rodzin korzystających z określonej pomocy społecznej w ogólnej liczbie rodzin pobierających świadczenia
Ubóstwo	19,32
Sieroctwo	0,22
Bezdomność	1,32
Potrzeba ochrony macierzyństwa	4,34
Wielodzietność	3,6
Bezrobocie	28,36
Niepełnosprawność	16,24
Długotrwała lub ciężka choroba	18,81
Bezradność w sprawach opieki, wychowania i prowadzenia gospodarstwa domowego -Ogółem	3,23
w tym rodziny niepełne	2,35
Rodziny wielodzietne	0,73
Przemoc w rodzinie	0,15
Alkoholizm	1,03
Narkomania	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0,07
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0
Zdarzenie losowe	0,22
Sytuacja kryzysowa	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów przeważały rodziny wielodzietne, W prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie statystykach przeważały rodziny z 3, 4 dziećmi oraz rodziny niepełne z dwójką dzieci. Wśród rodzin emerytów i rencistów z pomocy społecznej w przeważającej części korzystały osoby z rodzin 2 i 3 – osobowych.

Rys. 2.18. Rodziny korzystające z pomocy społecznej na terenie Człuchów w latach 2007, 2008, 2009.

Lata	2007			2008			2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi		Ogółem	w tym na wsi		Ogółem	w tym na wsi	
Rodziny ogółem	1021	1021	4425	1021	1021	4425	762	762	2831
Liczbę osób 1	72	72	72	72	72	72	118	118	118
2	64	64	128	64	64	128	61	61	122
3	135	135	405	135	135	405	88	88	264
4	424	424	1 696	424	424	1 696	303	303	1 212
5	182	182	910	182	182	910	107	107	535
6 i więcej	144	144	1 214	144	144	1 214	85	85	580
Rodziny o liczbie dzieci	949	949	4 353	949	949	4 353	411	409	1916
1	156	156	468	156	156	468	101	101	353
2	343	343	1 372	343	343	1 372	179	177	763
3	264	264	1 320	264	264	1 320	91	91	489
4	138	138	828	138	138	828	13	13	81
5	26	26	182	26	26	182	14	14	108
6	15	15	120	15	15	120	6	6	51
7 i więcej	7	7	63	7	7	63	7	7	71
Rodziny niepełne o liczbie dzieci	58	58	229	58	58	229	94	94	323
1	13	13	29	13	13	29	31	31	65
2	21	21	65	21	21	65	30	30	95
3	8	8	33	8	8	33	19	19	74
4 i więcej	16	16	102	16	16	102	14	14	89
Rodziny emerytów i inacystów o liczbie osób	88	88	332	88	88	332	128	128	417
1	10	10	10	10	10	10	32	32	32
2	14	14	28	14	14	28	21	21	42
3	24	24	72	24	24	72	24	24	72
4 i więcej	40	40	222	40	40	222	51	51	271

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Najliczniejszą grupą rodzin otrzymującą świadczenia z pomocy społecznej są rodziny z dziećmi, które stanowią 93,1% ogólnej liczby rodzin otrzymujących pomoc społeczną na terenie Gminy Człuchów w 2007 r. Drugą grupę rodzin korzystających z pomocy społecznej stanowią rodziny niepełne, ich udział w roku 2007 wynosi 2,74%. Do grup należą rodziny rencistów i emerytów – 4,16% w 2009r. Najliczniejszą grupą rodzin otrzymującą świadczenia z pomocy społecznej są rodziny z dziećmi, które stanowią 93,1% ogólnej liczby rodzin otrzymujących pomoc społeczną na terenie Gminy Człuchów w 2008 r. Drugą grupę rodzin korzystających z pomocy społecznej stanowią rodziny niepełne, ich udział w roku 2008 wynosi 2,74%. Do grup należą rodziny rencistów i emerytów – 4,16% w 2009r. Najliczniejszą grupą rodzin otrzymującą świadczenia z pomocy społecznej są rodziny z dziećmi, które stanowią 84,09% ogólnej liczby rodzin otrzymujących pomoc społeczną na terenie Gminy Człuchów w 2009 r. Drugą grupę rodzin korzystających z pomocy społecznej stanowią rodziny niepełne, ich udział w roku 2009 wynosi 6,74%. Do grup należą rodziny rencistów i emerytów – 9,18% w 2009r.

Analizując 3 ostatnie lata zauważyć można zwiększenie liczby osób z rodzin niepełnych i emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej a zmniejszenie się liczby rodzin, w tym rodzin wielodzietnych korzystających z różnego rodzaju form pomocy socjalnej.

W 2007 r. pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej objęto 1384 rodziny, w 2008 r. pomocą objęto 1372 rodziny, w 2009 r. 1361 rodzin. Rodzinom tym udzielano pomocy w szczególności z powodów podanych w poniższej tabeli.

Tab. 2.19. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu trudnych sytuacji życiowych na terenie Gminy Człuchów w latach 2007, 2008, 2009.

Lata	2007			2008			2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi		Ogółem	w tym na wsi		Ogółem	w tym na wsi	
Ubóstwo	248	248	248	256	256	1 023	263	263	941
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	3	3	5
Bezdomność	15	15	15	16	16	22	18	18	23
Potrzeba ochrony macierzyństwa	24	24	152	66	66	406	59	59	360
Wielodzietność	16	16	121	56	56	363	49	49	317
Bezrobocie	417	415	1 762	352	351	1 451	386	386	1 470
Niepełnosprawność	251	249	963	236	234	776	221	221	739
Długotrwała lub ciężka choroba	247	246	1 010	258	257	998	256	256	945
Bezradność w sprawach opieki, wychowania i prowadzenia gospodarstwa domowego - Ogółem	57	57	281	56	56	252	44	44	195
w tym rodziny niepełne	36	36	149	39	39	145	32	32	123
Rodziny wielodzietne	22	22	136	18	18	111	10	10	67
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0	2	2	12
Alkoholizm	7	7	17	11	11	20	14	14	25
Narkomania	1	1	4	0	0	0	0	0	0

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Lata	2007			2008			2009		
	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi		Ogółem	w tym na wsi		Ogółem	w tym na wsi	
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	5	11	5	5	12	0	0	0
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	2	2	7	3	3	6	3	3	12
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Rozdział 3.

Działalność instytucji z zakresu integracji oraz pomocy społecznej na terenie Gminy Człuchów

Sprawność działania służb, zakładów i instytucji świadczących usługi dla ludności wpływa na kształt działań realizowanych w gminie, a także na jakość świadczonych usług. Prace społecznych komitetów niewątpliwie przybliżają i ukierunkowują podaż usług na rzeczywiste potrzeby społeczeństwa gminy.

Tab. 2.20. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej.

Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej			
Wyszczególnienie	Ogółem 2007r.	Ogółem 2008r.	Ogółem 2009r.
Ogółem	22	21	18
Służby wojewody realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej	0	0	0
Regionalne ośrodki polityki społecznej	0	0	0
Powiatowe centra pomocy rodzinie	0	0	0
z tego: dyrektor, zastępca dyrektora	0	0	0
kierownik, zastępca kierownika	0	0	0
kierownik działu	0	0	0
kierownik sekcji	0	0	0
pracownicy socjalni ogółem	0	0	0
z tego starszy specjalista pracy socjalnej:	0	0	0
specjalista pracy socjalnej	0	0	0
starszy pracownik socjalny	0	0	0
pracownik socjalny	0	0	0
główny specjalista	0	0	0
w tym będący pracownikiem socjalnym:	0	0	0
starszy specjalista pracy z rodziną	0	0	0
specjalista pracy z rodziną	0	0	0
aspirant pracy socjalnej	0	0	0
konsultant	0	0	0
koordynator ds.komputeryzacji	0	0	0
radca prawny	0	0	0
pozostali pracownicy	0	0	0
Ośrodki Pomocy Społecznej	22	21	18
z tego kierownicy	1	1	1

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020**

zastępcy kierowników	0	0	0
pracownicy socjalni ogółem	5	5	5
z tego: starszy specjalista pracy socjalnej	0	0	0
specjalista pracy socjalnej	0	0	0
starszy pracownik socjalny	3	3	3
pracownik socjalny	2	2	2
w tym rejonach opiekuńczych	5	5	5
główny specjalista	0	0	0
w tym będący pracownikiem socjalnym	0	0	0
aspirant pracy socjalnej	0	0	0
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	6	7	7
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	7	1
konsultant	0	0	0
koordynator ds.komputeryzacji	1	1	1
radca prawny	0	0	0
pozostali pracownicy	8	6	3
Domy Pomocy Społecznej	0	0	0
Placówki specjalistycznego poradnictwa	0	0	0
w tym: rodzinnego	0	0	0
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze	0	0	0
w tym: zatrudnieni na podstawie ustawy karta nauczyciela	0	0	0
Ośrodki Adopcyjno-Opiekuńcze	0	0	0
w tym: zatrudnienie na podstawie ustawy karta nauczyciela	0	0	0
Ośrodki Interwencji Kryzysowej	0	0	0
Ośrodki Wsparcia	0	0	0
w tym: środowiskowe domy samopomocy	0	0	0
dzienne domy pomocy	0	0	0
noclegownie(domy noclegowe)	0	0	0
Inne ośrodki wsparcia	0	0	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie:

Plantowa28, 77-300 Człuchów, (0-59) 834 37 96

Do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej należy m.in. pomoc świadczona w zakresie: składek na ubezpieczenie społeczne, zasiłków i pomocy w naturze, świadczeniem usług specjalistycznych – opieka nad chorymi w domu, usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Ponadto GOPS skupia się na udzielaniu pomocy w zakresie zasiłków i pomocy w naturze oraz pozostałej działalności w ramach dożywiania dzieci w szkołach oraz rozdawania artykułów żywnościowych mieszkańcom gminy.

Urzędy:

Urząd Gminy Człuchów

ul. Szczecińska 33, 77-300 Człuchów.

Straż Gminna

ul. Szczecińska 17, 77-300 Człuchów.

Zakład Gospodarki Komunalnej

ul. Plantowa 28, 77-300 Człuchów.

Instytucje działające w zakresie kultury, sportu i turystyki

Gmina Człuchów to atrakcyjne miejsce dla turystyki zarówno weekendowej jak i sezonowej, które zdążyli poznać i polubić już nie tylko mieszkańcy gminy, ale również turyści z okolic oraz z całego kraju. Mieszkańcy Gminy Człuchów aktywnie spędzający czas, mogą korzystać z kompleksu sportowo – rekreacyjnego, zlokalizowanego w mieście Człuchów, na który składa się:

- kwalifikowany CAMPING nr 80 nad jeziorem Rychnowskim, ul. Wojska Polskiego 62 tel.(059)8341264
- przystań dla sprzętu pływającego także nad jeziorem Rychnowskim.

Inna infrastruktura rekreacyjna

1. Kompleks CANPOL-u przy drodze nr 22 (restauracja, stacja paliw, salon samochodowy, mini-ZOO)
2. Hotel i restauracja „Zajazd EDEN” w Rychnowach z 30 pokojami i 55 miejscami całorocznymi
3. „Łódzki” Ośrodek Wczasowy w Rychnowach z 30 całorocznymi i 130 miejscami w sezonie letnim.
4. Kwatery i gospodarstwa agroturystyczne:
 - Polnica Grzybowo; Polnica-Grzybowo tel. 0598323475, www.polnica-grzybowo.com.pl
 - Irena i Tomasz Wehner
 - Motel Barkowo,
 - „Romanówka”- Maria Romanowska
 - Gospodarstwo agroturystyczne- Roman Szczygieł
 - Gospodarstwo agroturystyczne- Jadwiga Guzińska
 - Domek wczasowy, Dorota Quanz
 - Gospodarstwo Agroturystyczne- Pelowski
 - Grażyna Czapiewska,
 - Henryka i Jan Gierszewscy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Na terenie Gminy Człuchów występują dogodne warunki dla rozwoju turystyki wodnej, bardzo dużo miejsc sprzyja rozwojowi wędkarstwa.

Łowiska PZW:

- Jezioro Polnickie (Kątki)- położone jest niespełna 8 km na północ od Człuchowa, użytkowane przez Polski Związek Wędkarski w Człuchowie. Jezioro to przez wędkarzy jest potocznie nazywane „Kątkami”, a to z racji bezpośredniego sąsiedztwa leśnictwa Kątki. Jest to 8 ha zbiornik, z urozmaiconą linią brzegową, ciekawą roślinnością wodną i bardzo czystą wodą. Jezioro otoczone jest ze wszystkich stron lasem, z dala od głównych dróg. Powoduje to, że połów ryb nad tym jeziorem to prawdziwy wypoczynek. Średnia głębokość jeziora to 2,5-4 metry. Połów ryb na Kątkach dozwolony jest zarówno w dzień jaki i w nocy. Można wędkować także z łodzi.

W jeziorze tym naturalnie występuje liczna populacja:

- lina,
- szczupaka,
- leszcza.

Wszystkie te gatunki osiągają pokaźne rozmiary. Złowione szczupaki przekraczają nawet 10 kg. Jezioro jest systematycznie zarybiane przez PZW.

Poza naturalnymi gatunkami występuje:

- liczna populacja karpia,
- kilka lat temu zarybiono jezioro Polnickie typowo rzeczny gatunkiem – jaziem. Jaż zaaklimatyzował się doskonale w tym chłodnym jeziorze. Jest już poławiany przez spinningujących wędkarzy, na niewielkie sztuczne przynęty.

- Jezioro Buszewo to nieco ponad 8 ha zbiornik wodny położony ok 2 km od centrum Człuchowa. Z uwagi na swoją bliskość oraz systematyczne zarybianie, cieszy się sporym zainteresowaniem wędkarzy.

Maksymalna głębokość jeziora to ok 1,8 m. Średnia głębokość waha się od 0,8 do 1,0 m. Jest to więc płytkie jezioro eutroficzne, dość silnie zamulone z bujną roślinnością podwodną. Na jeziorze obowiązuje zakaz spinningowania od 15 maja do 30 września. Ponadto wprowadzono całkowity zakaz połowu od strony Sieroczyna.

Spośród dominujących gatunków ryb występuje tu:

- karp,
- lin,
- szczupak,
- karaś.

Ponadto występuje tu płoć i okoń.

Uwagę wędkarzy przyciąga jednak karp i lin. Wiele ryb złowionych w tym jeziorze trafiło na listę medalową WW.

- Jezioro Gostyńskie- zwane najczęściej Gostudnem położone jest niespełna 2 kilometry od wsi Polnica, w kierunku północnym. Jezioro z bajecznie czystą wodą, regularną linią brzegową w otoczeniu lasów jest wprost wymarzone miejsce na wędkowanie i rekreację.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Jeziro ma układ równoleżnikowy, tzn. że oś jeziora biegnie z kierunku wschód-zachód. Linia brzegowa jeziora jest porośnięta roślinnością wynurzona. Dzięki czystej wodzie, znaczącym głębokością, jezioro obfituje w wiele gatunków ryb występujących w naszym regionie. Spośród dominujących gatunków ryb występuje tu:

- szczupak,
- okoń,
- lin,
- płoć
- leszcz.

W zbiorniku można wyróżnić sandacza, jednak populacja tego gatunku jest na tyle mała, że nie jest on przedmiotem wędkarskich połów.

Łowiska Rybackiego Gospodarstwa Szczytno

- Jezioro Węgorzyn– przepływowe jezioro wytopiskowe, położone w zlewni rzeki Brdy na południowym skraju Równiny Charzykowskiej, na obszarze gminy Człuchów. Jezioro otaczają wysokie brzegi porośnięte głównie lasem sosnowym. Nieduża powierzchnia zlewni w porównaniu z objętością akwenu oraz korzystny sposób jej zagospodarowania (duży procent stanowią lasy) ograniczają wpływ potencjalnych zanieczyszczeń. Wody należą do III klasy czystości. Przez jezioro przepływa rzeka Czerwonka wpadająca do jeziora Charzykowskiego. Wokół rozciągają się liczne rezerваты, jeziora, ostoje zwierzyny i ptactwa. Piękne krajobrazy, czyste powietrze, absolutna cisza i spokój, z dala od skupisk ludzkich i ruchliwych szos.

W akwenu tym dominują następujące gatunki ryb:

- leszcz,
- płoć,
- lin,
- krap,

a wśród gatunków drapieżnych:

- szczupak,
- okoń,
- węgorz.

- Jezioro Tuczno- jezioro o powierzchni 35,26 ha położone jest w odległości 3 km na północ od miejscowości Kołdowo. Dla wędkarzy udostępniono połów z brzegu, z łodzi i spod lodu,

W akwenu tym dominują następujące gatunki ryb:

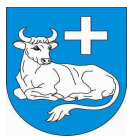
- leszcz,
- płoć,

a wśród gatunków drapieżnych:

- szczupak,
- okoń.

- Jezioro Mąkowo - jezioro o powierzchni 29,3 ha, położone 1 km na północny zachód od miejscowości Wierzchowo. Dla wędkarzy udostępniono połów z brzegu z łodzi i spod lodu:

- W akwenu tym dominują następujące gatunki ryb:
- leszcz,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- płoć,
- karp,
- lin,

a wśród gatunków drapieżnych:

- okoń,
- szczupak.

- Jezioro Krupsko - przepływowe jezioro rynnowe o powierzchni 385,3 ha położone na północnym skraju Pojezierza Krajeńskiego ("Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Krupsko i Szczytno") w odległości około 2 km na zachód od miejscowości Krupsk, na obszarze gminy Człuchów. Jezioro posiada silnie rozwiniętą linię brzegową z dwiema zatokami rozdzielonymi dużym półwyspem (m.in. pozostałości po wczesnośredniowiecznym grodzisku). Akwen jeziora jest połączony ciekami wodnymi z jeziorami. Jezioro Orzechowo i Szczytno Wielkie (przesmykiem lądowym przebiega trasa drogi krajowej nr 25) stanowiąc zespół jezior Szczycieńskich. W akwenie tym dominują następujące gatunki ryb:

- leszcz,
- płoć,
- lin,
- krap,
- wzdręga,

a wśród gatunków drapieżnych:

- okoń,
- szczupak,
- węgorz.

- Jezioro Biały Zdrój (Wieldządz)- jezioro o powierzchni 55,68 ha, położone w odległości około 1,5 km na północ od miejscowości Barkowo. Dla wędkarzy udostępniono połów z brzegu, z łodzi i spod lodu.

W akwenie tym dominują następujące gatunki ryb:

- leszcz,
- płoć,
- lin,

a wśród gatunków drapieżnych:

- okoń,
- szczupak.

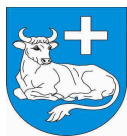
- Jezioro Korby- jezioro o powierzchni 8,97 ha, położone w zespole jezior Krupsko na zachód od miejscowości Krupsk. Dla wędkarzy udostępniono połów z brzegu i spod lodu.

W akwenie tym dominują następujące gatunki ryb:

- leszcz,
- płoć,
- lin,

a wśród gatunków drapieżnych:

- okoń,
- szczupak.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- Jezioro Wandzińskie- jezioro o powierzchni 13,01 ha położone na północ od jeziora Tucžno. Dla wędkarzy udostępniono połów z brzegu i spod lodu.

W akwenie tym dominują następujące gatunki ryb:

- leszcz,
- płoć,
- lin,

a wśród gatunków drapieżnych:

- okoń,
- szczupak.

- Jezioro Bardze Duże- jezioro o powierzchni 15,36 ha, położone na północ od miejscowości Czarnoszyce. Dla wędkarzy udostępniono połów z brzegu i spod lodu.

W akwenie tym dominują następujące gatunki ryb:

- leszcz,
- płoć,
- lin,

a wśród gatunków drapieżnych:

- okoń,
- szczupak.

Na terenie Gminy Człuchów występuje system cieków, z których największymi są rzeki Chrzastawa, Cylnica, Szczyra, Kamionka i Czerwona Struga. Ze względu na stosunkowo małe rozmiary oraz niski stopień zarybienia, rzeki te nie są miejscem połowów ryb przez wędkarzy.

Wykaz charakterystycznej dla Gminy fauny i flory:

1. Rezerwat leśny „Sosny”- o pow. 1,49 ha, położony na terenie obrębu Lipie, nadleśnictwa Człuchów, koło wsi Sieroczyn na zachód od Człuchowa. Celem ochrony jest zachowanie fragmentu lasu o charakterze zespołu naturalnego z licznymi pomnikowymi sosnami. W stosunkowo niewielkim fragmencie lasu o charakterze żywej buczyny niżowej występują liczne okazy sosny zwyczajnej w wieku 185 lat o rozmiarach pomnikowych. Kilka ich egzemplarzy posiada pnie o średnicy dochodzącej do 1 m i wysokości do 36 m.

2. „Jezioro Sporackie” –wodno-florystyczny, o pow. 11,36 ha, położony w obrębie Polnica nadleśnictwa Człuchów, na południe od leśniczówki Babilon koło wsi Ciecholewy w gminie Człuchów. Celem ochrony jest zachowanie biocenozy jeziora lobeliowego z charakterystyczną, reliktową roślinnością. W tym skąpożywnym i bardzo kwaśnym jeziorze, które otoczone jest przez bory sosnowe i fragmenty brzeziny bagiennej występują dwa charakterystyczne gatunki roślin:

- lobelia jeziorna,
- poryblin jeziorny,

a ponadto kilka innych chronionych i rzadkich:

- elisma wodna,
- sit alpejski,
- turzyca nitkowata,
- grzybienie północne,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- jeżogłówka pokrewna.

Przy brzegach i w otulinie rezerwatu spotkać można także:

- bagno zwyczajne,
- widłaki spłaszczony, jałowcowaty i goździsty,
- rosziczkę okrągłolistną i inne.

3. „Jezioro Bardze Małe”- wodno-florystyczny, o pow. 7,37 ha, położony w obrębie Polnica nadleśnictwa Człuchów, przy osadzie Stara Rogoźnica koło Polnicy w gminie Człuchów. Celem ochrony jest zachowanie jeziora lobeliowego oraz stanowisk rzadkich gatunków roślin wodnych i bagiennych. Jezioro położone jest w dużym zagłębieniu terenu i otoczone zewsząd borami sosnowymi.

Występują w nim dwa gatunki charakterystyczne:

- lobelia jeziorna,
- poryblin jeziorny.

Z innych interesujących gatunków należy wymienić:

- jeżogłówkę pokrewna,
- turzycę nitkowata,
- sit drobny.

Na torfowiskach przejściowych występują m. in.:

- rosziczka okrągłolistna,
- ponikło sutkowate,
- widłak torfowy.

Przybrzeżne szuwały tworzą skupiska:

- trzciny pospolitej,
- pałki wąskolistnej,
- turzycy dziobkowatej,
- skrzypu bagiennego.

Ponadto na terenie Gminy Człuchów można wyróżnić kilkanaście interesujących stanowisk obejmujących: buczyny, olsy i lasy dębowo – grabowe, brzeziny bagienne i bory bagienne oraz zespoły roślin wodnych.

1. park przypałacowy w stylu krajobrazowym z poł. XIX w. - Stołeczno
2. Okolice jezior Krępsko i Szczytno” są obszarem skupisk ptaków gniazdujących- Natura 2000

Walory przyrodnicze gminy i uwarunkowania terenu pozwalają mieszkańcom gminy na długie spacery i odpoczynek nad licznymi jeziorami, w okolicznych lasach. Często odwiedzane są parki dworskie z XIX/ XX w. zlokalizowane w następujących wsiach: Bukowo, Dębica, Jęczniki Wielkie, Kiełpin, Krępsk, czy Stołeczno.

Jako jedne z najbardziej atrakcyjnych rejonów Gminy Człuchów, które rokuje na rozwinięcie specjalistycznej turystyki sieciowej można wymienić:

- rejon stanowiący otoczenie jeziora Krępsko jako potencjalny Park Kulturowy,
- potencjalny Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy rejonu Polnica – Czarnoszyce,
- otoczenie zespołu kurhanów w rejonie Chrząstowa, które może być rozważane jako potencjalny Park Kulturowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Zabytki

Na terenie gminy Człuchów zlokalizowane są następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- Barkowo kościół filialny p.w. Św. Trójcy, murowany z pocz. XX w.,
- Brzeźno cmentarz ewangelicki z I poł. XIX w.
- Dębica kościół parafialny p.w. Św. Krzyża, murowany z 1894r., wieża drewniana z 1796r.,
- Głędowo kościół filialny p.w. Narodzenia NMP, murowany, wieża – XV w., nawa – XVIII w. wraz z cmentarzem przykościelnym, katolickim z XVIII w.
- Kiełpin kościół filialny p.w. Św. Andrzeja Apostoła, drewniany z 1788r. wraz z cmentarzem przykościelnym, ewangelickim, katolickim z XVIII w.
- Krępskkościół filialny p.w. Wszystkich Świętych, drewniany z 1737r. wraz z cmentarzem przykościelnym, katolickim z XVIII w.
- Polnica kościół parafialny p.w. Św. Trójcy, drewniany z 1737r. wraz z cmentarzem przykościelnym, katolickim z 1780r.
- Stołeczno park przypałacowy w stylu krajobrazowym z poł. XIX w.

Na terenie gminy zlokalizowane są także obiekty posiadające wartość historyczną i poznawczą, jednakże nie wpisane do rejestru zabytków, natomiast ujęte w ewidencji konserwatorskiej. Z 53 obiektów dzieł budownictwa i architektura należy zwrócić szczególną uwagę na następujące obiekty:

- Biskupnica – kościół filialny p.w. Św. Krzyża, murowany z 1885r.,
- Głędowo – kapliczka przydrożna murowana z 1862r.,
- Jaromierz – kuźnia murowana z końca XIX w.,
- Jęczniki Małe – dawny dwór murowany z poł. XIX w.,
- Kiełpin – pałac murowany z 1907r.,
- Krępsk – szkoła murowana z 1907r.,
- Nieżywieć – budynek szkoły, murowany z pocz. XX wieku,
- Polnica – kościół rzymsko – katolicki p.w. Św. Józefa, murowany z 1912r.,
- Rychnowy – kościół parafialny p.w. Św. Trójcy i Św. Jadwigi z 1901 – 1902r.,
- Wierzchowo – kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej, murowany z lat 1928-1930;
- Wierzchowo Dworzec – kościół filialny p.w. Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych, murowany z lat 30-tych XX wieku.

Ponadto na uwagę zasługują liczne zabytkowe budynki mieszkalne z XIX / XX wieku oraz budynek mieszkalny drewniany z 1785 roku we wsi Dębica.

Inne obiekty wpisane do ewidencji konserwatorskiej to zespoły folwarczne z końca XIX w. / początku XX w. zlokalizowane w następujących wsiach: Brzeźno, Bukowo, Jęczniki Małe, Kiełpin, Kiełpinek, Kujanki, Krzyżanki, Wierzchowo Dworzec. Ponadto we wsi Barkowo znajduje się zabytkowy młyn murowany z początku XX wieku.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Organizacje pozarządowe

Koła Gospodyń Wiejskich:

Na terenie Gminy Człuchów istnieją 22 Koła Gospodyń Wiejskich, które biorą czynny udział w imprezach organizowanych przez gminę (Dożynki, Święto ziemniaka, Zielone Świątki).

1. KGW Barkowo
2. KGW Biskupnica-
 - realizacja projektu w ramach programu "Działaj Lokalnie" Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Fundację Lokalna Grupa Działania - Naszyjnik Północy. Celem głównym projektu była większa integracja społeczności lokalnej poprzez wspólne zorganizowanie imprez kulturalnych we wsi Biskupnica. W ramach projektu został zakupiony sprzęt nagłaśniający służący do organizacji tego typu imprez. Ponadto został zorganizowany cykl imprez kulturalnych, m.in. II gminna edycja Idola, zabawa andrzejkowa, zabawa choinkowa, zabawa sylwestrowa wraz z koncertem Seniorów, koncerty karaoke oraz inne liczne imprezy plenerowe w okresie letnim.
3. KGW Brzeźno
4. KGW Bukowo
5. KGW Chrzastowo
6. KGW Czarnoszyce
7. KGW Dębica
8. KGW Dobjewo
9. KGW Głędowo
10. KGW Jaromierz
11. KGW Jęczniki
12. KGW Kiełpin
13. KGW Kołdowo
 - realizacja projektu „Kołdowo uczy się i bawi” w ramach programu „Pozyteczne Ferie 09”
14. KGW Krępsk
15. KGW Mosiny
16. KGW Nieżywieć
17. KGW Polnica
18. KGW Rychnowy
19. KGW Sieroczyn
20. KGW Stołczno
21. KGW Wierzchowo
22. KGW Chrzastówko
23. KGW Płonica.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Organizacje sportowe:

1. LZS Kolejarz Wierzchowo
2. GKS „KORAL” Dębica
3. LZS Tęcza Bukowo
4. LZS Zryw Jęczniki
5. LZS Grom Kiełpinek
6. LZS Skra Bińcze
7. LZS Ardar Brzeźno
8. LZS Orzeł Rychnowy
9. LZS Grom Barkowo
10. LZS Pionier Biskupnica
11. UKS Rychnowy
12. UKS Polnica

Organizacje pozarządowe:

1. *Gminne Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki*

ul. Szczecińska 33, 77-300 Człuchów tel. 598341001 skf@ugczluchow.pl

Do podstawowych celów i zakresu działania Stowarzyszenia należą:

1. Rozwój różnych dyscyplin sportowych, stałe podnoszenie poziomu organizacyjnego za pośrednictwem terenowych, wiejskich ogniw sportowych, turystycznych i rekreacyjnych.
2. Koordynacja zadań w zakresie popularyzacji kultury fizycznej, sportu i turystyki pomiędzy ogniwami terenowymi : LZS, UKS, SKS, Radą Gminną Zrzeszenia LZS, Zarządem Gminnym SZS, sekcjami: strzelectwa sportowego, tenisa stołowego, piłki nożnej, piłki siatkowej, szachowej, turystycznej, itp.
3. Współdziałanie z organami samorządowymi, Urzędem Gminy, szkołami, organizacjami społecznymi, podmiotami gospodarczymi.
4. Prowadzenie oddziaływania wychowawczego - szkolenie młodzieży w oparciu o własną kadre instruktorską i bazę szkoleniową.
5. Zarządzanie posiadanymi obiektami sportowymi na terenie gminy, nowe budownictwo obiektów, ich remonty i konserwacja.
6. Dysponowanie środkami budżetowymi w ramach zadań zleconych przez Urząd Gminy w Człuchowie.
7. Prowadzenie działalności na rzecz zabezpieczenia imprez sportowo- rekreacyjnych, zawodów gminnych, spartakiad, festynów wiejskich, itp.

Realizowane projekty:

- Projekt „Igrzyska sportowe organizowane w ramach projektu KAROL” polega na zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizację zawodów sportowych w różnych dyscyplinach sportowych, takich jak piłka halowa, siatkówka, tenis stołowy oraz biegi przełajowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

2. Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Człuchów

ul. Szczecińska 33, 77-300 Człuchów tel. 598341001 stowczluchow@free.ngo.pl

Stowarzyszenie mieszkańców oraz przyjaciół Gminy Człuchów to organizacja ludzi chcących aktywnie uczestniczyć w promowaniu rozwoju Gminy, wykorzystującej swoje atrakcyjne położenie przy drodze krajowej 22, lokalne walory środowiska naturalnego takie jak przepiękne jeziora i lasy oraz atrakcyjne tereny inwestycyjne. W stowarzyszeniu działają przedstawiciele z wielu miejscowości naszej Gminy dlatego bardzo zależy nam na większej integracji naszej społeczności ponieważ tylko dobra współpraca, wymiana doświadczeń, wzajemna pomoc i wspieranie inicjatyw mogą sprawić, że nasza Gmina stanie się lepsza, bardziej atrakcyjna a także bogatsza. 4 lutego 2008 r. w Urzędzie Gminy w Człuchowie odbyło się zebranie założycielskie osób aktywnie działających w swoich lokalnych środowiskach: radni, sołtysi, nauczyciele, pracownicy samorządowi, którzy odpowiedzieli na ideę stworzenia takiego stowarzyszenia. Przedyskutowano statut i dokonano wyboru komitetu założycielskiego z upoważnieniem dokonania czynności rejestracyjnych Stowarzyszenia Rozwoju Gminy Człuchów i zwołania pierwszego walnego zebrania członków. Dnia 17 marca 2008 postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdańsku podjęto decyzję o wpisaniu do Krajowego Rejestru Sądowego Stowarzyszenia Rozwoju Gminy Człuchów z siedzibą w Człuchowie.

Celami Stowarzyszenia są:

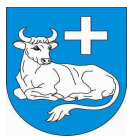
1. Wspieranie rozwoju różnych sfer życia Gminy Człuchów, a w szczególności: gospodarki, kultury, oświaty, ekologii, demokracji, samorządności i innych;
2. Wspieranie działań na rzecz realizacji planów strategicznych służących rozwojowi Gminy Człuchów;
3. Promocja obszarów wiejskich Gminy Człuchów;
4. Mobilizowanie ludności do aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich;
5. Upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich;
6. Ochrona dziedzictwa kulturowego, kulturalnego, a także ekologii i ochrony środowiska;
7. Upowszechnianie i wdrażanie metod promujących ekologiczne rolnictwo, budownictwo i planowanie przestrzenne;
8. Promowanie i upowszechnianie informacji oraz wiedzy w pozostałym zakresie pozwalającym na podniesienie świadomości społecznej;
9. Rozwój i propagowanie wiedzy o Unii Europejskiej, zasadach funkcjonowania struktur unijnych i możliwościach jakie otwierają się przy korzystaniu z programów pomocowych, finansowanych ze środków UE;
10. Propagowanie zdrowego stylu życia, w harmonii z rodziną, społeczeństwem i otaczającą przyrodą;
11. Współpraca z innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi podobne cele statutowe i działające na rzecz pożytku publicznego;
12. Działania dobroczynne dla mieszkańców Gminy Człuchów;
13. Udział w życiu kulturalnym, społecznym i gospodarczym Gminy;
14. Nawiązywanie i rozwijanie kontaktów partnerskich z mieszkańcami innych gmin w kraju i za granicą.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Zgodnie ze Statutem Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

1. Rozwijanie i propagowanie wszelkich form samoorganizacji społeczności Gminy Człuchów;
2. Organizowanie imprez kulturalnych, takich jak festiwale, targi, pokazy i wystawy, służących zwłaszcza promocji Gminy i jej tożsamości kulturowej;
3. Organizowanie imprez o charakterze sportowym, takich jak zawody, mitingi, turnieje, ligi i inne.
4. Prowadzenie doradztwa w zakresie przygotowania projektów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych służących rozwojowi Gminy;
5. Wspieranie osób i instytucji do skutecznego rozwiązywania problemów społecznych, gospodarczych i kulturalnych, działalności edukacyjnej, charytatywnej i pomocy społecznej ze szczególnym uwzględnieniem społeczności lokalnej;
6. Podejmowanie, wspieranie, rozwijanie i współuczestniczenie w inicjatywach gospodarczych mających na celu wzmacnianie potencjału gospodarczego poszczególnych mieszkańców sołectw oraz Gminy;
7. Integrowanie różnych grup mieszkańców w działaniach zmierzających do poprawy jakości życia i rozwoju społeczno - gospodarczego Gminy;
8. Działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami Gminy i innych państw;
9. Promowanie osiągnięć społecznych, gospodarczych i kulturalnych Gminy Człuchów;
10. Inspirowanie i wspieranie innowacyjnych form funkcjonowania lokalnych instytucji publicznych i pozarządowych;
11. Wspieranie nauki, edukacji, oświaty i wychowania w szczególności poprzez działania edukacyjne i szkoleniowe dla członków Stowarzyszenia, mieszkańców, innych jednostek organizacyjnych i instytucji samorządowych;
12. Promowanie działań gospodarczych, działań promujących Gminę i kreujące dobry klimat inwestycyjny;
13. Współpracę i współdziałanie z organami władz samorządowych i rządowych, podmiotami gospodarczymi, organizacjami społecznymi i innymi instytucjami;
14. Udzielanie wsparcia, w tym finansowego, szeroko rozumianym lokalnym inicjatywom obywatelskim, m.in. w celu wyrównywania szans różnych grup społecznych;
15. Prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej, w tym, opracowywanie i druk broszur, plakatów, folderów oraz tworzenie stron internetowych;
16. Działanie na rzecz rozwoju infrastruktury, poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną Gminy, zwłaszcza w dziedzinach komunikacji, ochrony środowiska i usług komunalnych;
17. Wspieranie działań Gminy obejmujących sprawy wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i gaz;
18. Promocja działań kulturalnych, podtrzymywanie zwyczajów i tradycji regionalnych, ochrona elementów kultury narodowej oraz pielęgnowanie polskości i świadomości narodowej;
19. Wspieranie inicjatyw, których celem jest upowszechnianie zdrowia i kultury fizycznej, aktywnego wypoczynku i rekreacji, uwzględniając w tym integrację osób niepełnosprawnych;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

20. Upowszechnianie postaw proekologicznych, inicjatyw ekologicznych i działań zmierzających do poprawy środowiska naturalnego, ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;

21. Rozwój krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.

Stowarzyszenie stale współpracuje z Urzędem Gminy Człuchów.

CZŁONKOWIE STOWARZYSZENIA:

Andrzej Woźniak

Wiesław Jankowski

Elżbieta Pintos

Małgorzata Wołoszyn

Małgorzata Prądzińska

Marzena Nowak

Anita Otto

Alicja Podlaszewska

Anna Roman

Anna Gądek

Łukasz Pietraszak

Bogusław Lipski

Krzysztof Szymański

Lucyna Kryzel

Paweł Gibczyński

Dariusz Gancewski

Arkadiusz Kubalewski

Anna Wiśniewska

Renata Łukowska

Halina Galińska

WŁADZE:

Anita Otto - prezes

Krzysztof Szymański - zastępca prezesa

Elżbieta Pintos - zastępca prezesa

Małgorzata Wołoszyn - skarbnik

Paweł Gibczyński - sekretarz

Realizowane projekty:

- Pozyteczne ferie 2009- „Kołodowo uczy się i bawi”
- Realizacja projektu w ramach programu "Działaj Lokalnie" Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Fundację Lokalna Grupa Działania - Naszyjnik Północy .

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Grupy nieformalne- grantobiorcy:

1. Nieformalna Grupa mieszkańców Kołdowa „Kwiaty Kołdowa”

Realizacja projektu Zielona Dolina w ramach programu "Działaj Lokalnie" Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Fundację Lokalna Grupa Działania - Naszyjnik Północy. Celem projektu "Zielona Dolina" było zagospodarowanie terenu przy jeziorze Tuczo. W ramach projektu został oczyszczony teren przy jeziorze, wybudowane miejsce parkingowe, boisko do piłki siatkowej oraz wytyczone miejsce na ognisko. Teren został wyposażony w ławki i stoły, tak aby mieszkańcy wsi w ramach pikniku mogli spędzać czas wolny. Poprzez realizację projektu mieszkańcy Kołdowa będą mieli szansę na częstsze spotkania co sprzyjać będzie lepszemu poznaniu siebie oraz będzie miejscem spotkań i integracji lokalnej społeczności.

2. Grupa młodych dla rozwoju wsi Brzeźno.

Uczestnictwo w programie „Aktywna Wiosna”. W ramach projektu został zagospodarowany plac przy świetlicy wiejskiej, na którym powstało miejsce wypoczynku i rekreacji dla dzieci, młodzieży i reszty mieszkańców. W tym celu powstała zadaszona wiata, wyłożona kostką brukową i wyposażona w stoły i ławki. Plac zabaw znajdujący się obok świetlicy został doposażony w nowe elementy a obok został utworzony mini ogródek dla dzieci. Powstało także bezpieczne miejsce na ognisko z rusztem. Całość terenu została ozdobiona przez zasadzenie krzewów.

3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży wiejskiej oraz mieszkańców Sołectwa Sieroczyn w zakresie poznawania nowoczesnych technologii informacyjnych- Rada Sołecka Sieroczyn, Sieroczyn, 77-300 Człuchów

- Program stworzył mieszkańcom a w szczególności dzieciom i młodzieży sołectwa Sieroczyn dostęp do szerokiej informacji, możliwość spędzenia czasu po szkole czy po pracy , odrobienia lekcji, poznania tajników internetu oraz nauczania się obsługi zarówno komputera jak i specjalistycznych programów komputerowych oraz co najważniejsze miał pobudzić mieszkańców wsi do aktywności społecznej.

4. Wspólnie pracujemy - wszyscy zyskujemy- Rada Sołecka Rychnowy

Rychnowy, 77-300 Człuchów

- Projekt zakładał zmodernizowanie zaplecza kuchennego w istniejącej we wsi od lat, ale nie wykorzystywanej świetlicy wiejskiej. Remont przeprowadzony został wolontarystycznie przez mieszkańców wsi, co dało możliwość wynajmowania świetlicy na imprezy okolicznościowe takie jak chrzty, wesela, urodziny i stypy. Dochód z działalności świetlicy przeznaczony zostanie na dalszą jej modernizację.

5. Zespół „Szczęśliwa 13”

Projekty dla społeczności lokalnej- zakup sprzętu nagłaśniającego

6. „Młodzi z Jęcznik”

Projekty dla społeczności lokalnej- Realizacja projektu „Nasze małe boisko”

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Podsumowanie

Funkcjonowanie powyżej scharakteryzowanych instytucji społecznych niewątpliwie wspomaga integrację społeczeństwa oraz przeciwdziała wykluczeniu społecznemu.

Zalety wymienionych organizacji społecznych to:

- profesjonalna kadra,
- istniejąca, dobrze rozwinięta baza edukacyjna,
- efektywna działalność: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, organizacji pozarządowych.
- silny i sprawnie funkcjonujący samorząd,
- zorganizowana praca policji,
- podejmowanie specjalistycznych szkoleń przez pracowników urzędu gminy oraz jednostek podległych,
- promocja gminy (m.in. poprzez organizowanie cyklicznych corocznych imprez promujących gminę),
- tradycje ruchu ludowego,
- dobrze rozbudowana i umiejscowiona na terenie gminy infrastruktura sportowa.

Część II.
Realizacja strategii

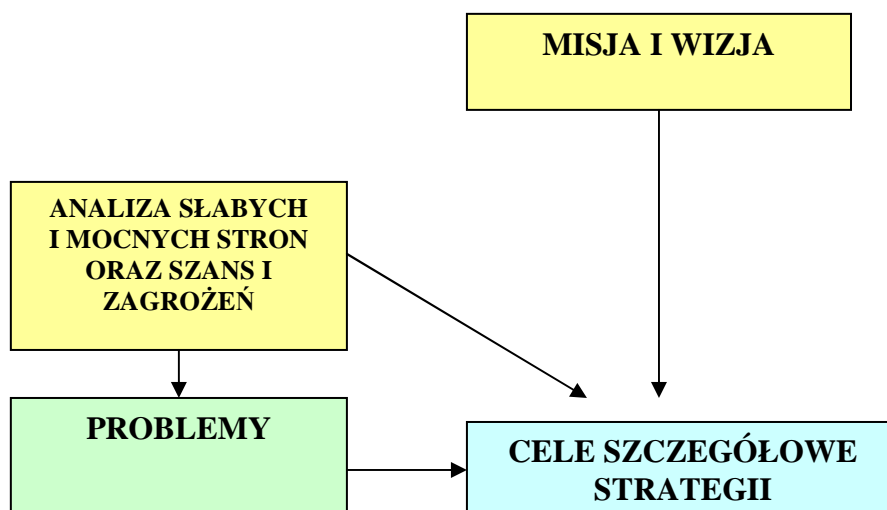
*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

UWARUNKOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Analiza uwarunkowań obejmować będzie analizę SWOT oraz określenie misji i wizji gminy Człuchów. Analizy te pozwolą na ukierunkowanie rozwoju polityki społecznej w Gminie Człuchów oraz staną się podstawą określenia problemów gminy oraz ustalenia celów szczegółowych w polityce społecznej. Poniższy rysunek obrazuje te zależności.

Rys. II. Wpływ analizy SWOT, misji i wizji na wyznaczanie celów strategii.

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 4.

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych, jest stosowana do analizy wewnętrznego i zewnętrznego środowiska danej organizacji – Gminy Człuchów.

Za podstawę niniejszej analizy przyjęto czynniki mające kluczowe znaczenie dla polityki społecznej Gminy Człuchów. Analizę SWOT oparto na wyodrębnionych czynnikach mających wpływ na rozwój sfery społecznej. Niektóre treści umieszczone w analizie są ujęte szerzej, gdyż obejmują one również pola działań polityki społecznej uwzględniając efekty tych działań np. stan rozwoju pomocy społecznej, w tym poziom rozwoju instytucji realizujących politykę społeczną władz samorządowych. Sformułowanie skutecznej strategii społecznej jest zadaniem kluczowym dla rozwoju Gminy Człuchów, gdyż pomaga wyznaczyć dalsze kierunki rozwoju z uwzględnieniem wszystkich możliwych szans i zagrożeń. Jednak stworzenie strategii musi być poprzedzone przeprowadzeniem kompleksowej analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych związanych z aktualną sytuacją w gminie, z uwzględnieniem aspektów finansowych, ekonomicznych oraz statystycznych.

W niniejszej analizie wnioskowanie szans i zagrożeń oparte zostało na zestawieniu mocnych i słabych stron. Szanse i zagrożenia stanowią pochodną pozytywów i negatywów Gminy Człuchów. Mocne strony polityki społecznej Gminy Człuchów są czynnikami pozytywnymi z punktu widzenia możliwości rozwoju społeczno - gospodarczego wywołanego między innymi realizacją strategii społecznej w gminie i działań dla aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców. Rozwój ten w dłuższym horyzoncie czasowym może doprowadzić do pełnej realizacji założonych celów.

„Analiza SWOT pomocy społecznej w gminie Człuchów”

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- istnienie infrastruktury odpowiedzialnej za świadczenie usług dotyczących pomocy społecznej,- profesjonalna kadra instytucji społecznych na terenie gminy,- istniejąca, dobrze rozwinięta, w dużym stopniu wyremontowana baza edukacyjna,- prężnie działające organizacje pozarządowe,- silny i sprawnie funkcjonujący samorząd,- dbałość o bezpieczeństwo poprzez ścisłą współpracę z Komendą Powiatową Policji,- działalność samorządu gminnego wraz z partnerami: Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji, placówkami opiekuńczo – wychowawczymi, organizacjami pozarządowymi,- współpraca z gminami miejskimi i wiejskimi Człuchowa i Chojnic,- utworzenie zespołu ds. promocji oraz pozyskiwania środków pozabudżetowych, w tym unijnych,- inwestycje realizowane przy wsparciu z funduszy unijnych i innych (m.in. budowa kanalizacji) oraz projekty o charakterze miękkim (Akademia Aktywnego Człowieka,,„Uwierz w siebie”),- podejmowanie specjalistycznych szkoleń przez pracowników Urzędu Gminy,- realizowanie działań objętych Gminnym Programem Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi,- położenie na skrzyżowaniu dróg krajowych nr 22 i 25 pomiędzy dużymi ośrodkami miejskimi (Gdańsk, Bydgoszcz, Koszalin, Piła, Słupsk).- utworzenie <i>Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej</i>, stwarzającej warunki do tworzenia nowych miejsc pracy,- promocja gminy (m.in. poprzez organizowanie cyklicznych corocznych imprez promujących gminę),- tradycje ruchu ludowego: na terenie gminy działa 22 Koła Gospodyń Wiejskich,	<ul style="list-style-type: none">- wysokie bezrobocie i niskie kwalifikacje znacznej grupy bezrobotnych,- brak środków finansowych na redukcję liczby osób wykluczonych,- kosztowne szkolenia dla pracowników ośrodków pomocy społecznej,- niewystarczająca ilość miejsc do spędzania wolnego czasu, zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dorosłych,- niewystarczająca ilość miejsc pracy,- wyuczona bezradność i roszczeniowość postaw,- niedostateczna skuteczność instytucji przeciwdziałających patologiom społecznym,- niewystarczająca promocja gminy,- brak infrastruktury związanej z turystyką i wypoczynkiem,- słaba organizacja sektora opieki zdrowotnej,- niezadowalająca jakość usług zdrowotnych,- brak przystosowania obiektów publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych,- niedostateczne zaplecze do świadczenia usług medycznych,- duża ilość niskodochodowych gospodarstw rolnych.

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

<ul style="list-style-type: none"> - dofinansowywanie programów stypendialnych, - dobrze rozbudowana i umiejscowiona na terenie gminy infrastruktura sportowa (cykliczne imprezy sportowe, działalność Gminnego Stowarzyszenia Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki), - uzyskanie dofinansowania przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach programu żywnościowego „PEAD”, - działania zmierzające do ograniczenia bezrobocia – współfinansowany z funduszy europejskich projekt: „Otwarcie na zmianę na rynku pracy – rozwój dialogu między pracodawcami i osobami poszukującymi pracy na człuchowskim rynku pracy”, - inwestycje zmierzające do poprawy infrastruktury społecznej: remont placówek oświatowych w Polnicy, Głędowicach, Wierzchowo Dworzec, oddanie do użytku świetlicy w Nieżywieciu, hala widowiskowo – sportowa w Polnicy, punkty przedszkolne w Biskupicy i Rychnowach, place zabaw w Wierzchowie, Muzolfie, Krępsku, Dobojewie, - na rok 2010 uchwalone 36 inwestycji, - bardzo duże poparcie społeczne dla realizowanych inwestycji, - duży potencjał siły roboczej. 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość dalszego pozyskiwania środków z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej, - wzrastające zainteresowanie kapitału zagranicznego inwestycjami w Polsce, zmierzające do powstawania nowych miejsc pracy, - próby przyciągnięcia na teren gminy Człuchów inwestorów zagranicznych, - wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców gminy, - współpraca gminy z organizacjami działającymi w zakresie przeciwdziałania problemom społecznym, podejmowanie wspólnych inicjatyw, - współpraca z gminami miejskimi i wiejskimi Człuchowa i Chojnic, - wzrost zainteresowania turystyką weekendową 	<ul style="list-style-type: none"> - obciążenie gmin przez państwo nowymi zadaniami bez zabezpieczenia finansowego, - odpływ młodych wykształconych ludzi, - wzrastający dług publiczny państwa, - narastanie przestępczości, przemoc i agresja dzieci i młodzieży, - narastający poziom alkoholizmu, - niedoskonałość systemu wspierania przedsiębiorczości, szczególnie w środowiskach wiejskich, - napływ złych wzorców kulturowych, - niewystarczająca ilość własnych środków finansowych gminy na wspieranie sfery społecznej, - niekorzystny wpływ kryzysu gospodarczego na

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

mieszkańców okolicznych miast i miejscowości, - zagospodarowanie nowych terenów pod turystykę i rekreację, - zainteresowanie wykorzystaniem terenów pod działalność gospodarczą, - zasoby naturalne gminy oraz duża liczba zabytków, stwarzająca dogodne warunki do tworzenia nowych miejsc pracy w dziedzinie turystyki, - wzmoczony rozwój i integracja mieszkańców gminy ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju lokalnych organizacji, sportu, integracji osób starszych.	sytuację rodzin, - niespójność poziomu i kierunków kwalifikacji zawodowych z potrzebami lokalnego rynku pracy, - wzrost poziomu bezrobocia spowodowany kryzysem gospodarczym.
---	---

Analiza SWOT pozwala na ocenę instytucji, jej wewnętrznych działań Gminy Człuchów oraz oddziaływanie z otoczeniem, pozwala zweryfikować jej elastyczność tzn. zdolność i szybkość dopasowywania do zmieniającego się otoczenia, na które instytucja nie ma bezpośredniego wpływu.

Z analizy słabych i mocnych stron wynika, iż Gmina Człuchów wkłada dużo wysiłku w rozwój infrastruktury społecznej oraz kultywowanie tradycji. W ostatnich latach wyremontowanych zostało wiele obiektów o charakterze kulturalnym, na rok 2010 planowane jest rozpoczęcie 36 nowych inwestycji. Gmina uruchomiła trzyosobowy zespół ds. promocji oraz pozyskiwania środków pozabudżetowych. Dzięki funduszom pozyskiwanym ze środków unijnych zrealizowano wiele inwestycji oraz działań o charakterze miękkim. W roku 2008 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej uzyskał pomoc w ramach programu żywnościowego z Unii Europejskiej „PEAD”. W ramach tego programu pomocą żywnościową objęto 3800 osób z terenu gminy. Udzielane świadczenia przyczyniają się do poprawy sytuacji społecznej mieszkańców, skierowane są nie tylko do najuboższych mieszkańców, ale do wszystkich ludzi zamieszkujących obszar gminy. Gmina stara się prowadzić politykę społeczną w kierunku:

- przeciwdziałaniu bezrobociu (Projekt współfinansowany z funduszy unijnych: „Otwarcie na zmianę na rynku pracy – rozwój dialogu między pracodawcami i osobami poszukującymi pracy na człuchowskim rynku pracy”);
- przeciwdziałanie marginalizacji społecznej (działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej);
- zapewnienie mieszkańcom gminy bezpieczeństwa (ściśła współpraca z Komendą Powiatową Policji);
- działalność o charakterze kulturalnym, społecznym, sportowym (współpraca z organizacjami pozarządowymi, działania zmierzające do integracji osób niepełnosprawnych i starszych,
- inwestycje w infrastrukturę społeczną: : remont placówek oświatowych w Polnicy, Głędowicach, Wierzchowo Dworzec, oddanie do użytku świetlicy w Nieżywięciu, hala widowiskowo – sportowa w Polnicy, punkty przedszkolne w Biskupicy i Rychnowach, place zabaw w Wierzchowie, Muzolfie, Krępsku, Dobojewie,
- rozpoczęcie inwestycji zmierzających do społecznej integracji: rozbudowa świetlicy wiejskiej w Brzeźnie oraz budowa placów zabaw w Polnicy i Jaromierzu,
- realizacja działań o charakterze miękkim: (Akademia Aktywnego Człowieka, „Uwierz w siebie”), szkolenia pracowników urzędu : obecnie pracownicy uczestniczą w projekcie szkoleniowym z POKL 5.2.1.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Wśród słabych stron gminy najważniejszym problemem jest wysokie bezrobocie oraz ograniczony dostęp do usług medycznych o wysokiej jakości. Gmina cały czas stara się przyciągać na swój teren inwestorów, w tym firmy zagraniczne: oferta inwestycyjna na stronie internetowej Urzędu Gminy w Człuchowie.

Szansami dla Gminy Człuchów są możliwości realizowania inwestycji z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych funduszy pomocowych. Wśród inwestycji zrealizowanych z funduszy zewnętrznych pozyskanych na inwestycje z zakresu infrastruktury społecznej Gminy Człuchów w latach 2002 – 2006 wymienić można:

- modernizację boiska sportowego w Jaromierzu w 2004 r.(Urząd Marszałkowski Depar. Kult. Fiz. i Sportu);
- adaptacja kotłowni na świetlicę wiejską w Płonicy w 2003 r.(Urząd Marszałkowski – Program Odnowy Wsi);
- remont świetlicy wiejskiej w Wierzchowie Wsi w 2004 r. (Urząd Marszałkowski – Kontrakt Wojewódzki),
- modernizację boiska sportowego w Dobojewie w 2004 r. (Urząd Marszałkowski Depar. Kult. Fiz. i Sportu);
- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej w Sz.P. w Wierzchowie Dworcu w 2004 r. (Bank Światowy);
- zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych w 2005 r. (PEFRON);
- Budowa hali sportowej przy Sz.P. w Polnicy - etap I w 2005 r. (Urząd Marszałkowski – Kontrakt Wojewódzki); Ministerstwo Sportu: przyznano łączną kwotę 700 000,00 zł,
- modernizację boiska sportowego w Dębnicy (Urząd Marszałkowski Depar. Kult. Fiz. i Sportu);
- budowę placów zabaw na terenie Gminy Człuchów (Urząd Marszałkowski – Kontrakt Wojewódzki);
- termomodernizację, wymianę instalacji elektrycznej i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Kordowie w 2006 r. (Urząd Marszałkowski – Kontrakt Wojewódzki);
- remont świetlicy wiejskiej w Biskupnicy i Chrzastowie w 2006 r. (Urząd Marszałkowski –Program Odnowy Wsi);
- modernizacja boiska sportowego w Brzeźnie w 2006 r.(Urząd Marszałkowski Depar. Kult. Fiz. i Sportu).

Realizowane programy w ramach Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej w zakresie polityki społecznej na terenie Gminy Człuchów:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

1. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013:

- Poddziałanie 8.1.2 „Lokalna infrastruktura wspierająca rozwój gospodarczy” - „Dziedzictwo i Kultura małych ojczyzn w Powiecie Człuchowskim – remont zabytkowych obiektów sakralnych w gminach: Czarne, miejskiej Człuchów, wiejskiej Człuchów, Debrzno, Koczała, Rzeczenica i Przechlewo i wykorzystanie ich do celów kultury, edukacji i poprawy atrakcyjności turystycznej regionu”;
- Działanie 6.1 Infrastruktura wzmacniająca potencjał turystyczny „Kraina Czystych Jezior i Rzek” – budowa ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej w gminach: Przechlewo, miejskiej Człuchów, wiejskiej Człuchów, Debrzno, Koczała i Rzeczenica;
- Działanie 9.3 Lokalne inicjatywy obywatelskie- Rozbudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Brzeźno wraz z zagospodarowaniem terenu;
- Działanie 9.3 Lokalne inicjatywy obywatelskie- Budowa placów zabaw na terenie miejscowości Polnica oraz Jaromierz.

2. W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013:

- Działanie 5.2 Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej - "Sprawnie funkcjonująca administracja samorządowa gwarancją konkurencyjności gmin powiatu bytowskiego i człuchowskiego";
- Działanie 6.3 Oddolne inicjatywy na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich - "Mobilna kobieta za kółkiem";
- Działanie 6.3 Oddolne inicjatywy na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich - "Otwarcie na rynku pracy - rozwój dialogu między pracodawcami i osobami poszukującymi pracy na człuchowskim rynku pracy";
- Działanie 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji - "Letni obóz integracyjny dla dzieci z Gminy Człuchów";
- Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty - "Uwierz w siebie";
- Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty - "Możesz więcej";
- Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty - "Przedszkole - weselej niż w szkole"
- Działanie 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich - "Akademia Aktywnego Człowieka".

3. W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

- "Odnowa i rozwój wsi" - Budowa oraz remont obiektów sportowych w Rychnowach, Głędowie i Polnicy. Pozyskiwane fundusze i realizacja związanych z nimi zadań jest dla Gminy Człuchów dużą szansą na dalszy rozwój.

Głównym zagrożeniem gminy jest odpływ młodych, wykształconych osób oraz wzrastające ubóstwo związane z kryzysem ekonomicznym. Tworzenie nowych miejsc pracy i czynienie Gminy atrakcyjnej inwestycyjnie przyczyni się do niwelowania tych zagrożeń.

Rozdział 5.

Misja i wizja

Wizja

Wizja to obraz przyszłości, który Gmina Człuchów i inni beneficjenci z terenu chcą wykreować w określonym horyzoncie czasowym, czyli do 2020 roku.

Wizja Gminy Człuchów w zakresie polityki społecznej:

Gmina Człuchów gminą dynamicznego rozwoju społeczno – gospodarczego, ze sprawnym systemem opieki społecznej i wysokim poczuciem bezpieczeństwa socjalnego, przyjazną dla mieszkańców i inwestorów, prężną ekonomicznie, z małym odsetkiem bezrobotnych oraz współpracującą z samorządami i organizacjami pozarządowymi.

Misja

Misja to określenie tego, co Gmina Człuchów, instytucje publiczne i prywatne oraz wszyscy mieszkańcy zamierzają osiągnąć w określonym czasie w zakresie pomocy społecznej, aby zapewnić optymalny rozwój gminy.

Deklaracja misji jest związana z czasem określonym do osiągnięcia wizji. Należy ją traktować jako proces rozwojowy, przyczyniający się do wzrostu konkurencyjności i rangi gminy w otoczeniu regionalnym i krajowym. Inaczej - misja jest „drogą” do osiągnięcia wizji w określonym horyzoncie czasowym.

Misja Gminy Człuchów w zakresie polityki społecznej:

Zapewnienie mieszkańcom Gminy Człuchów bezpieczeństwa oraz dogodnych warunków dla osobistego rozwoju, niwelowanie negatywnych skutków bezrobocia i przejawów marginalizacji społecznej, podejmowanie działań administracji samorządowej oraz partnerów społecznych na rzecz rozwoju lokalnej społeczności, integracji społecznej oraz równości szans edukacji. Stworzenie funkcjonalnego systemu pomocy społecznej z uwzględnieniem rozwoju opieki zdrowotnej w gminie oraz wspieranie sfery kultury, sportu i rekreacji.

Rozdział 6.

Strategia pomocy – cele strategiczne, operacyjne i szczegółowe

Strategia pomocy wraz z ustaleniem celów strategicznych oparta została o analizę SWOT oraz określenie kierunków rozwoju w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010 -2020. W planowanych celach uwzględniono również cele Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Człuchów na lata 2005 – 2013. Poniższa tabela obrazuje stan aktualny założonych w Strategii zrównoważonego Rozwoju celów o charakterze społecznym.

Tab. 6.1. Stan aktualny założonych w Strategii zrównoważonego Rozwoju celów o charakterze społecznym.

Działanie do wykonania	Termin realizacji	Stan aktualny
Wsparcie szkoleń w zakresie podejmowania samodzielnej działalności gospodarczej	Corocznie	W realizacji
Podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców do potrzeb lokalnego rynku pracy	Corocznie	W realizacji
Dostosowanie pomieszczeń szkoły do przyjmowania sezonowo zorganizowanych grup młodzieżowych w Polnicy	2009	Zrealizowano
Dostosowanie gospodarstw do programów unijnych (szkolenia)	2005 - 2006	Zrealizowano
Szkolenie w zakresie ekonomii hodowli: - Strusi, Królików, zwierząt futerkowych, drobiu (indyki, kaczki, gęsi) jako dodatkowego źródła dochodu	2005 -2013	Realizowane przez ODR, bez wkładu Gminy
Szkolenie w zakresie rozwoju wsi w celu tworzenia miejsc pracy: pojedynczy kupiec, rękodzieło artystyczne, przetwórstwo rolno-spożywcze	2005 - 2013	W realizacji
Budowa sali gimnastycznej w Polnicy	2005 - 2007	Zrealizowano
Budowa sali gimnastycznej w Wierzchowie	2005 - 2010	Rozpoczęto inwestycje
Budowa sali gimnastycznej w Rychnowach	2007 - 2013	Opracowany projekt; nie rozpoczęto zakresu rzeczowego
Termomodernizacja i zmiana systemu ogrzewania szkół	2005 - 2013	W realizacji; częściowo ukończone
Optymalizacja i racjonalizacja sieci szkół i przedszkoli, w tym zakup, środków transportu dowozu dzieci do szkół	Ciągle	Zrealizowano; zakupiono busa, autobusów

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Działanie do wykonania	Termin realizacji	Stan aktualny
Podnoszenie kwalifikacji przez nauczycieli	Corocznie	W realizacji, nauczyciele podnoszą swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w studiach podyplomowych i innych formach
Poprawa wyposażenia szkół w pomoce naukowe	Corocznie	Zrealizowano, częściowo przy wsparciu środków unijnych
Rozbudowa i modernizacja świetlic wiejskich	Ciągle	W realizacji, corocznie remontowane są świetlice
Wspieranie działalności organizacji społecznych	Ciągle	W realizacji, zwiększanie systematycznie kwot przeznaczonych na konkursy dla organizacji pozarządowych, wspieranie KGW przez UG CZŁUCHÓW
Udział w Pilotażowym Programie LEADER+	2005-2006	Zakończono
Modernizacja ośrodka zdrowia w Polnicy, w tym usunięcie barier architektonicznych dla niepełnosprawnych	2007	Przeprowadzono termomodernizację budynku, częściowo zrealizowane
Budowa nowego ośrodka zdrowia w Wierzchowie	2009	Nie zrealizowano, nie planuje się inwestycji
Budowa nowych boisk	2005-2009	Obecnie trwa remont i budowa nowych obiektów sportowych ze środków unijnych, pozostałe boiska w realizacji z własnych środków
Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe	2005-2013	W realizacji, powstanie nowych osiedli na terenie gminy
Doposażenie i szkolenie Straży Gminnej	2005-2008	W realizacji, zakupiono samochody, fotoradary, komputerowy sprzęt
Doposażenie i szkolenie OSP	2005-2008	W realizacji, zakupiono samochody, motopompy, wspólnie z komendą wojewódzką

Źródło: Urząd Gminy Człuchów.

Realizacja Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Człuchów na lata 2005 – 2013 trwa nadal, jednak wiele z założonych celów o charakterze społecznym udało się zrealizować.

W pracach nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010 – 2020 założono, że powinna ona określić zadania dla Gminy Człuchów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych uwzględniając potrzeby mieszkańców gminy.

W strategii zakłada się, iż osiągnięcie założonych celów odbywać się będzie przy wykorzystaniu stworzonego w gminie systemu pomocy społecznej przy współpracy z instytucjami takimi jak: szkoły, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowej Policji, Zakłady Opieki Zdrowotnej oraz organizacje pozarządowe: Stowarzyszenia Rozwoju Gminy Człuchów, Gminne Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Koła Gospodyń Wiejskich itp. Zakładane działania zmierzają do doskonalenia pracy socjalnej, działalności samorządu gminnego, zwiększenie bezpieczeństwa oraz zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Cele strategiczne są konkretnymi, określonymi punktami. Pełnią funkcję „kamieni milowych”. Cele strategiczne w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010 – 2020 odzwierciedlają konkretne warunki zewnętrzne i wewnętrzne możliwości rozwiązania problemów społecznych w Gminie Człuchów.

Wszystkie cele strategii powinny spełniać kryteria koncepcji **SMART**:

- **S – specific** – szczegółowy, konkretny - powinien być szczegółowo opisany, i powinien dotyczyć konkretnych problemów;
- **M – measurable – mierzalny** – cel powinien być łatwo przeformułowany na rezultaty, ujęty w liczby (skwantyfikowany);
- **A – acceptable/accurate** – akceptowalny/trafny – trafność odnosi się do zdiagnozowanego wcześniej problemu i wskazuje, że cel musi bezpośrednio wynikać z opisanej wcześniej sytuacji, starać się obejmować wszystkie przyczyny powstania problemu (kompleksowość). Rzetelna analiza jest nie tylko podstawą do określenia celu, ale również wpływa na dobór odpowiednich form wsparcia i metod pracy z odbiorcami projektu. W tym kontekście pominięcie jakiegokolwiek aspektu problemu zwiększa ryzyko niepowodzenia całego przedsięwzięcia;
- **R – realistic** – realistyczny – możliwy do osiągnięcia poprzez realizację danego działania;
- **T – time-bound** – określony w czasie – każdy cel powinien zawierać w swojej konstrukcji termin, w jakim ma być osiągnięty (informacje o przybliżonym terminie, w którym wszystkie rezultaty zostaną zrealizowane, a zaplanowane cele osiągnięte).

Cele operacyjne określają kierunek działań wymagany od poszczególnych jednostek organizacyjnych i osób. Mogą służyć także jako kryteria oceny wydajności, czy skuteczności podejmowanych działań w różnych dziedzinach. Cele operacyjne muszą być powiązane bezpośrednio z celami szczegółowymi.

Cele szczegółowe: to konkretne zadania przeznaczone do realizacji w ramach strategii.

Realizacja celów w prowadząca do niwelowania marginalizacji społecznej uwzględniać będzie instrumenty aktywnej integracji wyszczególnione w dokumencie: Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Tab. 6.2. Cele strategiczne, operacyjne, szczegółowe.

Działanie do wykonania (Co?)	Termin realizacji (Kiedy?)	Odpowiedzialny (Kto?)	Partnerzy (Z kim?)	Uwagi
<i>Cel strategiczny 1</i>				
Poprawa jakości usług świadczonych przez administrację samorządową	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów		
<i>Cel operacyjny:</i>				
Podnoszenie jakości usług administracyjnych w kierunku usprawnienia funkcjonowania urzędu gminy.	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów		
<i>Cele szczegółowe:</i>				
Podejmowanie specjalistycznych szkoleń przez pracowników urzędu gminy oraz jednostek administracyjnych w celu dalszego podnoszenia kwalifikacji	corocznie	Urząd Gminy Człuchów		Obecnie pracownicy gminy uczestniczą w projekcie szkoleniowym z POKL 5.2.1. Planuje się kolejne szkolenia współfinansowane ze środków Unijnych
Dostosowywanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych	corocznie	Urząd Gminy Człuchów		
Pomoc w pozyskiwaniu sprzętu rehabilitacyjnego	corocznie	Urząd Gminy Człuchów		
<i>Cel strategiczny 2</i>				
Dbłość o wysoką jakość usług edukacyjnych sprzyjających osobistemu rozwojowi	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	
<i>Cel operacyjny:</i>				
Zwiększenie efektywności systemu edukacji.	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	
<i>Cele szczegółowe:</i>				
Finansowanie zajęć szkolnych, związanych z uzupełnieniem wykształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym lub policealnym	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, Placówki Oświatowe	

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Działanie do wykonania (Co?)	Termin realizacji (Kiedy?)	Odpowiedzialny (Kto?)	Partnerzy (Z kim?)	Uwagi
Organizacja i finansowanie usług wspierających aktywizację edukacyjną.	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, Placówki Oświatowe	
Finansowanie części kosztów nauki na poziomie wyższym dla osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze lub inne formy opieki zastępczej	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, Placówki Oświatowe	
Zwiększenie dostępu do edukacji przedszkolnej dzieci w wieku 3-5 lat	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	Powstały 2 nowe punkty przedszkolne w Rychnowach i Biskupnicy, złożono wniosek o dofinansowanie zajęć dodatkowych dla dzieci 2010 - 2012
Planowane zajęcia dodatkowe dla dzieci	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	
Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych w kierunku wyrównania szans edukacyjnych uczniów oraz zmniejszania dysproporcji w wynikach edukacyjnych	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	
Podnoszenie jakości procesu kształcenia	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	
Integracja prowadząca do wyrównywania szans edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych oraz dostosowywanie obiektów oświatowych do potrzeb osób niepełnosprawnych	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, świetlice socjoterapeutyczne	Istnieją klasy integracyjne w szkołach
Modernizacja, budowa obiektów rekreacyjno - sportowych (plac zabaw, lodowisko, ścieżki rowerowe, różnorodne boiska)	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	
Podnoszenie sprawności fizycznej dzieci i młodzieży poprzez dbanie o rozwój fizyczny	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Działanie do wykonania (Co?)	Termin realizacji (Kiedy?)	Odpowiedzialny (Kto?)	Partnerzy (Z kim?)	Uwagi
Wyposażenie placówek oświatowych nowoczesne środki dydaktyczne i sprzęt techniczny	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	
Wspieranie rozwoju zawodowego nauczycieli	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	Szkolenia i kursy doszkalające
Zakup pojazdów dostosowanych do przewożenia osób niepełnosprawnych	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe i Gimnazjum	
Utrzymanie i rozwój bazy sportowej przy szkołach	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	Budowa nowych obiektów sportowych
Współpraca z instytucjami pozaszkolnymi w zakresie pomocy dla uczniów zagrożonych lub uzależnionych	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe i Gimnazjum, Przedszkola	Współpraca z Poradnią Psychologiczną - Pedagogiczną
Monitoring w szkołach	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	W dwóch szkołach istnieje monitoring, w pozostałych planowane jeżeli nastąpi wzrost liczby dzieci
Działania zmierzające do pomocy uczniom najbardziej potrzebującym: posiłki, pomoc w kompletowaniu przyborów szkolnych	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	Trwa dożywianie (środki UG) i dofinansowanie ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej na zakup podręczników
Szkolenia dla nauczycieli	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola	Szkolenia
Pomoc koleżeńska - wolontariat	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe i Gimnazjum, Przedszkola	
Prowadzenie zajęć na świetlicach wiejskich	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Szkoły Podstawowe i Gimnazjum, Przedszkola	
<i>Cel strategiczny 3</i>				
Poprawa jakości usług zdrowotnych z profilaktyką zdrowego stylu życia	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	Ośrodek zdrowia	

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Działanie do wykonania (Co?)	Termin realizacji (Kiedy?)	Odpowiedzialny (Kto?)	Partnerzy (Z kim?)	Uwagi
<i>Cel operacyjny:</i>				
Poprawa ogólnego stanu zdrowia mieszkańców	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	Ośrodek zdrowia	
<i>Cele szczegółowe</i>				
Podniesienie jakości usług zdrowotnych (w tym rehabilitacyjnych)	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Ośrodek zdrowia	
Zwiększających dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób niepełnosprawnych	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Ośrodek zdrowia	
Podjęcie i realizacja programów profilaktycznych, kampanii informacyjnych na temat szczepień, zwiększenie działań edukacji zdrowotnej wśród najmłodszych obywateli gminy Człuchów	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Ośrodek zdrowia	
<i>Cel operacyjny</i>				
Profilaktyka w zakresie zdrowego stylu życia	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów		
<i>Cele szczegółowe</i>				
Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin ubogich	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
<i>Cel strategiczny 4</i>				
Niwelowanie marginalizacji społecznej	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
<i>Cel operacyjny</i>				
Upowszechnienie integracji społecznej	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
<i>Cele szczegółowe</i>				
Wsparcie socjalne i psychologiczne rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Kierowanie osób bezrobotnych na zajęcia w Centrum Integracji Społecznej oraz finansowanie kosztów uczestnictwa dla bezrobotnych	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Działanie do wykonania (Co?)	Termin realizacji (Kiedy?)	Odpowiedzialny (Kto?)	Partnerzy (Z kim?)	Uwagi
Kierowanie osób bezrobotnych na zajęcia w Klubie Integracji Społecznej oraz finansowanie kosztów uczestnictwa dla bezrobotnych	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Otrzymanie jednorazowego wsparcia dla osób które w ramach kontraktu socjalnego chcą się usamodzielnic w postaci pomocy w formie pieniężnej lub rzeczowej w celu ekonomicznego usamodzielnienia lub zmiany miejsca zamieszkania celem ekonomicznego usamodzielnienia.	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Możliwe skierowania do pracy w istniejącej spółdzielni socjalnej utworzonej przez osoby prawne lub osoby fizyczne.	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Możliwe finansowanie zajęć w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej.	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Możliwe finansowanie jednorazowego wsparcia na utworzenie spółdzielni.	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Możliwe finansowanie kosztów wynajmu lokalu i kosztów obsługi spółdzielni w pierwszych sześciu miesiącach działalności w zakresie działalności odpłatnej statutowej.	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Włączanie osób niepełnosprawnych w zajęcia na rzecz aktywizacji zawodowej, realizowane w warsztatach terapii zajęciowej i ich możliwe finansowanie.	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Organizacja i finansowanie usług wspierających aktywizację zawodową	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Pomoc rodzinom znajdującym się w kryzysie	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Działanie do wykonania (Co?)	Termin realizacji (Kiedy?)	Odpowiedzialny (Kto?)	Partnerzy (Z kim?)	Uwagi
Skierowanie i sfinansowanie zajęć szkolnych, związanych z uzupełnieniem wykształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym lub policealnym	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Finansowanie zajęć w ramach kształcenia ustawicznego, mających na celu uzyskanie zawodu lub przygotowania zawodowego	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Finansowanie zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiających aktywizację zawodową	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Skierowanie i finansowanie badań profilaktycznych lub specjalistycznych w związku z możliwością podjęcia zatrudnienia	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Skierowanie i finansowanie terapii psychologicznej, rodzinnej lub psychospołecznej dla rodzin lub osób.	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Skierowanie i finansowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, o którym mowa w przepisach o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Skierowanie i finansowanie programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego w przypadku osób uzależnionych od alkoholu, w rozumieniu przepisów o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Skierowanie i finansowanie programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej dla osób uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Działanie do wykonania (Co?)	Termin realizacji (Kiedy?)	Odpowiedzialny (Kto?)	Partnerzy (Z kim?)	Uwagi
Finansowanie części kosztów turnusów rehabilitacyjnych, kosztów zespołów ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo lub zajęć rehabilitacyjnych, zgodnie z potrzebami osób niepełnosprawnych	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Organizowanie i finansowanie uczestnictwa w ośrodkach dziennego wsparcia, świetlicach i klubach, o których mowa w przepisach pomocy społecznej oraz przepisach o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Koszty vouchera (talonu) na samodzielny zakup usług społecznych dokonywanego przez osobę będącą stroną kontraktu socjalnego lub inną formą działań – objętą działaniami aktywnej integracji, jako działań służeńce usamodzielnieniu klienta pomocy społecznej	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Organizacja i finansowanie usług wspierających osoby niepełnosprawne, w tym kosztów zatrudnienia tłumacza osoby głuchoniemej, przewodnika osoby niewidomej, asystenta osoby niepełnosprawnej	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Organizacja i finansowanie usług wspierających animację lokalną, w tym kosztów zatrudnienia animatora lokalnego, lidera klubu integracji społecznej, streetworkera	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Organizacja i finansowanie usług wsparcia i aktywizacji rodzin marginalizowanych, w tym kosztów zatrudnienia asystenta rodzinnego	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze oraz bezdomnych	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Organizacja i finansowanie kosztów wolontariatu, zgodnie z przepisami o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz kosztów zatrudnienia osoby prowadzącej klub wolontariuszy	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Działanie do wykonania (Co?)	Termin realizacji (Kiedy?)	Odpowiedzialny (Kto?)	Partnerzy (Z kim?)	Uwagi
Organizacja i finansowanie KGR (Konferencji Grupy Rodzinnej)	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Organizacja i finansowanie uczestnictwa w grupach i klubach samopomocowych, w tym kosztów zatrudnienia osoby prowadzącej klub lub grupę	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Organizacja i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych, w tym kosztów zatrudnienia i działania osoby prowadzącej klub lub grupę	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Organizacja i finansowanie poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej, mediacji rodzinnej oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, służące przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Organizacja i finansowanie poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Możliwość zwrotu kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną (na czas realizacji zajęć), poniesione przez osobę będącą uczestnikiem zajęć lub koszty zorganizowania zajęć z dziećmi lub osobami zależnymi osób będących uczestnikami zajęć	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Możliwość zwrotu kosztów pobytu dziecka uczestnika projektu w świetlicach, klubach oraz zorganizowanych formach wypoczynku dla dzieci i młodzieży	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Możliwość zwrotu kosztów ubezpieczenia zdrowotnego uczestnika projektu	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Działanie do wykonania (Co?)	Termin realizacji (Kiedy?)	Odpowiedzialny (Kto?)	Partnerzy (Z kim?)	Uwagi
Możliwość zwrotu kosztów dojazdów uczestników projektu, a w przypadku niepełnosprawnych uczestników ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności również ich opiekunów, związane z uczestnictwem w kursach, poradnictwie, szkoleniach, konsultacjach i innych zajęciach, związanych z realizacją projektu	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Możliwość zwrotu kosztów wyżywienia dla uczestników projektu, a w przypadku niepełnosprawnych uczestników ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności także ich opiekunów, podczas zajęć wynikających z zaplanowanej ścieżki reintegracji	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS, PUP w Człuchowie	
Aktywizacja osób niepełnosprawnych w życiu społecznym	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych (doradztwo zawodowe, rozwój usług opiekuńczych, dofinansowywanie działalności Kół Gospodyń Wiejskich itp.)	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Organizowanie imprez o charakterze kulturalnym	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Kultywowanie tradycji i rozwijanie twórczości ludowej (działalność Kół Gospodyń Wiejskich, spotkania integracyjne seniorów)	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Wspieranie działań grup młodzieżowych	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Monitorowanie problematyki alkoholowej i narkotykowej na terenie gminy	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Współpraca i wspieranie instytucji, stowarzyszeń i organizacji prowadzących działania w kierunku przeciwdziałania patologiom społecznym oraz pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Działanie do wykonania (Co?)	Termin realizacji (Kiedy?)	Odpowiedzialny (Kto?)	Partnerzy (Z kim?)	Uwagi
Działalność profilaktyczna dla dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zagrożeń narkomanią	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Szkolenia dla pracowników placówek oświatowych i świetlic socjoterapeutycznych	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Podjęcie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności do napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu ich sprzedaży osobom poniżej 18 roku życia	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków długotrwałego bezrobocia	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Wsparcie dla osób powracających na rynek pracy a zagrożonym wykluczeniem społecznym	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Podjęcie działań na rzecz powstawania nowych miejsc pracy na terenie gminy	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Bezpłatne szkolenia zawodowe dla osób długotrwale bezrobotnych	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Ułatwienie dostępu do rynku pracy dla kobiet, a także ich powrotu na rynek pracy po urlopach macierzyńskich	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
Ograniczenie bezrobocia na terenie gminy oraz łagodzenie jego negatywnych skutków społecznych	corocznie w zależności od posiadanych środków	Urząd Gminy Człuchów	GOPS	
<i>Cel strategiczny 5</i>				

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Działanie do wykonania (Co?)	Termin realizacji (Kiedy?)	Odpowiedzialny (Kto?)	Partnerzy (Z kim?)	Uwagi
Podniesienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	Straż Gminna	
<i>Cel operacyjny</i>				
Dbanie o bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Człuchów	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	Straż Gminna	
<i>Cele szczegółowe</i>				
Współpraca z Komendą Powiatową Policji	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	Policja	
Angażowanie się w kampanie społeczne: Prędkość Zabija itp.	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	Policja	
Budowa ścieżek rowerowych i ciągów dla pieszych	2010 - 2020	Urząd Gminy Człuchów	Straż Gminna	
Oświetlenie ulic	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Straż Gminna	
Powstrzymywanie zjawiska przemocy w rodzinie i niwelowanie przyczyn patologii	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Straż Gminna	
Zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy i tworzenie warunków kontroli społecznej w sytuacjach występowania przemocy	corocznie	Urząd Gminy Człuchów	Straż Gminna, Policja	

Źródło: Urząd Gminy Człuchów.

Rozdział 7.

Zgodność strategii z innymi dokumentami planistycznymi

Przy określaniu celów Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów brane były pod uwagę cele strategiczne, zalecenia oraz wskazówki zawarte w następujących dokumentach:

Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety w obszarze rozwoju społeczno – gospodarczego Polski oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić.

Strategia wyznacza cele i identyfikuje obszary uznane za najważniejsze z punktu widzenia osiągnięcia tych celów, na których koncentrowane będą działania państwa. Uwzględnia jednocześnie najważniejsze trendy rozwoju światowej gospodarki oraz cele, jakie stawia Unia Europejska w odnowionej Strategii Lizbońskiej.

Strategia Rozwoju Kraju jest nadrzędnym, wieloletnim dokumentem strategicznym rozwoju społeczno – gospodarczego kraju, stanowiącym odniesienie dla innych strategii i programów rządowych.

Horyzont czasowy Strategii pokrywa się z okresem nowej perspektywy finansowej UE na lata 2007-2013 wraz z zastosowaniem reguły wydatkowania n+2 (tj. w ciągu dwóch kolejnych lat).

Strategia spaja wszelkie działania rozwojowe podejmowane na rzecz poprawy warunków społeczno – gospodarczych. Jej zadaniem jest odważne, ale jednocześnie realistyczne zaprogramowanie rozwoju i modernizacji kraju, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wykorzystania obecności Polski w UE, a także wszystkich zasobów i atutów, które nasz kraj posiada, na rzecz rozwoju i poprawy poziomu i jakości życia. Strategia Rozwoju Kraju stanowi podstawę dla efektywnego wykorzystania przez Polskę środków rozwojowych, zarówno krajowych, jak i z Unii Europejskiej, na realizację celów społeczno – gospodarczych, a zarazem podstawę do pomnażania ilości środków przez szybszy i efektywniejszy wzrost gospodarczy. Istotną rolą Strategii Rozwoju Kraju jest koordynowanie reform instytucjonalno – regulacyjnych z działaniami finansowanymi ze środków UE, tak aby poprzez efekt synergii te dwa obszary polityki gospodarczej przynosiły możliwie największy rezultat prorozwojowy.

Główny cel strategii:

PODNIESIENIE POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POLSKI - POSZCZEGÓLNYCH OBYWATELI I RODZIN.

Przez podniesienie gospodarstw domowych poziomu życia rozumie się wzrost siły nabywczej dochodów w sektorze, ułatwienie dostępu do edukacji i szkolenia, wzrost zatrudnienia i wydajności pracy oraz poprawę zdrowotności mieszkańców Polski.

Przez podniesienie jakości życia, rozumie się istotną poprawę stanu i wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli, możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej i społecznej, życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym, uczestnictwo w kulturze i turystyce, przynależność do zintegrowanej, pomocnej wspólnoty lokalnej, umożliwiającej lepszą harmonizację życia

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

rodzinnego

i zawodowego oraz aktywność w ramach społeczeństwa obywatelskiego.

Cel główny oraz problemy społeczno - gospodarcze, wynikające z opóźnień rozwojowych oraz niedoinwestowania polskiej gospodarki, pozwalają wyodrębnić priorytety, określające główne obszary działań, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie celów Strategii Rozwoju Kraju.

Priorytetami są:

- wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki,
- poprawa stanu infrastruktury: technicznej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa,
- rozwój obszarów wiejskich,
- rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

Realizacja strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020 jest spójna z głównym celem Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015, który przez podniesienie poziomu życia mieszkańców gminy Człuchów ułatwi dostęp do edukacji, szkoleń, wzrostu zatrudnienia, wydajności pracy i poprawę zdrowotności mieszkańców gminy.

Narodowa Strategia Spójności 2007-2013

Zakładanym efektem strategii proponowanej w Narodowej Strategii Spójności jest znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców Polski i osiągnięcie spójności gospodarczej z innymi krajami UE.

Do 2013 roku Polska i jej regiony powinny stać się miejscem atrakcyjnym dla inwestowania, życia i pracy. Oznacza to znaczącą poprawę jakości i dostępności drogowej infrastruktury transportowej oraz infrastruktury środowiska.

Polska gospodarka dzięki zwiększaniu przez przedsiębiorstwa przemysłowe nakładów na działalność innowacyjną stanie się gospodarką nowoczesną.

Celem strategicznym Narodowej Strategii Spójności jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Realizacja celu strategicznego będzie odbywać się poprzez horyzontalne cele szczegółowe. Zdefiniowane one zostały w odpowiedzi na wyzwania odnowionej Strategii Lizbońskiej oraz na podstawie wniosków wynikających z analizy słabych i mocnych stron polskiej gospodarki, także szans i zagrożeń przed nią stojących.

W świetle tych założeń przyjęto następujące **cele szczegółowe**:

- Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa;
- Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej;
- Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski;
- Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług;
- Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Obok działań o charakterze prawnym, finansowym i instytucjonalnym, cele NSS będą realizowane za pomocą programów i projektów współfinansowanych ze strony instrumentów strukturalnych, tj.:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ) – EFRR i FS,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG) – EFRR,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) – EFS,
- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) – EFRR,
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW) – EFRR,
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna (PO PT) – EFRR,
- Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej (PO EWT) – EFRR.

Realizacja strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020 jest spójna z celem strategicznym Narodowej Strategii Spójności 2007-2013 tj. tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013 (PO IG) jest jednym z instrumentów realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 (NSRO). Wszystkie osie priorytetowe PO IG mają na celu wspieranie innowacyjności oraz działań, które wspomagają innowacyjność. Przez innowacyjność w PO IG rozumie się wdrożenie nowości do praktyki gospodarczej. Uszczegóławiając tę definicję, przez innowację rozumie się wprowadzenie do praktyki nowego lub znacząco ulepszanego rozwiązania w odniesieniu do produktu (towaru lub usługi), procesu, marketingu lub organizacji. Zgodnie z zakresem definicji nowej inwestycji zawartej w rozporządzeniu 1628/2006 w ramach PO IG wspierane będą przede wszystkim inwestycje, w wyniku których powstaną nowe lub znacząco ulepszone produkty.

Cel główny Programu zdefiniowano jako:

Rozwój polskiej gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsiębiorstwa.

W ramach programu realizowane będą następujące **priorytety**:

Badania i rozwój nowoczesnych technologii:

Celem osi priorytetowej 1 jest zwiększenie znaczenia sektora nauki w gospodarce poprzez realizację prac B+R w najważniejszych kierunkach dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także zwiększenie zapotrzebowania gospodarki na wysokie technologie bazujące na wynikach prac B+R.

Infrastruktura sfery B+R:

Celem osi priorytetowej 2 jest wzrost konkurencyjności polskiej nauki dzięki konsolidacji oraz modernizacji infrastruktury naukowo-badawczej i informatycznej najlepszych jednostek naukowych działających w Polsce.

Kapitał dla innowacji:

Celem osi priorytetowej 3 jest zwiększenie liczby nowopowstałych przedsiębiorstw innowacyjnych, a także zwiększenie dostępu do zewnętrznych źródeł ich finansowania.

Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia:

Celem osi priorytetowej 4 jest podniesienie poziomu konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wzmocnienie popytu na nowe lub nowoczesne rozwiązania w gospodarce.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Dyfuzja innowacji:

Celem osi priorytetowej 5 jest zapewnienie przedsiębiorcom wysokiej jakości usług służących wzmocnieniu oraz wykorzystaniu ich potencjału innowacyjnego oraz tworzenie korzystnych warunków współpracy, które przyczynią się do wzmocnienia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw.

Polska gospodarka na rynku międzynarodowym:

Celem osi priorytetowej 6 jest wzmocnienie marki „Polska” przez promocję Polski jako kraju atrakcyjnego pod względem inwestycyjnym i turystycznym, a także jako miejsca nawiązywania wartościowych kontaktów gospodarczych.

Budowa i rozwój społeczeństwa informacyjnego - budowa elektronicznej administracji:

Celem osi priorytetowej 7 jest rozwój aplikacji informatycznych na potrzeby przedsiębiorców – głównie z zakresu gospodarki, handlu oraz nauki - w celu zwiększenia innowacyjności przedsiębiorstw oraz konkurencyjności polskiej gospodarki.

Społeczeństwo informacyjne - zwiększanie innowacyjności gospodarki:

Celem osi priorytetowej 8 jest stymulowanie rozwoju gospodarki elektronicznej poprzez wspieranie tworzenia nowych, innowacyjnych eUsług, innowacyjnych rozwiązań elektronicznego biznesu oraz zmniejszanie technologicznych, ekonomicznych i mentalnych barier wykorzystywania eUsług w społeczeństwie.

Pomoc techniczna:

Celem osi priorytetowej 9 jest zapewnienie wsparcia dla procesu zarządzania, wdrażania i monitorowania PO IG oraz efektywnego, zgodnego z prawem i politykami wspólnotowymi, wykorzystania finansowego wkładu UE oraz środków krajowych.

Realizacja strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020 jest spójna z celem głównym osi priorytetowej 6 której celem jest wzmocnienie marki „Polska” przez promocję Polski jako kraju atrakcyjnego pod względem inwestycyjnym i turystycznym, a także jako miejsca nawiązywania wartościowych kontaktów gospodarczych.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Celem PO KL jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, poprawę stanu zdrowia osób pracujących, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa.

PO KL będzie służył przyspieszeniu rozwoju społeczno - gospodarczego Polski, wzrostowi zatrudnienia oraz zwiększeniu spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej z krajami Unii Europejskiej Program Operacyjny Kapitał Ludzki stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Wyzwania te to: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji dla wzrostu oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. W ramach PO KL przewiduje się możliwość realizacji projektów w dwóch głównych trybach: systemowym i konkursowym. W trybie systemowym projekty są realizowane przez beneficjentów imiennie wskazanych w Programie lub dodatkowych dokumentach stanowiących jego uszczegółowienie. Natomiast w trybie konkursowym projekty będą mogły realizować wszystkie podmioty m.in.: instytucje rynku, instytucje promocji i integracji społecznej, instytucje szkoleniowe, jednostki administracji rządowej

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

i samorządowej, przedsiębiorców, instytucje otoczenia biznesu, organizacje pozarządowe, instytucje systemu oświaty. Jednostki składające wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki mają szansę otrzymać bezzwrotną pomoc finansową na realizację całego planowanego przedsięwzięcia.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki składa się z 10 Priorytetów, realizowanych równolegle na poziomie centralnym i regionalnym. W ramach komponentu centralnego (Priorytety I-V) wsparcie realizowane będzie głównie na rzecz zwiększenia efektywności struktur i systemów instytucjonalnych, natomiast środki komponentu regionalnego (Priorytety VI-IX), zostaną przeznaczone na wsparcie dla osób i poszczególnych grup społecznych. Realizacja Priorytetu X Pomoc techniczna pozwoli na sprawne wdrażanie i monitorowanie postępów realizacji Programu oraz promocję Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce.

MPiPS pełni w PO KL rolę Instytucji Pośredniczącej w Priorytetach I i II oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia (Wdrażającej) w Priorytecie V.

Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna

Cel priorytetu

- Podniesienie potencjału instytucji działających w obszarze rynku pracy, integracji i pomocy społecznej
- Upowszechnienie i wdrażanie ogólnopolskich i ponadregionalnych programów wspierających zatrudnienie i integrację społeczną
- Wsparcie metodyczno - techniczne dla publicznych służb zatrudnienia i jednostek organizacyjnych pomocy społecznej

Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału administracyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących

Cel priorytetu

- Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez zwiększenie inwestowania w kapitał ludzki przedsiębiorstw
- Poprawa jakości i dostępności usług szkoleniowo-doradczych wspierających rozwój przedsiębiorczości
- Wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących poprzez opracowywanie programów profilaktycznych, podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego, oraz programów wspierających powrót do pracy

Priorytet V Dobre rządzenie

Cel priorytetu

- Podniesienie potencjału administracji publicznej w obszarze stanowienia prawa oraz wzmacnianie zdolności administracji publicznej i wymiaru sprawiedliwości do świadczenia usług wysokiej jakości.
- Wspieranie współpracy administracji publicznej i sektora pozarządowego w zakresie realizacji zadań publicznych.

Priorytet X Pomoc techniczna

Cel Priorytetu

- zapewnienie właściwego zarządzania, wdrażania oraz promocji Europejskiego Funduszu Społecznego,
- zapewnienie adekwatnego potencjału administracyjnego dla zarządzania funduszami UE,
- wsparcie procesów zarządzania i wdrażania programu oraz również efektywne wykorzystanie zasobów UE i krajowych, zgodnie z prawem i polityką Wspólnoty, poprzez:

* utrzymanie wysokiej jakości i spójności działań związanych z wdrażaniem Programu

* zagwarantowanie zgodności wdrażanych projektów z regulacjami i polityką Wspólnot

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

* wprowadzenie i realizację odpowiednich procedur zarządzania i kontroli, zgodnych ze standardami Komisji Europejskiej

* organizację systemu informacji, promocji i szkoleń

* wdrożenie i organizację systemu narzędzi informatycznych dla sprawnego zarządzania i wdrażania działań

Realizacja strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020 jest spójna z celem POKL który poprzez podniesienie poziomu wykształcenia ułatwi dostęp do edukacji, szkoleń i wzrostu zatrudnienia.

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

V. STRATEGIA PROGRAMU

1. Cel strategiczny Programu

Cel strategiczny Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 jest powiązany przede wszystkim z:

- Celem strategicznym zawartym w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007-2013⁷⁹, który brzmi:

Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy

i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

- Wizją regionu zawartą w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego⁸⁰, która brzmi:

Województwo pomorskie 2020 roku to znaczący partner w Regionie Bałtyckim – region czystego środowiska; wysokiej jakości życia; rozwoju opartego na wiedzy, umiejętnościach, aktywności i otwartości mieszkańców; silnej i zróżnicowanej gospodarki; partnerskiej współpracy; atrakcyjnej i spójnej przestrzeni; a także kultywowania wielokulturowego dziedzictwa oraz tradycji morskich i wolnościowych.

Wpisujący się w powyższe zapisy, a także wynikający z przeprowadzonej diagnozy i analizy SWOT,

Cel strategiczny Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

jest następujący:

Poprawa konkurencyjności gospodarczej, spójności społecznej i dostępności przestrzennej

województwa przy zrównoważonym wykorzystaniu specyficznych cech potencjału gospodarczego i kulturowego regionu oraz przy pełnym poszanowaniu jego zasobów przyrodniczych

Cele Szczegółowe Programu

Cel strategiczny Programu będzie realizowany przez następujące **Cele Szczegółowe**:

1. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki oraz wzrost kompetencji mieszkańców.
2. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej ośrodków miejskich i usprawnienie powiązań między nimi.
3. Poprawa atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej.
4. Przełamywanie barier strukturalnych na obszarach o niższym potencjale rozwojowym.

Cele 1 i 3 mają **charakter horyzontalny**, tzn. będą realizowane na obszarze całego województwa. Ich ukierunkowanie sprzyjać będzie przede wszystkim utrwaleniu i wzmocnieniu procesów rynkowych związanych z restrukturyzacją i unowocześnieniem gospodarki regionu. RPO WP może pełnić rolę katalizatora w procesie tworzenia nowych, trwałych miejsc pracy, zwłaszcza w tych sektorach gospodarki, które będą decydowały o konkurencyjności województwa. Chodzi tu głównie o:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- rozwój branż opartych na wiedzy (innovacyjnych), w tym także usług o wysokiej wartości dodanej (w takich dziedzinach jak logistyka, ICT, przemysł kultury, turystyka);
- poprawę efektywności funkcjonowania sfery usług publicznych decydujących w dużej mierze o poziomie jakości życia, a także o zdolności regionu do przyciągania zewnętrznych czynników rozwoju (takich jak inwestorzy, instytucje otoczenia gospodarczego, turyści, naukowcy, studenci).

Cele 2 i 4 są zorientowane przestrzennie i będą realizowane w określonych obszarach regionu. Chodzi tu w szczególności o:

- ośrodki miejskie

realizacja Celu 2 skupiać się będzie przede wszystkim na tych miastach, które pełnią rolę

subregionalnych i regionalnych ośrodków rozwojowych; zaliczamy do nich miasta o liczbie mieszkańców przekraczającej 35 tysięcy – są to: Gdańsk, Gdynia, Słupsk, Tczew, Starogard Gdański, Wejherowo, Rumia, Sopot, Chojnice, Malbork, Kwidzyn, Lębork⁸⁴.

Wskazana wyżej lista miast nie będzie ulegała zmianom w trakcie realizacji Programu.

- obszary o niższym potencjale rozwojowym położone poza ww. kluczowymi ośrodkami miejskimi realizacja Celu 4 skupiać się będzie przede wszystkim na tzw. **obszarach słabych strukturalnie** rozumianych jako gminy (NTS 5) charakteryzujące się niekorzystnymi wskaźnikami w zakresie:

1) dochodów własnych,

2) bezrobocia,

3) odsetka osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w stosunku do średniej dla wszystkich gmin wiejskich, wiejsko-miejskich i miast do 35 tys.

mieszkańców w województwie pomorskim.

Listę obszarów słabych strukturalnie ustalono wg danych statystycznych pochodzących ze statystyki publicznej, dostępnych na początek roku 2007⁸⁵. W oparciu o te dane będzie ona obowiązywać do końca 2010 roku, kiedy nastąpi jej aktualizacja.

Cel 1. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki oraz wzrost kompetencji mieszkańców

Cel ten będzie skupiał się na realizacji przedsięwzięć w następujących Obszarach Tematycznych:

a) Poprawa konkurencyjności i innowacyjności MŚP

Finansowe instrumenty wspierania MŚP będą miały formę bezpośrednią i pośrednią. Dotacje będą ukierunkowane na inwestycje w przedsiębiorstwach tworzących nowe miejsca pracy, jak też na przedsięwzięcia innowacyjne w firmach o wysokim potencjale rozwojowym i dużej zdolności do konkurowania na rynku krajowym i zagranicznym. Istotnym elementem realizowanych inwestycji powinno być ukierunkowanie na podnoszenie efektywności wykorzystania surowców i energii. Pośrednie wsparcie dla przedsiębiorstw będzie polegało na tworzeniu i wzmacnianiu takich instrumentów, jak wyspecjalizowane fundusze pożyczkowe, poręczeniowe czy też inne instrumenty wsparcia kapitałowego.

Sektor MŚP w województwie będzie wsparty poprzez lepszy dostęp do wyspecjalizowanych usług doradczych. Usługi te będą organizowane przez instytucje otoczenia biznesu w sposób systemowy i przejrzysty, odpowiadając na realne zapotrzebowanie przedsiębiorstw. Istotnym elementem warunkującym sprawne funkcjonowanie sfery otoczenia biznesu w regionie będzie rozwijana sieć innowacji, obejmująca instytucje zajmujące się generowaniem i skutecznym transferem rozwiązań innowacyjnych ze sfery badawczo-rozwojowej do sfery gospodarczej. Ważna z punktu widzenia efektywności sfery otoczenia przedsiębiorstw będzie także

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

promocja gospodarcza regionu, która z jednej strony służyć będzie przyciągnięciu zewnętrznych firm (inwestorów), a z drugiej – ułatwiać będzie nawiązywanie pomorskim firmom międzynarodowych kontaktów gospodarczych.

b) Budowa społeczeństwa wiedzy

Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego w regionie będzie realizowane poprzez wsparcie dla rozwoju infrastruktury dydaktycznej i naukowo-dydaktycznej w szkołach wyższych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na podnoszenie potencjału uczelni w zakresie jakości kształcenia i dostosowania jego kierunków do realnych potrzeb rynku pracy w warunkach dynamicznych zmian gospodarczych. Wiąże się to zarówno z tworzeniem nowoczesnej i elastycznej oferty edukacyjnej na poziomie studiów wyższych, jak również z realizacją potrzeb dotyczących rozwoju różnorodnych (w tym specjalistycznych), atrakcyjnych i dostępnych usług w zakresie kształcenia ustawicznego.

Poprawa dostępu do wiedzy i informacji nastąpi dzięki tworzeniu lepszych warunków infrastrukturalnych dla upowszechniania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, a także dzięki finansowaniu rozwoju usług elektronicznych dla ludności i biznesu. Szczególnie istotna będzie tu znacząca poprawa sytuacji na obszarach poza głównymi ośrodkami miejskimi województwa.

Cel 2. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej ośrodków miejskich i usprawnienie powiązań między nimi

Cel ten będzie skupiał się na realizacji przedsięwzięć w następujących Obszarach Tematycznych:

a) Wzmocnienie potencjału rozwojowego największych miast

Atrakcyjność inwestycyjna, osiedleńcza i turystyczna miast będzie ulegać poprawie dzięki usprawnieniu ich systemów transportowych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na transport zbiorowy, a także dzięki podejmowaniu kompleksowych inicjatyw w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych i modernizacji przestrzeni miejskich (zwłaszcza publicznych), które będą sprzyjać lokowaniu bądź wzmocnieniu funkcji metropolitalnych i ponadmiejskich.

b) Poprawa spójności i efektywności systemu transportowego

System transportowy województwa wymaga modernizacji i rozwoju sieci drogowej oraz sieci kolejowej o znaczeniu regionalnym, a także usprawnienia istotnych węzłów transportowych. Realizowane przedsięwzięcia będą przyczyniać się do poprawy spójności przestrzennej województwa, do sprawniejszego powiązania układu regionalnego z krajowym i europejskim systemem transportowym, jak również do lepszego wykorzystania potencjału gospodarczego poszczególnych obszarów, a także do poprawy bezpieczeństwa w transporcie.

Cel 3. Poprawa atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej

Cel ten będzie skupiał się na realizacji przedsięwzięć w następujących Obszarach Tematycznych:

a) Poprawa jakości środowiska

Przedsięwzięcia inwestycyjne w regionie będą ukierunkowane na realizację postanowień Traktatu Akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej w zakresie gospodarki odpadami. Istotne będą też inwestycje związane z uporządkowaniem gospodarki wodnej w pewnych częściach regionu. Uzupełnieniem ww. działań będą inicjatywy w zakresie kompleksowego monitoringu stanu środowiska. Pozytywne efekty środowiskowe oczekiwane są także dzięki realizacji projektów ukierunkowanych na lepsze wykorzystanie bogatych zasobów energii odnawialnej w regionie, a także na wdrażanie rozwiązań umożliwiających oszczędniejsze gospodarowanie energią.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

b) Wykorzystanie potencjału turystycznego

Atrakcyjność turystyczna regionu jest traktowana jako jeden z istotniejszych czynników jego trwałego rozwoju. Będzie ona wzmocniana poprzez zrównoważone wykorzystanie bogactwa środowiska przyrodniczego i kulturowego regionu. Realizowane przedsięwzięcia będą ukierunkowane na dywersyfikację oferty turystycznej, obejmując ogólnie dostępną infrastrukturę turystyczną, obiekty dziedzictwa kulturowego, obszary cenne przyrodniczo, a także tworzenie i promocję (sieciowych) produktów turystycznych. Realizowane przedsięwzięcia będą wspierane poprzez budowę zintegrowanego systemu informacji turystycznej.

c) Zdrowie mieszkańców

Stan zdrowia mieszkańców regionu sprawia, że niezbędna jest realizacja przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę dostępności i jakości usług ochrony zdrowia, zwłaszcza w zakresie profilaktyki, diagnostyki i terapii chorób nowotworowych, chorób układu sercowo-naczyniowego oraz cukrzycy. Istotna dla lepszego funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, a w szerszej perspektywie – dla podniesienia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców województwa, będzie integracja regionalnego systemu ratownictwa, którego element stanowiło będzie ratownictwo medyczne.

Cel 4. Przelamywanie barier strukturalnych na obszarach o niższym potencjale rozwojowym

Cel ten będzie skupiał się na realizacji przedsięwzięć w następujących Obszarach Tematycznych:

a) Wzmocnienie podstawowej infrastruktury obszarów o niższym potencjale rozwojowym

Przyciąganie inwestycji, kreowanie miejsc pracy i podniesienie jakości życia mieszkańców regionu oznacza konieczność podjęcia działań na rzecz niwelowania przestrzennych dysproporcji w rozwoju infrastruktury podstawowej, zwłaszcza w relacji miasto-wieś. Przedsięwzięcia w tej mierze będą ukierunkowane głównie na potrzeby lokalne związane z infrastrukturą drogową, gospodarczą i turystyczną. Z kolei w zakresie gospodarki wodno-ściekowej przedsięwzięcia będą związane z realizacją postanowień Traktatu Akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej.

b) Wzmocnienie tkanki społecznej na obszarach o niższym potencjale rozwojowym.

Obszary województwa przeżywające problemy społeczno-gospodarcze, zwłaszcza obszary wiejskie, wymagają wsparcia ukierunkowanego na podnoszenie jakości i dostępności infrastruktury społecznej (m.in. edukacyjnej, sportowej, zdrowotnej). Jednocześnie obszary te wymagają silnego impulsu na rzecz aktywizacji i samoorganizacji społeczności lokalnych wokół małych przedsięwzięć (także infrastrukturalnych), których katalizatorem powinien być przede wszystkim sektor pozarządowy. Podjęcie przedsięwzięć w tych dwóch uzupełniających się kierunkach stwarza szansę na trwałą poprawę jakości życia mieszkańców tych obszarów. Postęp realizacji Celów Szczegółowych Programu będzie badany poprzez określanie postępu realizacji poszczególnych Osi Priorytetowych RPO WP,

z wykorzystaniem przypisanych tym Osiom wskaźników monitorowania.

Realizacja strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020 jest spójna z celem 1 tj. wzrost kompetencji mieszkańców poprzez specjalistyczne szkolenia dla pracowników urzędu gminy oraz jednostek administracyjnych.

Krajowy Plan Strategiczny Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Podstawę realizacji Krajowego Planu Strategicznego, a w konsekwencji instrumentów wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 stanowi koncepcja

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

wielofunkcyjności rolnictwa i obszarów wiejskich. Zakłada ona wzmocnienie ekonomiczne gospodarstw rolnych i wzrost konkurencyjności sektora rolno-spożywczego, z jednoczesnym zapewnieniem instrumentów na rzecz różnicowania działalności gospodarczej w kierunku pozyskania i stworzenia alternatywnych źródeł dochodów mieszkańców wsi.

Przyczyni się ona do polepszenia jakości życia na obszarach wiejskich poprzez rozwinięcie sektora podstawowych usług na rzecz ludności, jak również będzie stanowić alternatywę dla obecnie dominującej roli obszarów wiejskich, jaką jest produkcja żywności. Ze względu na wolny charakter zmian strukturalnych jakie zachodzą w sektorze oraz znaczną liczbę gospodarstw konieczne jest uwzględnienie potrzeb różnych grup gospodarstw rolnych przy planowaniu instrumentów wsparcia. Równie ważnym aspektem dla obszarów wiejskich w Polsce, poza funkcjami ekonomicznymi i dobrymi warunkami dla rozwoju społecznego jest ich rola w zachowaniu i odtwarzaniu walorów krajobrazowych oraz zasobów przyrody, tj. zachowanie dobrego stanu ekologicznego wód i gleb, bogactwa siedlisk i różnorodności biologicznej, a także dziedzictwa kulturowego wsi. Priorytety krajowe odzwierciedlają potrzeby Polski w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ustanawiają podstawowe sfery, wokół których zostaną zaprogramowane szczegółowe instrumenty wsparcia w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013. W tym celu wyznaczono 4 podstawowe osie:

Oś 1: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego.

W tym celu zostaną zaplanowane działania wspierające proces restrukturyzacji gospodarstw rolnych i wzmocnienie kapitału rzeczowego przy możliwości ograniczenia wsparcia dla gospodarstw największych.

Oś 2: Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich.

Cel ten będzie realizowany poprzez bezpośrednie działania związane z odpowiednimi praktykami rolniczymi w obrębie gospodarstwa, takimi jak: promowanie zrównoważonego sposobu gospodarowania, odpowiednie użytkowanie gleb i ochrona wód, kształtowanie struktury krajobrazu, przywracanie walorów lub utrzymanie stanu cennych siedlisk użytkowanych rolniczo.

Oś 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej.

Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich jest celem, który łączy się zarówno z podstawowymi kierunkami rozwoju ekonomicznego i społecznego gospodarstw rolnych poprzez wzmocnienie potencjału ekonomicznego, restrukturyzację i modernizację, jak i z dobrymi warunkami do życia pod względem jakości środowiska i krajobrazu, infrastruktury społecznej i technicznej.

Oś 4: Leader.

LEADER jest podejściem przekrojowym, umożliwiającym realizowanie i wdrażanie celów przede wszystkim Osi 3.

Celem Osi 4 jest aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich poprzez budowanie potencjału społecznego na wsi, zwiększenie potencjału zdobywania środków finansowych i ich wykorzystania, a także polepszenie zarządzania lokalnymi zasobami i ich waloryzacja.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013

Podstawą realizacji założeń strategicznych Programu opisanych w Krajowym Planie Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 będą działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w ramach czterech osi priorytetowych. Wszystkie te działania będą współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ze środków krajowych przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej. Priorytety Wspólnotowe dla poszczególnych obszarów, odpowiadających osiom priorytetowym, mają charakter uniwersalny w obrębie danej osi i przekładają się na bardziej szczegółowo ujęte priorytety krajowe. W ramach priorytetowych kierunków wsparcia obszarów wiejskich UE, zdefiniowano cztery osie:

Oś 1: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego.

Oś 2: Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich.

Oś 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej.

Oś 4: Leader.

LEADER jest podejściem przekrojowym, umożliwiającym realizowanie i wdrażanie celów przede wszystkim Osi 3.

Szczegółowe priorytety określone na poziomie krajowym, bezpośrednio związane z wybranymi do realizacji działaniami, wpisują się w politykę obszarów wiejskich na poziomie wspólnotowym i odzwierciedlają jej podstawowe cele.

Oś 1 obszar: konkurencyjność.

Priorytety Wspólnotowe to:

- Kapitał ludzki,
- Transfer wiedzy,
- Modernizacja, innowacja, jakość żywności i przetwórstwa,
- Kapitał rzeczowy.

Priorytety Polski to:

- Wzrost potencjału ludzkiego,
- Poprawa przygotowania zawodowego,
- Poprawa jakości i wydajności produkcji rolnej i leśnej,
- Poprawa współpracy i koncentracji zaopatrzenia oraz przetwórstwa,
- Przygotowanie do wdrażania zasady cross-compliance,
- Poprawa infrastruktury na obszarach wiejskich.

Oś 2 obszar: środowisko.

Priorytety Wspólnotowe to:

- Ochrona różnorodności biologicznej,
- Ochrona gleb i wód,
- Przeciwdziałanie negatywnym zmianom klimatu.

Priorytety Polski to:

- Ochrona różnorodności biologicznej,
- Ochrona środowiska w tym gleb i wód,
- Zwiększenie lesistości.

Oś 3 obszar: jakość życia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Priorytety Wspólnotowe to:

- Poprawa warunków życia,
- Poprawa możliwości zatrudnienia.

Priorytety Polski to:

- Poprawa poziomu życia,
- Ułatwienie dostępności usług,
- Poprawa infrastruktury na terenach wiejskich,
- Wspieranie przedsiębiorczości i tworzenie pozarolniczych miejsc pracy,
- Wdrażanie lokalnych strategii.

Oś 4 obszar: lokalne społeczności.

Priorytety Wspólnotowe to:

- Poprawa zarządzania

Priorytety Polski to:

- Tworzenie lokalnych partnerstw,
- Wdrażanie lokalnych strategii.

Działania realizowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 będą miały znaczący wpływ na beneficjentów i na obszary wiejskie (w szerszym kontekście) poprzez oddziaływania ekonomiczno - społeczne oraz środowiskowe.

Instrumenty dostępne w ramach poszczególnych osi uzupełniają się wzajemnie i w sposób synergiczny mogą pozytywnie oddziaływać na mieszkańców obszarów wiejskich.

Główne oddziaływania synergiczne pomiędzy osiami zostały przedstawione poniżej:

Oś 1 i Oś 2 - szkolenia i doradztwo dla rolników w zakresie ochrony środowiska, które wiążą się z inwestycjami prośrodowiskowymi, umożliwiają wytwarzanie produktów o wysokiej jakości (np. ekologicznych) i ochronę środowiska;

Oś 1 i Oś 3 – zwiększenie wartości dodanej produkcji rolnej (przetwórstwo) i tworzenie miejsc pracy, produkty wysokiej jakości i turystyka (różnicowanie), różnicowanie działalności i wykorzystanie doradztwa;

Oś 1 i Oś 3 – wsparcie dla wykorzystania energii odnawialnej, przeciwdziałanie zmianom klimatu;

Oś 2 i Oś 3 – ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej ma wpływ na różnicowanie (np. turystyka) oraz na jakość życia (poprawa jakości wody, środowiska i krajobrazu), usługi dla ludności (np. gospodarka wodno - ściekowa) – wpływają na środowisko;

Oś 3 i Oś 1 – tworzenie dostępu do rynku i warunków do działania przedsiębiorstw, usługi dla ludności, infrastruktura, jakość życia, tworzenie nowych miejsc pracy w osi 3 zmniejsza nadwyżkę siły roboczej w rolnictwie;

Oś 4 a pozostałe osie – aktywizacja lokalnych społeczności wpływa na realizację celów wszystkich osi, np. ochrona krajobrazu czy wartości kulturowych, wytwarzanie lokalnych produktów tradycyjnych wpływa na podtrzymanie i rozwój tożsamości społeczności lokalnej.

Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju (zwana dalej Koncepcją) jest podstawowym dokumentem określającym politykę państwa w dziedzinie przestrzennego zagospodarowania kraju w perspektywie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

najbliższych dwudziestu lat (w horyzoncie 2025 r). Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa zadania, jakie ma do spełnienia Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju.

Zadaniami tymi są:

1. Stworzenie ram dla różnych innych dokumentów i działań.
2. Określenie konkretnych elementów struktury przestrzennej.

Ponadto Koncepcja określa wymagania z zakresu ochrony środowiska i zabytków, z uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie. Koncepcja ma także znaczenie informacyjno - edukacyjne oraz postulatywne.

W warstwie postulatywnej Koncepcja formułuje zalecenia pod adresem układu instytucjonalnego gospodarki przestrzennej oraz sugestie zmian w systemie prawa określającego zagospodarowanie przestrzenne i planowanie przestrzenne. Z zadań Koncepcji określonych w ustawie wynika, że powinna ona ograniczać się do zagadnień przestrzennych i nie dublować się z innymi dokumentami strategicznymi opracowywanymi na szczeblu ogólnokrajowym, jak narodowe strategie rozwoju regionalnego (długofalowa i średniookresowa) czy Narodowy Plan Rozwoju. Koncepcja powinna być zgodna z tymi dokumentami, a jej cele i założenia powinny być współbieżne z rozstrzygnięciami tam zawartymi – powinna jednak selektywnie ograniczać się do problematyki przestrzennej, szczególnie w warstwie pozytywnej, wskazującej na przyszłe działania państwa.

Polityka Ekologiczna Państwa 2007-2010

„Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010” została sporządzona jako realizacja ustaleń ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

Podstawowym warunkiem skutecznej realizacji polityki ekologicznej państwa jest respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w strategiach i politykach w poszczególnych dziedzinach gospodarowania, tj. uwzględnianie przy sporządzaniu tych strategii, polityk oraz ich programów wykonawczych, na równi z celami gospodarczymi i społecznymi właściwymi dla danego sektora, również celów ekologicznych. Dotyczy to energetyki, przemysłu, transportu, gospodarki komunalnej i budownictwa, rolnictwa, leśnictwa, turystyki i innych dziedzin działalności, które okazują presję na środowisko w formie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jego zasobów oraz generowania zanieczyszczeń i/ lub szkodliwych oddziaływań fizycznych. Instrumentem wspierającym lub wymuszającym ekologizację polityk sektorowych będą strategiczne oceny ich oddziaływania na środowisko, wykonywane przede wszystkim dla polityk i programów wymaganych ustawowo. Wśród metod realizacji celów polityki ekologicznej państwa w ramach polityk sektorowych, priorytet będzie miało stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają kojarzyć efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi.

Strategia Rozwoju Edukacji Narodowej 2007-2013

Celem głównym rozwoju edukacji w Polsce jest podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa (tak, by wykształcenie co najmniej średnie stało się bardziej powszechne) przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia.

Równocześnie konieczne jest stałe podnoszenie poziomu kwalifikacji osób dorosłych, przede wszystkim kwalifikacji zawodowych oraz ogólnych kompetencji niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym społeczeństwie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Strategia systemu edukacji na lata 2007-2013 zakłada, że edukacja w Polsce jako integralny system kształcenia (umożliwianie zdobycia wiedzy i umiejętności) oraz wychowania (kształtowanie i promowanie postaw) będzie: ułatwiać każdemu realizację aspiracji zawodowych, wykorzystanie możliwości oraz rozwój własny, przygotowywać do aktywnego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym, kulturalnym i gospodarczym - w wymiarze lokalnym, narodowym i globalnym, skutecznie przeciwdziałać wykluczeniu i marginalizacji osób oraz grup społecznych, reagować na zmiany związane z rozwojem nauki, nowoczesnych technologii i globalizację, szybko i elastycznie dostosowywać się do zmian zachodzących na rynku pracy.

Realizacja strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020 jest spójna z głównym celem Strategii Rozwoju Edukacji Narodowej 2007-2013, który przyczyni się do podniesienia poziomu wykształcenia społeczeństwa.

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury 2004- 2020

Opracowana przez Ministerstwo Kultury Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 -2020 ma służyć kształtowaniu polityki kulturalnej oraz rozwojowi kultury w regionach.

W ramach prac nad Narodową Strategią Rozwoju Kultury na lata 2004-2020 sformułowano następujący **cel strategiczny**:

ZRÓWNOWAŻENIE ROZWOJU KULTURY W REGIONACH.

Cele cząstkowe to:

- wzrost efektywności zarządzania sferą kultury,
- wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie organizacji działalności kulturalnej i w systemie upowszechniania kultury,
- zmniejszenie dysproporcji regionalnych w rozwoju kultury,
- wzrost uczestnictwa i wyrównywanie szans w dostępie do szkolnictwa artystycznego, dóbr i usług kultury,
- poprawa warunków działalności artystycznej,
- efektywna promocja twórczości,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków,
- zmniejszenie luki cywilizacyjnej poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury kultury.

Realizacja strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020 jest spójna z celem cząstkowym w zakresie efektywnej promocji twórczości oraz zachowania dziedzictwa kulturowego.

Strategia Rozwoju Sportu (2007 -2015)

Strategia Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2015 jest dokumentem wytyczającym kierunki działań dla kultury fizycznej i sportu. Określa realizację celów i zadań, które mają doprowadzić do znaczącej poprawy stanu polskiego sportu.

Główny cel strategiczny: **AKTYWNE I SPRAWNE SPOŁECZEŃSTWO** będzie realizowany poprzez zadania ujęte w 3 priorytetach:

I. Priorytet: popularyzacja sportu dla wszystkich.

Zakres priorytetu obejmuje szeroką problematykę działań mających wpływ na rozwój fizyczny i osobowościowy człowieka, jego zdrowie i jakość życia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Celem strategii w realizacji tego priorytetu jest osiągnięcie optymalnego poziomu utrwalenia zachowań prozdrowotnych społeczeństwa w różnych grupach wiekowych, środowiskowych i zawodowych.

II. Priorytet: wzrost poziomu wyników sportowych.

Zagadnienia wchodzące w zakres tego priorytetu obejmują swoim zasięgiem szeroko rozumiany sport kwalifikowany, zarówno ten na najwyższym poziomie, jak i sport młodzieżowy, akademicki i paraolimpijski. Sukcesy sportowców na arenach międzynarodowych, a w szczególności w rywalizacji olimpijskiej przyczyniają się do upowszechniania sportu w świadomości społecznej. Podnosi się prestiż państwa na arenie międzynarodowej. Zwiększa się tym samym zainteresowanie dzieci i młodzieży zorganizowanymi formami aktywności fizycznej, co przyczynia się do szybszego rozwoju poszczególnych dyscyplin sportowych.

III. Priorytet: rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.

Bez nowoczesnej bazy sportowo-rekreacyjnej nie jest możliwe odniesienie pełnego sukcesu sportowego i upowszechnienie sportu. Celem priorytetu jest zmniejszenie dystansu, jaki w tej dziedzinie dzieli Polskę od krajów europejskich. Szczególnie problem ten dotyczy stadionów piłkarskich, pełnowymiarowych basenów pływackich i ogólnodostępnych obiektów rekreacyjnych. Planowane obiekty muszą mieć najwyższy standard wykonawczy, spełniający normy międzynarodowych federacji sportowych. Zakłada się wyrównanie wieloletnich zaniedbań w małych miastach i na wsi. Strategia zakłada wzmocnienie inwestycji strategicznych likwidując zaniedbania i wzmacniając infrastrukturę czołowych dyscyplin olimpijskich.

Realizacja strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020 jest spójna z Priorytetem I popularyzacja sportu dla wszystkich.

Strategia Rozwoju Transportu (2007- 2013)

Przyjmuje się, że jakość systemu transportowego jest jednym z czynników decydujących o warunkach życia mieszkańców, o rozwoju gospodarczym kraju i regionów. Bez dobrze rozwiniętej sieci transportowej nie można mówić o konkurencyjności gospodarki.

Transport jest również warunkiem koniecznym swobodnego przepływu towarów i usług. Jednocześnie niezbędne jest zapewnienie równowagi w systemie transportowym między aspektami: społecznym, gospodarczym, przestrzennym i ekologicznym.

Strategia podkreśla znaczenie rozbudowanej sieci transportowej na bazie wysokiej jakości jej infrastruktury oraz uwzględniając potrzebę równoważenia różnych aspektów rozwoju transportu. Strategia przyjęła w dziedzinie transportu cele, które powinny zapewniać:

- poprawę bezpieczeństwa drogowego i nadanie temu bezpieczeństwu znaczenia priorytetowego,
- zapobieganie zagęszczaniu dróg i przeniesienie obciążeń transportowych na kolejnictwo i śródlądowe drogi wodne,
- przeciwdziałanie zagęszczeniu dróg powietrznych dzięki urzeczywistnieniu idei stworzenia jednego europejskiego nieba,
- wspieranie praw pasażerów poprzez umiejscowienie potrzeb użytkowników transportu w centrum strategii i zapewnienie skutecznego respektowania praw pasażerów,
- realizację dużych inwestycji infrastrukturalnych zgodnych z opracowaną Paneuropejską Siecią Transportową,
- podwyższanie poziomu jakości usług transportowych,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- wprowadzenie nowoczesnych metod zarządzania transportem.

Jako podstawowy cel polityki transportowej państwa przyjmuje się zdecydowaną poprawę jakości systemu transportowego, jego rozbudowę zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Dla jego osiągnięcia sformułowano sześć celów szczegółowych:

- poprawa dostępności transportowej i jakości transportu, jako czynnik poprawy warunków życia i usuwania barier gospodarczych,
- poprawa konkurencyjności gospodarki polskiej, jako kluczowy instrument rozwoju gospodarczego,
- poprawa efektywności funkcjonowania systemu transportowego,
- integracja systemu transportowego w układzie gałęziowym i terytorialnym,
- poprawa bezpieczeństwa prowadząca do radykalnej redukcji liczby wypadków i ograniczenia ich skutków (zabici i ranni) oraz – w rozumieniu społecznym – do poprawy bezpieczeństwa osobistego użytkowników transportu i ochrony ładunków,
- ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko warunków życia.

Realizacja strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020 jest spójna z celem szczegółowym Strategii Rozwoju Transportu (2007- 2013), który zakłada poprawę dostępności transportowej.

Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013

Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 oraz perspektywiczna prognoza transformacji społeczeństwa informacyjnego do roku 2020 - dokument przyjęty przez Radę Ministrów 29 czerwca 2005 r. Diagnoza stanu informatyzacji w Polsce wyraźnie pokazuje, że poziom rozwoju usług elektronicznych świadczonych przez sektor publiczny i prywatny znacząco odbiega od wskaźników Unii Europejskiej. Niezbędne jest podjęcie działań wspierających i stymulujących wdrażanie eUsług w administracji publicznej, biznesie i ochronie zdrowia .Promowane powinny by rozwiązania nowoczesne, innowacyjne w skali europejskiej, oparte w szczególności o praktyczne wykorzystanie efektów programów ramowych badań i rozwoju.

Cele procesu informatyzacji Polski w perspektywie roku 2013 można nakreślić następująco:

- zlikwidowanie zjawiska „wykluczenia cyfrowego” w zagrożonych grupach społecznych i obszarach geograficznych – sprowadzenie do poziomu marginalnego,
- wzrost penetracji wielokanałowego dostępu do szerokopasmowego Internetu do poziomu ponad 90 % powierzchni kraju i co najmniej 75% populacji,
- dalsze wzmocnienie infrastruktury teleinformatycznej nauki umożliwiające aktywne uczestnictwo wszystkich jednostek naukowych w nowych formach aktywności jak np. wirtualne organizacje naukowe,
- stworzenie wewnętrznej, bezpiecznej sieci administracji publicznej (centralnej i samorządowej) docierającej do wszystkich jednostek administracji w całym kraju,
- stworzenie ogólnokrajowych, wielokanałowych zintegrowanych platform świadczenia usług elektronicznych administracji wykorzystujących podpis cyfrowy i identyfikator elektroniczny, w tym platform usług specjalizowanych (jak e - Turystyka, e - Transport),
- wdrożenie systemu identyfikacji obywatela, bazującego na wielofunkcyjnych dokumentach osobistych, stworzenie warunków do uruchomienia systemów e - Demokracji,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- zapewnienie bezpiecznego i skutecznego dostępu on – line do wszystkich rejestrów państwowych i systemów ewidencyjnych administracji publicznej,
- zwiększenie dostępności do systemu usług elektronicznych w Polsce _świadczonych zarówno przez sektor publiczny, jak i prywatny do poziomu co najmniej 80 % usług – w przypadku administracji 100 % usług świadczonych on - line,
- osiągnięcie 95% wskaźnika dostępności i 90% wskaźnika nasycenia dla telewizji cyfrowej,
- zwiększenie dostępności polskich zasobów cyfrowych w wersji wielojęzycznej w Internecie – minimum 80% zasobów dostępnych dodatkowo w przynajmniej jednym języku oficjalnym UE (obok polskiego),
- stworzenie warunków dla powszechności edukacji teleinformatycznej, wzrost liczby użytkowników wykorzystujących Internet w celach szkoleniowych i edukacyjnych do poziomu minimum 75 %,
- wzrost liczby przedsiębiorstw wykorzystujących aplikację eLearning w doskonaleniu zawodowym swoich pracowników do ponad 90 %.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem przygotowywanym przez samorząd województwa, określającym cele i priorytety polityki rozwoju prowadzonej na terenie regionu.

Strategia obejmuje 14 celów strategicznych ujętych w ramach 3 priorytetów. Cele strategiczne mają charakter ogólny i określają pożądane stany lub procesy. Są one doprecyzowane poprzez opis kierunków działań.

Kształt priorytetów i celów strategicznych został określony na podstawie zapisów Strategii przyjętej w lipcu 2000 roku – na podstawie jej dorobku i oceny dotychczasowej realizacji.

KONKURENCYJNOŚĆ	SPÓJNOŚĆ	DOSTĘPNOŚĆ
1. Lepsze warunki dla przedsiębiorczości i innowacji	1. Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej	1. Efektywny i bezpieczny system transportowy
2. Wysoki poziom edukacji i nauki	2. Silne, zdrowe i zintegrowane społeczeństwo	2. Poprawa funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej i teleinformatycznej
3. Rozwój gospodarki wykorzystującej specyficzne zasoby regionalne	3. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	3. Lepszy dostęp do infrastruktury społecznej, zwłaszcza na obszarach strukturalnie słabych
4. Efektywna sfera publiczna	4. Kształtowanie procesów społecznych i przestrzennych dla poprawy jakości życia	4. Zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego
5. Silna pozycja i powiązania Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta w układzie ponadregionalnym, głównie bałtyckim	5. Wzmacnianie subregionalnych ośrodków rozwojowych	

Priorytet I. KONKURENCYJNOŚĆ

Oddziaływanie na silną i trwałą pozycję regionu w skali europejskiej poprzez: rozwój

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

przedsiębiorczości, innowacji i nowych technologii; budowę aktywnego społeczeństwa opartego na wiedzy; poprawę atrakcyjności osiedleńczej, inwestycyjnej i turystycznej.

Cel strategiczny 1

Lepsze warunki dla przedsiębiorczości i innowacji

Opis kierunków działań

- 1) wspieranie rozwoju skoordynowanej sieci instytucji otoczenia biznesu zapewniających dostęp do kapitału oraz trwale podnoszenie gotowości inwestycyjnej firm dzięki sprawnemu systemowi informacji gospodarczej, prawnej i technicznej oraz systemowi kształcenia kadr i doradztwa, w tym także doradztwa proinnowacyjnego;
- 2) tworzenie warunków dla rozwoju innowacyjnych MŚP poprzez wzmacnianie sektora B+R i wzrost efektywności współpracy sfer nauki i gospodarki, m.in. poprzez budowę sprawnych mechanizmów transferu innowacji wspartych odpowiednią infrastrukturą umożliwiającą tworzenie i rozwój firm innowacyjnych;
- 3) promocja postaw rynkowych, innowacyjnych oraz nastawionych na aktywność międzynarodową (w tym eksportową) i ekoefektywność wśród przedsiębiorców, przedstawicieli nauki oraz sektora B+R;
- 4) tworzenie warunków organizacyjnych, administracyjnych, prawnych i finansowych dla powstawania skupisk współpracujących przedsiębiorstw (grup branżowych i klastrów);
- 5) tworzenie korzystnych warunków dla powstawania i rozwoju przedsiębiorstw generujących wysoką wartość dodaną i zatrudnienie, zwłaszcza usługowych;
- 6) inspirowanie i wspieranie tworzenia struktur, mechanizmów i działań umożliwiających rozwój i upowszechnianie gospodarki elektronicznej oraz społeczeństwa informacyjnego.

Cel strategiczny 2

Wysoki poziom edukacji i nauki

Opis kierunków działań

- 1) podnoszenie poziomu kształcenia w instytucjach edukacyjnych, zwłaszcza na poziomie wyższym;
- 2) zwiększenie różnorodności kierunków kształcenia, wspieranie innowacyjnych form kształcenia (np. e-edukacja) oraz kształcenia ustawicznego;
- 3) wspieranie regionalnych specjalności edukacyjnych i naukowo-badawczych oraz specjalności obejmujących nową technikę i technologię;
- 4) eksport usług edukacyjnych do innych regionów i za granicę;
- 5) wzrost współpracy międzyuczelnianej, a także rozwijanie wspólnych inicjatyw instytucji edukacyjnych oraz naukowych;
- 6) tworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju kariery naukowej, w tym przyciąganie naukowców spoza regionu;
- 7) wspieranie rozwoju zaplecza informatycznego, usług i aplikacji dla nauki (e-nauka);
- 8) wzrost uczestnictwa regionu w międzynarodowej kooperacji naukowej;
- 9) tworzenie warunków dla efektywnej współpracy środowiska naukowo-akademickiego z administracją publiczną i środowiskiem gospodarczym.

Cel strategiczny 3

Rozwój gospodarki wykorzystującej specyficzne zasoby regionalne

Opis kierunków działań

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- 1) wsparcie rentownych branż i przedsiębiorstw o wysokiej zdolności tworzenia miejsc pracy lub charakteryzujących się wysokim zatrudnieniem, a także tworzenie warunków dla rozwoju bieguna innowacji przemysłu, m.in. na bazie tradycyjnych dla województwa branż;
- 2) tworzenie warunków dla rozwoju przemysłów morskich i branż kooperujących oraz usług logistycznych;
- 3) wspieranie rozwoju oferty specyficznych dla regionu produktów rzemiosła, w szczególności w oparciu o wykorzystanie zasobów naturalnych województwa;
- 4) wykorzystywanie sprzyjających warunków glebowo-przyrodniczych dla rozwoju nowoczesnego rolnictwa, w tym promocja postępu biologicznego i technologicznego, z wyłączeniem produkcji roślin genetycznie modyfikowanych;
- 5) promowanie prośrodowiskowych metod produkcji rolnej i rolnictwa ekologicznego, w szczególności na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych, a także rozwój produkcji rolnej z przeznaczeniem na biopaliwa;
- 6) wykorzystywanie sprzyjających warunków środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarki leśnej, w tym poprawa lesistości;
- 7) wspieranie powiązań kooperacyjnych producentów rolnych i tworzenia grup producenckich, dalszy rozwój infrastruktury i koncentracja handlu hurtowego artykułami rolno-spożywczymi w wybudowanych ze środków publicznych centrach rolno-spożywczych;
- 8) wspieranie rozwoju rybołówstwa oraz hodowli i przetwórstwa ryb;
- 9) restrukturyzacja obszarów związanych z rybołówstwem, a także wspieranie powiązań kooperacyjnych i powstawania grup producenckich w sektorze rybołówstwa i przetwórstwa ryb oraz tworzenie warunków dla koncentracji hurtowego handlu rybami w wybudowanych ze środków publicznych giełdach rybnych;
- 10) kreowanie i wspieranie rozwoju regionalnych i tradycyjnych produktów żywnościowych oraz innych marek regionalnych;
- 11) ochrona dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego sprzyjająca jego racjonalnemu wykorzystaniu w rozwoju społeczno-gospodarczym, w tym m.in. wspieranie rozwoju regionalnych przemysłów kultury oraz regionalnych produktów turystycznych;
- 12) budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej, podnoszenie jakości usług turystycznych, poszerzanie partnerstwa i współpracy w turystyce oraz rozwój zintegrowanego systemu promocji i informacji turystycznej.

Cel strategiczny 4

Efektywna sfera publiczna

Opis kierunków działań

- 1) usprawnianie obsługi mieszkańców regionu i przedsiębiorców, w tym m.in. poprzez efektywne wykorzystywanie technologii informacyjnych (e-administracja);
- 2) tworzenie przyjaznych, przejrzystych i bezpiecznych warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej i społecznej;
- 3) poprawa atrakcyjności i spójności oferty terenów inwestycyjnych;
- 4) tworzenie obszarów inwestowania i przyspieszonego rozwoju, szczególnie w strefach oddziaływania najważniejszych korytarzy transportowych;
- 5) skuteczna i trwała współpraca administracji publicznej różnych szczebli;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

6) tworzenie warunków dla wzrostu efektywności kontaktów gospodarczych, społecznych, kulturalnych i politycznych z instytucjami zewnętrznymi w Polsce i zagranicą, zwłaszcza w Regionie Morza Bałtyckiego;

7) kreowanie spójnego wizerunku województwa pomorskiego na podstawie systemu zintegrowanej komunikacji marketingowej.

Cel strategiczny 5

Silna pozycja i powiązania Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta w układzie ponadregionalnym, głównie bałtyckim

Opis kierunków działań

1) włączenie obszaru metropolitalnego w międzynarodową sieć współpracy z udziałem innych metropolii europejskich, zwłaszcza bałtyckich;

2) wspieranie rozwoju sieci kooperacji obszaru metropolitalnego z jego otoczeniem regionalnym i krajowym;

3) rozwój potencjału instytucjonalnego i infrastrukturalnego obszaru metropolitalnego w zakresie organizacji wydarzeń targowo-wystawienniczych, kulturalnych, turystycznych i sportowych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, głównie bałtyckim;

4) rozbudowa i poszerzenie oferty placówek edukacji, nauki, kultury, ochrony zdrowia, administracji i innych usług wyższego rzędu w obszarze metropolitalnym;

5) tworzenie warunków dla rozwoju funkcji metropolitalnych (m.in. połączenia lotnicze i morskie, przedstawicielstwa zagraniczne, międzynarodowe instytucje finansowe, cykliczne wydarzenia naukowe i kulturalne);

6) realizacja wspólnych lub skoordynowanych przedsięwzięć wzmacniających potencjał rozwojowy obszaru metropolitalnego oraz przedsięwzięć zmierzających do ochrony jego systemu ekologicznego.

Priorytet II. SPÓJNOŚĆ

Oddziaływanie na zmniejszenie zróżnicowań wewnątrz województwa w poziomie rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego.

Cel strategiczny 1

Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej

Opis kierunków działań

1) poprawa zakresu i jakości usług rynku pracy w regionie;

2) aktywne formy wspomagania wzrostu zatrudnienia, zwłaszcza na obszarach dotkniętych wysokim, strukturalnym bezrobociem;

3) wspieranie przedsiębiorczości, promowanie pracy na odległość (telepraca) oraz elastycznych form zatrudnienia;

4) tworzenie instytucjonalnych, organizacyjnych i finansowych ram dla rozwoju zatrudnienia w formach pozarynkowych;

5) ułatwienie młodzieży z niezamożnych rodzin zdobywania wysokiej jakości wykształcenia; wspieranie otwartości systemu edukacji; wyrównywanie szans edukacyjnych;

6) upowszechnienie, poprawa jakości i zwiększenie różnorodności kształcenia ustawicznego, w tym inicjowanie i wspieranie programów edukacyjnych dostosowanych do trendów demograficznych i potrzeb rynku pracy;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

7) tworzenie warunków dla wydłużania aktywności zawodowej oraz powrotów na rynek pracy absolwentów programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cel strategiczny 2

Silne, zdrowe i zintegrowane społeczeństwo

Opis kierunków działań

- 1) budowa partnerstwa regionalnego na rzecz realizacji aktywnej polityki społecznej;
- 2) wspieranie działań na rzecz reintegracji wszystkich grup zagrożonych wykluczeniem;
- 3) ograniczanie patologii społecznych, m.in. poprzez inicjowanie i wspieranie programów profilaktycznych oraz terapeutycznych;
- 4) kompleksowe wspieranie funkcjonowania rodziny, w tym tworzenie rozwiązań służących godzeniu pracy zawodowej z wychowywaniem dzieci oraz rozwijanie innych usług społecznych na rzecz rodziny;
- 5) wspieranie różnorodnych form aktywności, m.in. w odniesieniu do osób w wieku poprodukcyjnym i niepełnosprawnych;
- 6) poprawa jakości i dostępności usług w zakresie ochrony zdrowia;
- 7) rozwój profilaktyki prozdrowotnej;
- 8) wspieranie przedsięwzięć służących promocji zdrowia i proekologicznemu stylowi życia;
- 9) poprawa bezpieczeństwa publicznego;
- 10) wspieranie efektywnego funkcjonowania zintegrowanego regionalnego systemu ratownictwa.

Cel strategiczny 3

Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Opis kierunków działań

- 1) aktywizacja, wzmacnianie potencjału i stymulowanie powstawania sieciowych struktur organizacji pozarządowych;
- 2) tworzenie warunków dla rozwoju dialogu społecznego między wszystkimi partnerami zaangażowanymi w rozwój społeczno-gospodarczy regionu;
- 3) umacnianie partnerstwa organizacji pozarządowych i samorządu terytorialnego dla skutecznej realizacji zadań publicznych, a także wspieranie wzrostu zaangażowania obywatelskiego w życiu publicznym;
- 4) promocja postaw obywatelskich i działalności prospołecznej;
- 5) wspieranie działań służących umacnianiu różnorodności i tożsamości regionalnej, utrwalanie dziedzictwa Kaszub, Kociewia, Powiśla i Żuław oraz innych części regionu, pielęgnacja i rozwój języka kaszubskiego i lokalnych dialektów, a także pielęgnowanie tradycji morskich i historycznych, w tym solidarnościowych;
- 6) wspieranie rozwoju kultury i poprawa dostępności mieszkańców regionu do oferty kulturalnej.

Cel strategiczny 4

Kształtowanie procesów społecznych i przestrzennych dla poprawy jakości życia

Opis kierunków działań

- 1) rewitalizacja obszarów regresu społeczno-gospodarczego, zdegradowanych obszarów miejskich, przemysłowych i powojkowych, osiedli popegeerowskich, obszarów cennych kulturowo oraz obszarów zdegradowanych przyrodniczo;
- 2) wspieranie kompleksowej odnowy wsi pomorskiej;
- 3) racjonalizacja procesów suburbanizacji w otoczeniu metropolii i subregionalnych ośrodków rozwojowych;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

4) wspieranie tworzenia optymalnych warunków zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, m.in. dla poprawy mobilności przestrzennej mieszkańców.

Cel strategiczny 5

Wzmacnianie subregionalnych ośrodków rozwojowych

Opis kierunków działań

- 1) wspieranie zmian strukturalnych w subregionalnych ośrodkach rozwoju prowadzących do wzrostu aktywności gospodarczej i zawodowej w obszarach ich oddziaływania;
- 2) tworzenie efektywnej sieci powiązań pomiędzy subregionalnymi ośrodkami rozwoju, a także między nimi a Trójmiastem;
- 3) wspieranie konkurencyjności gospodarczej subregionalnych ośrodków rozwoju w skali krajowej.

Priorytet III. DOSTĘPNOŚĆ

Zapewnienie mobilności ludzi, dostępności usług oraz sprawnego i bezpiecznego przepływu towarów, informacji, wiedzy i energii dzięki efektywnie funkcjonującej infrastrukturze, z poszanowaniem zasobów i walorów środowiska.

Cel strategiczny 1

Efektywny i bezpieczny system transportowy

Opis kierunków działań

- 1) poprawa dostępności transportowej regionu dzięki modernizacji połączeń drogowych i kolejowych w paneuropejskich korytarzach transportowych przechodzących przez województwo; rozwój pomorskiego węzła lotniczego z pełnym wykorzystaniem potencjału portu lotniczego w Gdańsku i innych lotnisk; promowanie nowego europejskiego korytarza transportowego w pasie nadmorskim, regionalnych korytarzy transportowych, a także portów trójmiejskich – jako węzła transportowego w sieci bałtyckich autostrad morskich;
- 2) poprawa jakości powiązań pomiędzy obszarami peryferyjnymi a obszarem metropolitalnym i miastami powiatowymi oraz poprawa dostępności transportowej do portów morskich i lotnisk;
- 3) rozwój i integracja systemu transportu pasażerskiego, w tym wprowadzenie efektywnych form zarządzania transportem regionalnym i stworzenie zintegrowanego systemu transportu zbiorowego w obszarze metropolitalnym;
- 4) rozwój transportu multimodalnego, w tym wspieranie skoordynowanego rozwoju centrów dystrybucyjno-logistycznych o znaczeniu ponadregionalnym, a także wspieranie żeglugi przybrzeżnej i śródlądowej oraz modernizacji małych portów;
- 5) poprawa bezpieczeństwa transportu w województwie poprzez stworzenie organizacyjnych i finansowych warunków do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań w tym zakresie;
- 6) zmniejszanie oddziaływania transportu samochodowego na środowisko i ludzi, m.in. poprzez zapewnienie wysokiego udziału alternatywnych (przyjaznych dla środowiska) środków transportu osób i towarów, w tym wspieranie rozwoju regionalnych przewozów kolejowych, ponadlokalnej infrastruktury rowerowej i pieszej.

Cel strategiczny 2

Poprawa funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej i teleinformatycznej

Opis kierunków działań

- 1) redukcja dysproporcji regionalnych w rozwoju infrastruktury technicznej, zwłaszcza w zakresie systemów oczyszczania ścieków i dystrybucji gazu;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

- 2) racjonalizacja wykorzystania i ochrona istniejących zasobów wodnych; poprawa jakości wody pitnej;
- 3) utworzenie zintegrowanego regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi opartego na segregacji, recyklingu i innych formach odzysku odpadów;
- 4) minimalizacja oddziaływania składowisk odpadów przemysłowych na zdrowie ludzi i środowisko;
- 5) modernizacja i rozbudowa systemu infrastruktury przeciwpowodziowej, rozwój regionalnego systemu małej retencji wodnej, systemu melioracji oraz systemu odbioru i oczyszczania wód opadowych i roztopowych, a także ochrona brzegów morskich;
- 6) poprawa stanu infrastruktury energetycznej i usprawnienie systemu zaopatrzenia w energię, zwiększenie dostępności do zróżnicowanych nośników energii oraz efektywności jej wykorzystania;
- 7) poprawa stanu bezpieczeństwa i pełniejsze wykorzystanie potencjału energetycznego regionu, m.in. poprzez wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz tworzenie lokalnych rynków paliw i energii;
- 8) poprawa sprawności funkcjonowania regionalnego rynku usług telekomunikacyjnych oraz rozwój szkieletowej infrastruktury teleinformatycznej i lokalnej sieci dostępowej dla zapewnienia powszechnego, szybkiego i bezpiecznego dostępu do wiedzy, usług i informacji oferowanych poprzez Internet.

Cel strategiczny 3

Lepszy dostęp do infrastruktury społecznej, zwłaszcza na obszarach strukturalnie słabych

Opis kierunków działań

- 1) poprawa dostępu do infrastruktury edukacyjnej umożliwiająca wzrost jakości kształcenia, a także obejmująca skoordynowany rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej;
- 2) budowa, modernizacja i poprawa stanu wyposażenia obiektów ochrony zdrowia i pomocy społecznej;
- 3) modernizacja wyposażenia i wspieranie działalności instytucji kultury, w tym także tworzenie warunków dla ośrodków integracji i aktywizacji społeczności lokalnych;
- 4) wsparcie funkcjonowania i rozwoju zintegrowanych systemów informacyjnych w obszarach: administracji publicznej, edukacji, rynku pracy, kultury, zdrowia, pomocy społecznej.

Cel strategiczny 4

Zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego

Opis kierunków działań

- 1) zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia środowiska oraz negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na wody podziemne i powierzchniowe, a także na powietrze atmosferyczne;
- 2) wzmocnienie zwartości i ciągłości przestrzennej systemu obszarów chronionych województwa; poprawa zwartości przestrzennej lasów; ochrona środowiska morskiego;
- 3) ochrona różnorodności biologicznej, w tym realizacja przedsięwzięć związanych z ustanowieniem obszarów sieci NATURA 2000.

Realizacja strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020 jest spójna z Priorytetem I celem strategicznym 2 Wysoki poziom edukacji i nauki oraz z Priorytetem II Spójność Celem strategicznym 2 Silne, zdrowe i zintegrowane społeczeństwo

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Człuchów na lata 2005-2013

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Misja

Gmina Człuchów – ważne dla Pomorza miejsce dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez tworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestycji i aktywnego życia mieszkańców, wykorzystanie walorów turystycznych gminy oraz efektywne, nowoczesne i nieuciążliwe dla środowiska rolnictwo.

I. Wizja w 2013 r.

- gmina jest skanalizowana w 65%,
- są przebudowane drogi krajowe (w tym jest wybudowana obwodnica Chojnic), a drogi gminne i powiatowe w 10%,
- stopa bezrobocia nie jest wyższa od średniej krajowej,
- powierzchnia uzbrojonych terenów przemysłowych należy do najwyższych w mikroregionie,
- ilość osób, którym udzielono noclegów na terenie gminy zwiększyła się trzykrotnie do sytuacji obecnej,
- rolnicy osiągają wyższe dochody w swoich gospodarstwach,
- funkcjonuje co najmniej 5 grup producenckich i bazar, na który rolnicy sprzedają swoje płody i produkty rolne oraz wyroby rękodzielnicze,
- trzy szkoły mają nowowytbudowane sale gimnastyczne,
- we wszystkich szkołach są zmodernizowane układy grzewcze,
- społeczeństwo jest aktywne i zintegrowane, w każdym sołectwie są aktywne organizacje mieszkańców; społeczność gminy współpracuje ze społecznościami innych gmin i miasta Człuchowa.

II. Cele strategiczne i operacyjne

Nr	Cel strategiczny	Nr	Cel operacyjny
1	Poprawa stanu czystości środowiska naturalnego oraz układu komunikacyjnego	1.1	Poprawa infrastruktury ochrony środowiska
		1.2	Rozwój układu komunikacyjnego
2	Przyciąganie inwestorów, rozwój przedsiębiorczości i istniejących przedsiębiorstw, także w dziedzinie turystyki	2.1	Stworzenie atrakcyjnych warunków do inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości
		2.2	Podnoszenie atrakcyjności turystycznej gminy
3	Zwiększenie dochodów gospodarstw rolnych, w tym rozwój agroturystyki	3.1	Zachęcenie rolników do zwiększenia dochodowości ich gospodarstw rolnych
		3.2	Stworzenie struktur marketingowych płodów i produktów rolnych
4	Zwiększenie atrakcyjności zamieszkania	4.1	Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji
		4.2	Aktywna i zintegrowana społeczność lokalna
		4.3	Poprawa podstawowych warunków życia
		4.4	Zwiększenie bezpieczeństwa obywateli

Realizacja strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020 jest spójna z celem operacyjnym 4.1. zapewnienie wysokiego poziomu edukacji jak również z celem nr.4.3. poprawa podstawowych warunków życia.

Rozdział 8.

Polityka wdrażania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów będzie realizowana zgodnie z przyjętymi celami strategicznymi i celami operacyjnymi.

Istotną rolę w realizowaniu założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych będzie pełnić samorząd Gminy Człuchów w partnerstwie Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Placówkami Oświatowymi, Zakładami Opieki Zdrowotnej, Strażą Gminną, Komendą Powiatową Policji oraz organizacjami pozarządowymi z terenu gminy. Realizacja strategii prowadzona będzie przez instytucje i jednostki pomocy społecznej samorządu gminnego, a także inne podmioty wspomniane w niniejszej Strategii w zakresie swoich kompetencji. Realizacja zadań strategicznych wymaga szerokiego wsparcia społecznego. Jedną z silnych stron Gminy Człuchów jest bardzo mocne poparcie dla wszelkich inicjatyw i inwestycji.

Podstawowym przesłaniem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest stworzenie systemu, który pozwoliłyby zapewnić bezpieczeństwo socjalno - bytowe mieszkańcom gminy. Opracowana strategia jest dokumentem bazowym przy konstruowaniu programów operacyjnych i projektów określających sposób oraz metody realizacji zamierzonych przedsięwzięć. Poprzez realizację tego typu programów będzie można osiągnąć wyznaczone cele strategiczne i operacyjne. Programy te mają jednak charakter ogólnych zarysów działań, bez szczegółowych rozstrzygnięć, terminarzy, budżetów. Realizacja założonych celów wymaga więc opracowania bardziej szczegółowych zadań, wyboru podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację a także ustalenia źródeł możliwego finansowania. Zależność tę pokazuje rysunek poniżej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Rys. 8.1. Zależność pomiędzy strategią a realizacją założonych celów.

Źródło: Opracowanie własne.

W ramach opracowania programu zespół ten powinien:

- dokonać analizy SWOT dla poszczególnych programów, wykorzystując zapisy zawarte w Strategii,
- wybrać pełną strukturę celów i podporządkować poszczególnym programom,
- ustalić zadania, które posłużą osiągnięciu wytyczonych celów,
- opracować harmonogram realizacji zadań oraz źródeł finansowania,
- dobrać zasady monitoringu realizacji programu.

Rozdział 9.

Monitorowanie i ewaluacja

Wobec zmieniających się uwarunkowań i potrzeb niezawodną metodą kształtowania rzeczywistości będzie ciągłe monitorowanie zmian oraz współzależne z nimi diagnozowanie, co stanowi podstawy strategicznego zarządzania. Tylko w ten sposób strategia może być skutecznym narzędziem zarządzania, spełniać swoją rolę w kształtowaniu skutecznej polityki społecznej, zgodnie z przyjętymi celami i aspiracjami lokalnej społeczności. W oparciu o praktykę monitorowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Człuchów na lata 2005 – 2013 w stosunku do monitorowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010 – 2020 przyjęto następujące założenia:

1. Osoba odpowiedzialna za realizację strategii - Wójt Gminy.
2. Nadzór nad realizacją strategii- Rada Gminy.
3. Pisemny raport o stanie realizacji założonych w strategii celów – będą otrzymywać radni i sołtysi co 2 lata.
4. Corocznie wydawana będzie ustna informacja wójta o realizacji strategii przedstawiana jest podczas zebrania wiejskich.
5. Informacja do środków masowego przekazu: osoba odpowiedzialna - Sekretarz Gminy.

Interaktywna strona internetowa, pozwalająca na przekazywanie informacji i o stanie realizacji strategii i zbieranie uwag mieszkańców.

Zapisy strategii nie mają znamion dokumentu zamkniętego. Aktualizacja strategii często zmienia się ze względu na aktualną sytuację społeczną. Warunkiem dobrze przeprowadzonego monitoringu jest jego systematyczność. Strategia i wynikające z niej programy powinny być corocznie weryfikowane, zwłaszcza w okresie poprzedzającym prace nad budżetem kolejnego roku, czyli przed podejmowaniem decyzji finansowych.

Realizacja zadań zawartych w strategii wymagać będzie określonych nakładów finansowych.

Przewidziane źródła finansowania strategii to:

- środki własne samorządów gminnych,
- środki z budżetu administracji rządowej,
- środki Unii Europejskiej,
- środki funduszy celowych,
- dotacje organizacji pozarządowych.

Bardzo istotnym wydaje się finansowanie działań przy wykorzystaniu dostępnych funduszy unijnych w tym Europejskiego Funduszu Społecznego – Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL).

Osiągnięcie oczekiwanych rezultatów będzie w dużym stopniu uzależnione od powszechnej akceptacji strategii, która w Gminie Człuchów jest na bardzo wysokim poziomie (patrz SWOT).

Założone w niniejszej strategii wskaźniki monitorowania, w dużej mierze opierają się o wskaźniki wykorzystywane w statystykach państwowej, m.in. Ministerstwa Polityki Społecznej, Urzędu Wojewódzkiego, Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Rady Gminy i innych jednostek. W większości przypadków będzie to liczba załatwianych spraw z danego zakresu porównywana w kolejnych latach.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Zgodność założeń strategii z innymi programami wyższego rzędu daje szansę pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych.

Wskaźnikami oceny monitorowania strategii będą:

- wymierne ilości zmodernizowanych obiektów i infrastruktury użyteczności publicznej dla funkcjonowania instytucji i organizacji ze sfery rozwiązywania problemów społecznych,
- ilość zlikwidowanych barier architektonicznych,
- ilość stworzonych nowych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych, liczba osób, którym udało się wyjść z bezdomności,
- liczba osób mających problemy opiekuńczo – wychowawcze, którym skutecznie udzielono pomocy,
- liczba osób uchronionych przed przemocą w rodzinie,
- liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe,
- procentowy wzrost poczucia bezpieczeństwa,
- liczba imprez o charakterze kulturalnym,
- procentowy wzrost aktywności społecznej, z uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych biorących czynny udział w życiu społecznym,
- procentowy wzrost mieszkańców zadowolonych z jakości życia w Gminie Człuchów.

Niniejszy dokument przewiduje możliwość wprowadzenia nowych, lepszych elementów służących budowaniu porządku społecznego opartego na wzajemnym porozumieniu grup społecznych odpowiedzialnych za konsekwencję podejmowanych działań oraz wrażliwości na krzywdę i obowiązku wzajemnej pomocy. W miarę potrzeb i możliwości cele strategiczne będą uszczegóławiane poprzez opracowanie programów szczegółowych nakierowanych na poszczególne obszary społeczne i grupy beneficjentów końcowych.

Spis tabel i wykresów

Rysunki:

Rys.1.1. Położenie Gminy Człuchów na mapie Polski.

Rys.1.2. Mapa Gminy Człuchów.

Rys.1.3. Ludność w Gminie Człuchów w 2008 r.

Rys.1.4. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Rys. 1.5. Podmioty gospodarki narodowej ogółem w Gminie Człuchów.

Rys. 1.6. Podmioty gospodarki narodowej ogółem w Gminie Człuchów.

Rys. 1.7. Podmioty gospodarki narodowej ogółem w Gminie Człuchów.

Rys.1.8. Położenie Jezior: Bardze Małe, Sporach.

Rys. 2.1. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa na terenie Gminy Człuchów.

Rys. 2.2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa na terenie Gminy Człuchów w latach 2007, 2008, 2009.

Rys. 2.3. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na terenie Gminy Człuchów w latach 2007, 2008, 2009.

Rys. 2.4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej choroby na terenie Gminy Człuchów.

Rys. 2.5. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w roku 2007, 2008, 2009.

Rys. 2.6. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu wielodzietności w roku 2007, 2008, 2009.

Rys. 2.7. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego w roku 2007, 2008, 2009.

Rys. 2.8. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu uzależnienia od alkoholu w roku 2007, 2008, 2009.

Rys. 2.9. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu uzależnienia od narkotyków w roku 2007, 2008, 2009.

Rys. 2.10. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu przemocy w rodzinie w roku 2007, 2008, 2009.

Rys. 2.11. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa w roku 2007, 2008, 2009.

Rys. 2.12. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu bezdomności w roku 2007, 2008, 2009.

Rys. 2.13. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów w roku 2009.

Rys. II. Wpływ analizy SWOT, misji i wizji na wyznaczenie celów strategii.

Rys. 8.1. Zależność pomiędzy strategią a realizacją założonych celów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Człuchów na lata 2010-2020

Tabele:

Tab.1.1. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Człuchów.

Tab.1.2. Liczba ludności gminy w poszczególnych latach wg płci.

Tab.1.3. Struktura wiekowa ludności gminy Człuchów, powiatu, województwa i kraju.

Tab 1.4. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci.

Tab. 1.5. Pracujący w głównym miejscu pracy w Człuchowie w latach 2006, 2007, 2008.

Tab. 1.6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Człuchowie w latach 2006, 2007, 2008. Tab.1.8. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci.

Tab. 1.7. Obiekty wpisane do rejestru zabytków na terenie Gminy Człuchów.

Tab. 2.1. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.

Tab. 2.2. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.

Tab. 2.3. Udzielone świadczenia - zadania własne gminy.

Tab. 2.4. Udzielone świadczenia - zadania własne gminy.

Tab. 2.5. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia na terenie Gminy Człuchów w 2009 r.

Tab. 2.6. Osoby niepełnosprawne w Polsce wg Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 r.

Tab. 2.7. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na terenie Gminy Człuchów w 2009 r.

Tab. 2.8. Liczba oraz procentowy udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej choroby na terenie Gminy Człuchów.

Tab. 2.9. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w roku 2009.

Tab. 2.10. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu wielodzietności w roku 2009.

Tab. 2.11. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego w roku 2009.

Tab. 2.12. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu alkoholizmu w roku 2009.

Tab. 2.13. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu narkomanii w roku 2009.

Tab. 2.14. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu przemocy w rodzinie w roku 2009.

Tab. 2.15. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu ochrony macierzyństwa w roku 2009.

Tab. 2.16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów z tytułu bezdomności w roku 2009.

Tab. 2.17. Procentowy udział rodzin korzystających z poszczególnych rodzajów świadczeń w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Człuchów w roku 2009.

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Człuchów na lata 2010-2020*

Rys. 2.18. Rodziny korzystające z pomocy społecznej na terenie Człuchów w latach 2007, 2008, 2009.

Tab. 2.19. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu trudnych sytuacji życiowych na terenie Gminy Człuchów w latach 2007, 2008, 2009.

Tab. 2.20. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej.

Tab. 6.1. Stan aktualny założonych w Strategii zrównoważonego Rozwoju celów o charakterze społecznym.

Tab. 6.2. Cele strategiczne, operacyjne, szczegółowe.

